

مشروح مذاکرات شورای نگهبان

عنوان

جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ شورای نگهبان
(صبح)

شماره مسلسل: ۱۳۹۷۰۰۶۰

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۱/۲۹

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

**مشروح مذاکرات شورای نگهبان
جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ شورای نگهبان
(صبح)**

ویراستار و مستندساز: سعید رحمانیان

بازبین:

محمدرضا اصغری شورستانی

ناظر علمی:

کاظم گوهری اصفهانی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۷۰۰۶۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۱۱/۲۹

پژوهشکده شورای نگهبان

جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ شورای نگهبان
(صبح)

فهرست مطالب

۲مقدمه
۳ طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی به وسیله شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌ی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس یا هیئت وزیران واگذار کند که در این صورت، این اساسنامه‌ها نیز باید به لحاظ عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این، به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی، بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌ی سازمان‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و استفساریه‌های مربوط به اصول قانون اساسی در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و سرانجام در قالب نظریه شورای نگهبان به مراجع مربوطه اعلام می‌شود. بدین‌سان، مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان به جهت محتوای علمی قابل استفاده‌ی آن برای آحاد علاقه‌مندان به این مباحث، به ویژه پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت انتشار مشروح مذاکرات شورای نگهبان، گروه تدوین نظرات و مبانی آرای شورای نگهبان، به‌عنوان یکی از شرح وظایف خویش در پژوهشکده شورای نگهبان، آماده‌سازی متون مذاکرات جلسات شورای نگهبان برای انتشار عمومی را در دستور کار دارد. این مهم، در چند مرحله به شرح زیر انجام می‌پذیرد: پس از پیاده‌سازی فایل‌های صوتی جلسات شورای نگهبان، این متون در اختیار کارشناسان گروه قرار می‌گیرد تا از لحاظ فنی و ادبی ویرایش شده و در صورت لزوم، اظهارات اعضای شورا مستندسازی شود. سپس متون ویرایش و مستندسازی شده از لحاظ صحت، اتقان و انطباق با محتوای متون اولیه و همچنین از جهت ویرایشی، مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در نهایت، متون بازبینی شده بار دیگر از جهات مذکور توسط ناظران علمی پروژه، به طور دقیق، از جهت شکلی و محتوایی بررسی می‌شود و سپس منتشر می‌گردد.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه علاقه‌مندان، به ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند.

طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت جلسه ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ (صبح)

منشی جلسه - ادامه‌ی بررسی «طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت»^(۱)

آقای سوادکوهی - در خصوص تبصره (۲) بند (و) ماده‌ی الحاقی (۱) که هفته‌ی قبل خواندیم و ظاهراً صحبتی در مورد آن نشد، من نکته‌ای عرض کنم. این تبصره می‌گوید: «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور می‌تواند متناسب با افزایش سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها، وظایف و اختیارات خود را به واحدهای مستقل استانی خود، تفویض کند.» به نظر می‌رسد با توجه به اصل (۱۲۶) قانون اساسی،^(۲) که به استناد آن، رئیس جمهور یک سِری اختیارات در زمینه‌ی امور اداری دارد، اگر در این تبصره هم این مطلب تصریح شود که مثلاً تفویض وظایف و اختیارات با موافقت رئیس جمهور باشد، سازگاری بیشتری با اصل (۱۲۶) داشته باشد، تا اینکه خود معاونت برنامه‌ریزی به طور مستقل نسبت به تفویض اختیارات عمل کند. می‌خواستم تذکر رعایت اصل (۱۲۶) قانون اساسی را عرض کنم؛

۱. طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در جلسه‌ی علنی مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۹ به تصویب نمایندگان رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۴۸۸/۶۶۴۱۲ مورخ ۱۳۹۳/۹/۲۹ به شورای نگهبان ارسال شد. این مصوبه در مجموع، سه مرحله بین شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی، رفت و برگشت داشته است. شورای نگهبان این مصوبه را در مرحله‌ی اول رسیدگی در جلسات مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۲ و ۱۳۹۳/۱۹/۱۹ به صورت غیر رسمی و در جلسه ۱۳۹۳/۱۰/۱۰ و جلسات صبح و عصر ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ به صورت رسمی بررسی کرد و در مرحله‌ی دوم آن را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۹ بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با قانون اساسی و موازین شرع را به ترتیب طی نامه‌های شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ و ۹۳/۱۰/۳۶۲۳ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۹ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. در نهایت، با اصلاحات مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی، این مصوبه در مرحله‌ی سوم رسیدگی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۶ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن موازین شرع و قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰/۳۶۸۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۶ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

۲. اصل یکصد و بیست و ششم قانون اساسی: «رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و می‌تواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد.»

چون این تبصره می‌گوید معاونت برنامه‌ریزی بالاستقلال این کارها را انجام می‌دهد.

آقای رهپیک - کارهایی که انجام می‌دهد، در حدود اختیاراتش است دیگر.

آقای سوادکوهی - بایستی در حدود اختیاراتی که رئیس جمهور به او داده است، باشد.

آقای رهپیک - بله دیگر؟ همین طور است.

آقای علیزاده - معاونت برنامه‌ریزی باید تحت اختیار رئیس جمهور باشد.

آقای ابراهیمیان - برداشت من از اصل (۱۲۶) این است که رئیس جمهور می‌تواند

امور اداری و استخدامی را بر عهده‌ی دیگری بگذارد. حالا وقتی رئیس جمهور این

وظیفه را به عهده‌ی معاون برنامه‌ریزی گذاشته است، آیا از این به دست می‌آید که

معاونت برنامه‌ریزی هم می‌تواند آن را به عهده‌ی دیگری بگذارد؟

آقای سوادکوهی - رئیس جمهور می‌تواند [اختیاری را که به معاونت برنامه‌ریزی داده

است] از او پس بگیرد. حالا تا وقتی که طبق اصل (۱۲۶) این اختیار برای خود رئیس

جمهور هست، آیا کسی که اختیاری به او داده شده، می‌تواند این اختیار را به دیگری

واگذار کند؟

آقای ابراهیمیان - مثل وکالت در توکیل است.

آقای رهپیک - در اینجا لزومی به تصریح این مطلب نبوده است؛ چون الآن عملاً

همین طور است دیگر. معاونت برنامه‌ریزی اختیاراتش را در حدی به واحدهای استانی

واگذار می‌کند.

آقای سوادکوهی - نه، طبق اصل (۱۲۶) قانون اساسی، رئیس جمهور مسئولیت برنامه

و بودجه و امور اداری کشور را مستقیماً بر عهده دارد؛ چون برنامه و بودجه مستقیماً

بر عهده‌ی رئیس جمهور است، می‌تواند اداره‌ی آن را به عهده‌ی دیگری بگذارد. حالا

سؤال این است که آیا آن بخشی از امور اداری که به عهده‌ی معاونت برنامه‌ریزی و

نظارت راهبردی رئیس جمهور گذاشته شده است، این اجازه را دارند که بدون کسب

تکلیف از رئیس جمهور، بخشی از اختیارات این معاونت را به کس دیگری واگذار

کنند؟ به نظرم این واگذاری با اصل (۱۲۶) که این وظیفه را اصالتاً به خود رئیس

جمهور سپرده است، کمی ناسازگاری دارد.

آقای ابراهیمیان - یعنی آیا ما مجازیم به موجب قانون عادی، این اختیار را به معاونت

رئیس جمهور بدهیم؟

آقای مدرسی یزدی - مجلس اصلاً نمی‌تواند این اختیار را به معاونت بدهد.

آقای سوادکوهی - کاملاً درست است. یعنی این کارها که از سنخ امور اجرایی است، از موضوعاتی نیست که مجلس بتواند برای آن تعیین تکلیف بکند.

آقای مدرسی یزدی - حالا مجلس، یک چنین چیزی را بر عهده‌ی خود رئیس جمهور گذاشته است.

آقای رهپیک - این تبصره مطابق با قانون اساسی است دیگر. اگر چنین چیزی را نمی‌نوشتند هم طوری نبود.

آقای سوادکوهی - نه چرا؛ الان مجلس با این تبصره دارد برای او [= رئیس جمهور] تعیین تکلیف می‌کند.

آقای ابراهیمیان - نه، مجلس دارد می‌گوید «معاونت رئیس جمهور»، یعنی آن کسی که رئیس جمهور این وظیفه را به عهده‌ی او گذاشته است، می‌تواند آن را به کس دیگری بدهد؛ ولی بحث در این است که این اختیار را نباید به قوه‌ی مقننه بدهند، بلکه خود رئیس جمهور اگر خواست آن را به دیگری می‌دهد.

آقای رهپیک - اگر این تبصره دارد خود اصل (۱۲۶) را توضیح می‌دهد که اشکالی ندارد.

آقای ابراهیمیان - آخر این را نمی‌گوید.

آقای رهپیک - اگر در یک قانونی، مجلس بگوید شورای عالی امنیت ملی فلان کار را بکند که اشکال ندارد.

آقای ابراهیمیان - اینجا قانون به خود مفوض^۱ الیه این اختیار را داده است [که اختیاراتش را به دیگری واگذار کند].

آقای رهپیک - اصل (۱۲۶) می‌گوید رئیس جمهور می‌تواند اداره‌ی آنها را به عهده‌ی دیگری بگذارد. خوب به عهده‌ی دیگری گذاشتن این وظایف، اعم از این است که به صورت مستقیم باشد یا غیر مستقیم.

آقای ابراهیمیان - می‌دانم؛ بحث این است که خود رئیس جمهور این اختیار را به معاونت نداده است.

آقای سوادکوهی - در اصل (۱۲۶) امور اداری و استخدامی مستقیماً بر عهده‌ی خود رئیس جمهور است. این موضوع با جاهایی که [به تفویض وظایف] تصریح شده است، فرق دارد.

آقای رهپیک - وقتی اصل (۱۲۶) اجازه‌ی تفویض وظایف را به رئیس جمهور داده است، این تفویض می‌تواند با واسطه باشد یا بی‌واسطه.

آقای سوادکوهی - در اینجا «مجلس» دارد این اختیارات را تفویض می‌کند.

آقای رهپیک - خب، اگر می‌خواهید نسبت به این اشکال رأی بگیرید. آقایانی که به تبصره (۲) بند (و) ماده‌ی الحاقی (۱)، اشکال مغایرت با اصل (۱۲۶) می‌گیرند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - اشکال چیست؟

آقای رهپیک - [آقای دکتر سوادکوهی] می‌فرمایند مجلس حق ندارد بگوید معاونت برنامه‌ریزی رئیس جمهور می‌تواند اختیار بودجه را به واحدهای استانی بدهد.

آقای ابراهیمیان - مجلس اختیار اینکه به معاونت بگوید تو می‌توانی اختیار خود را به واحدهای استانی بدهی، ندارد.

آقای مدرسی یزدی - چرا؛ مجلس می‌تواند.

آقای رهپیک - حالا من هم عرض می‌کنم مجلس می‌تواند.

آقای مدرسی یزدی - اگر اینکه گفته است «می‌تواند»، مفهوم مخالف داشته باشد به این صورت که وقتی واگذار کرد دیگر نتواند پس بگیرد، این اشکال دارد؛ ولی در اصل اینکه مجلس می‌تواند، حرفی نیست.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا آیا معاون مستقلاً می‌تواند به حکم قانون، نه به دستور رئیس جمهور، اجازه پیدا کند که اختیارات تفویض شده به خود را به دیگری بدهد؟ دادن همین رخصت به معاون، خلاف اصل (۱۲۶) است.

آقای سوادکوهی - «رئیس جمهور» است که می‌تواند این اختیارات را واگذار کند.

آقای رهپیک - در این تبصره، «می‌تواند»، یعنی «اختیار دارد»؛ لذا با اصل (۱۲۶) که گفته است رئیس جمهور می‌تواند اختیاراتش را واگذار کند، هم جهت است.

آقای اسماعیلی - یعنی شما از این تبصره، «الزام» می‌فهمید؟

آقای مدرسی یزدی - این تبصره به معنی الزام که نیست؛ ولی اگر فرض کنیم که رئیس جمهور کسی را به عنوان معاون قرار داده است و به او گفته است اختیار را به کسی تفویض نکن، حالا با این تبصره جور در نمی‌آید؛ چون در این تبصره دارد می‌گوید ولو اینکه رئیس جمهور به معاونش گفته باشد که تو این اختیار را تفویض نکن، اما معاون حق دارد که اختیاراتش را تفویض بکند.

آقای ابراهیمیان - بله، [با این مصوبه، معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور] می تواند اختیاراتش را به دیگری تفویض بکند.

آقای مدرسی یزدی - پس بنابراین اطلاق تبصره (۲) نسبت به صورتی که رئیس جمهور، اختیار تفویض مجدد را از معاون سلب کرده باشد، [مغایر اصل (۱۲۶) قانون اساسی است].

آقای رهپیک - این تبصره، نافی اختیار رئیس جمهور که نیست.

آقای سوادکوهی - نه آقا، این تبصره [در فرضی که آیت الله مدرسی فرمودند] نافی اختیار رئیس جمهور است دیگر.

آقای رهپیک - آقایانی که اشکال دارند، بفرمایند.

آقای مدرسی یزدی - به این ترتیبی که من عرض کردم اطلاق تبصره (۲) در صورتی که با وجود منع رئیس جمهور، معاون بتواند اختیارات تفویض شده را دوباره تفویض بکند، اشکال دارد.

آقای رهپیک - آقایانی که این اشکال را وارد می دانند، رأی بدهند. (۳) نفر رأی دادند.

آقای مدرسی یزدی - رئیس جمهور می تواند برخی از اختیاراتش را به معاون برنامه ریزی بدهد. وقتی که اختیاراتی را داد، دیگر «قانون» نمی تواند حدود اختیاراتی که خود رئیس جمهور به معاون داده است را کم و زیاد بکند؛ ولی این تبصره دارد می گوید معاون می تواند برخی از اختیاراتش را به واحدهای استانی تفویض کند؛ یعنی حتی اگر رئیس جمهور به معاون گفته باشد این کارها را خودت انجام بده و به استانها تفویض نکن، به موجب این مصوبه، معاونت می تواند چنین کاری را انجام بدهد!

آقای رهپیک - این تبصره، این را نمی گوید.

آقای سوادکوهی - چرا؛ همین را دارد می گوید.

آقای رهپیک - (۳) نفر از آقایان به این ایراد رأی دادند.

آقای سوادکوهی - در مورد مادهی الحاقی (۱)، ما جلسهی قبل [= جلسهی مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۰] وقت گرفتیم که صحبت کنیم ولی بحث را همین طوری قطع کردند. بند (ط) مادهی الحاقی (۱)، مسئلهی «خزانهی معین» را مطرح کرده است. این موضوع هم به نظرم می رسد با توجه به اینکه قرار بوده یک خزانه داری کل در کشور شکل بگیرد، اشکال دارد. در آخر این بند - که قبلاً خوانده شده است - این طور آمده است: «...»

خزانه‌داری کل موظف است برای هر یک از خزانه‌های معین استان، یک حساب به عنوان «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه معین استان) در مرکز استان افتتاح کند و در ابتدای هر سال نیز میزان تنخواه‌گردان هر استان را متناسب با اعتبارات مصوب هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آن استان محاسبه و حداکثر تا بیستم فروردین ماه به «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه معین استان) واریز کند. به نظرم می‌آید که این بند، یک مقدار دخل و تصرف در آن چیزی است که مد نظر قانون اساسی در اصل (۵۳) بوده است. طبق اصل (۵۳) کلیه دریافت‌ها باید به خزانه‌ی کل واریز بشود؛ ولی این بند نوعی جدا کردن حساب‌ها از خزانه‌ی کل است.

آقای رهپیک - منظورش خزانه‌ی کل است دیگر؛ چون حساب معین استان، حسابی در خزانه‌ی کل است.

آقای سوادکوهی - نه، منظورش نگه‌داشتن پول در یک استان برای مدت یک سال است تا بعد از گذشت یک سال و مواردی که انجام شد، [اگر پولی که باقی ماند] به حساب خزانه‌داری کل واریز بشود.

آقای رهپیک - این همان تنخواه‌گردان^(۱) است. این بند درست می‌گوید. الآن همه‌جا تنخواه‌گردان می‌گذارند دیگر. همه‌ی حساب‌ها در خزانه است: درآمد اختصاصی در خزانه است، هزینه-درآمد در خزانه است، تنخواه در خزانه است؛ منتها اسم این حساب‌ها متفاوت است.

آقای یزدی - تخصیص اعتبار به خزانه‌ی معین استان مگر مشکلی دارد؟

۱. مواد (۲۴) و (۲۵) قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۲۴- تنخواه‌گردان خزانه عبارت است از اعتبار بانکی در حساب درآمد عمومی، نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به موجب قانون اجازه استفاده از آن به میزان معین در هر سال مالی برای رفع احتیاجات نقدی خزانه در همان سال به وزارت امور اقتصادی و دارایی داده می‌شود و منتها تا پایان سال واریز می‌گردد.

تبصره (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - میزان تنخواه‌گردان خزانه حداکثر تا سه درصد (۳٪) بودجه عمومی دولت تعیین می‌گردد.

ماده ۲۵- تنخواه‌گردان استان عبارت است از وجهی که خزانه از محل اعتبارات مصوب به منظور ایجاد تسهیلات لازم در پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی دستگاه‌های اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی در اختیار نمایندگی‌های خزانه در مرکز هر استان قرار می‌دهد.»

آقای رهپیک - خزانه‌ی معین هم جزء خزانه‌ی کل کشور است.

آقای یزدی - اگر اصل تأسیس خزانه‌ی معین استان برای خزانه‌داری کل، اشکال نداشته باشد، [تخصیص اعتبار به آن هم اشکالی ندارد].

آقای سوادکوهی - اگر همه‌ی حساب‌ها به حساب اصلی خزانه‌داری کل وصل شود و یک‌جا تلقی شود، اشکالی ندارد؛ ولی در این بند ظاهراً اجازه می‌دهند که در این خزانه‌ی مستقل استانی هم یک سری دخل و تصرفاتی صورت بگیرد.

آقای یزدی - وقتی همه‌ی پول‌ها در خزانه‌داری کل ریخته می‌شود، حالا حساب معین وجود داشته باشد یا نداشته باشد، فرقی نمی‌کند.

آقای رهپیک - این بند می‌گوید باید حساب خزانه‌ی معین را به عنوان حساب خزانه‌داری کل باز کنند.

آقای سوادکوهی - ولی چه کار می‌کنند؛ این بند می‌گوید: در ابتدای هر سال نیز میزان تنخواه‌گردان هر استان را به این حساب واریز کنند.

آقای رهپیک - همه‌ی استان‌ها تنخواه دارند دیگر. این مبالغ از حساب خزانه‌ی کل، به حساب خزانه‌ی معین به عنوان تنخواه‌گردان واریز می‌شود.

آقای مؤمن - یک مقدار از بودجه‌ی استان را به این حساب می‌ریزند تا پول داشته باشد. این چه عیبی دارد!؟

آقای یزدی - آخر بند (ط) می‌گوید: «به حساب خزانه‌داری کل (خزانه معین استان) واریز می‌کنند.»

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲ - دولت مکلف است نسبت به اجرای سند مهندسی فرهنگی^(۱)، پیوست فرهنگی طرح‌های مهم و سند جمعیت و تعالی خانواده اقدام

۱. مقصود، مصوبه‌ی «نقشه مهندسی فرهنگی کشور» است که در جلسات ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۳، ۷۰۵، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱ مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹، ۱۳۹۰/۸/۳، ۱۳۹۰/۸/۱۷، ۱۳۹۰/۹/۱، ۱۳۹۰/۹/۲۲، ۱۳۹۰/۱۰/۲۷، ۱۳۹۰/۱۱/۲۵، ۱۳۹۰/۱۲/۹، ۱۳۹۱/۱/۲۲، ۱۳۹۱/۲/۵، ۱۳۹۱/۲/۱۹، ۱۳۹۱/۳/۲، ۱۳۹۱/۳/۱۶، ۱۳۹۱/۳/۳۰، ۱۳۹۱/۶/۲۸، ۱۳۹۱/۷/۱۱، ۱۳۹۱/۷/۱۸، ۱۳۹۱/۸/۲، ۱۳۹۱/۸/۹، ۱۳۹۱/۸/۱۶، ۱۳۹۱/۹/۷، ۱۳۹۱/۹/۲۱، ۱۳۹۱/۹/۲۸، ۱۳۹۱/۱۰/۵، ۱۳۹۱/۱۰/۱۹، ۱۳۹۱/۱۱/۲۴، ۱۳۹۱/۱۲/۱۵ و ۱۳۹۱/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است.

کند و گزارش شش ماهه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.
تبصره- دولت موظف است در سال اول اجرای این قانون، پیوست فرهنگی ده طرح مهم و در یک برنامه زمان بندی، پیوست فرهنگی تمام طرح های مهم را با هماهنگی نهاد ذی ربط اجراء کند.»

آقای رهپیک - در مورد ماده (۲) اگر خواستید می توانید یک تذکر بدهید که عنوان «سند جمعیت»، دقیق نیست و یک کلماتی اضافه تر دارد؛ یعنی اصل سند، عنوانش دقیق تر است.^(۱) این ماده، غیر از این تذکر، اشکال دیگری ندارد.^(۲)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳- به منظور تحقق شاخص عدالت در سلامت و کاهش سهم هزینه های مستقیم مردم به حداکثر معادل سی درصد (۳۰٪) هزینه های سلامت، ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی و درمانی، کمک به تأمین هزینه های تحمل ناپذیر درمان، پوشش دارو، درمان بیماران خاص و صعب العلاج، تقلیل وابستگی گردش امور واحدهای بهداشتی و درمانی به درآمد اختصاصی و کمک به تربیت، تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص مورد نیاز، ده درصد (۱۰٪) خالص کل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها، علاوه بر اعتبارات بخش سلامت افزوده و به حساب درآمد اختصاصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی واریز می شود.»

آقای رهپیک - مطابق رویه ی قبلی که موارد مشابه را مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی می گرفتیم، می توانیم به این ماده هم چنین اشکالی بگیریم.

آقای مؤمن - از چه جهت اشکال دارد؟

آقای رهپیک - از این جهت که می گوید ده درصد (۱۰٪) از منابع حاصل از هدفمندی یارانه ها هر ساله باید مستقیماً به وزارت بهداشت پرداخت شود.

آقای مؤمن - خب، منظورش این است که دولت این کار را بکند.

۱. عنوان کامل این سند، «سند تشکیل، تحکیم، تعالی و ایمن سازی خانواده» است که در سال ۱۳۹۱ در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است.

۲. بند (۵) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۵- در ماده الحاقی (۲)، عنوان سند مذکور اصلاح شود.»

آقای رهپیک - بله دیگر؛ مجلس می گوید دولت موظف است هر سال ده درصد (۱۰٪) را به وزارت بهداشت بدهد.

آقای مؤمن - منظور تان همان بحث قانون بودجه نویسی است؟

آقای رهپیک - بله دیگر؛ همان بحث مغایرت با اصل (۵۲) و اشکال بودجه ای بودن برخی مواد، که تا الآن وارد می کردیم.

آقای مدرسی یزدی - از این نظر اشکالی ندارد؛ مگر اینکه از قبل این درآمد را به وزارت بهداشت اختصاص داده باشد.

آقای رهپیک - ناظر به حساب درآمد اختصاصی بودجه است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - می گوید این درآمد به خزانه واریز شود؟

آقای رهپیک - لزوم واریز به خزانه که مربوط به اصل (۵۳) است. این ماده می گوید هر ساله این مبلغ را از بودجه بردارید و برای وزارت بهداشت کنار بگذارید. این ماده همان اشکال مغایرت با اصل (۵۲) را دارد، که به مواد قبلی هم گرفتیم.

آقای مؤمن - این هم ناظر به همان «قانونی» است که در اصل (۵۲) به آن اشاره شده و گفته است بودجه کل کشور به ترتیبی که در «قانون» مقرر می شود تهیه می شود.

آقای رهپیک - این ماده، واقعاً مربوط به نحوه ی تنظیم بودجه نیست؛ چون این ماده دارد می گوید هر ساله این میزان را به حساب درآمد اختصاصی وزارت بهداشت بریزند.

آقای مدرسی یزدی - اصلاً عیبی ندارد؛ درصد را مشخص کرده است.

آقای رهپیک - خب در بقیه ی مواردی که تا حالا ایراد گرفتیم هم درصد تعیین کرده بودند. تا حالا همه اش همین طور بوده است. در همه ی آنهایی که ایراد گرفتیم و گفتیم فلان ماده، به دلیل اینکه شما یک مبلغ مشخصی را ذکر کرده اید، از سنخ بودجه نویسی است و مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی است، همین طور بوده است.

آقای مدرسی یزدی - اینجا مبلغ مشخصی نیست، درصد است؛ تعیین درصد با تعیین مبلغ، فرق می کند.

آقای یزدی - این ماده می گوید هر ساله از این منبع، درصدی را برای این منبعی که ما می گوییم بردارید.

آقای رهپیک - طبق این ماده، هر ساله دولت در بودجه مکلف است این درصد را به وزارت بهداشت اختصاص دهد. آیا با «طرح» می شود این کار را کرد؟!

آقای مؤمن - بله.

آقای رهپیک - تا الآن که شما به موارد مشابه، ایراد می‌گرفتید!

آقای مؤمن - نخیر، هیچ‌جا چنین ایرادی نگرفتیم.

آقای مدرسی یزدی - ما که به این اشکال، در دیگر موارد هم رأی ندادیم. ولی در مورد این بحث، فقط من یک سؤال دارم. الآن ده درصد (۱۰٪) از وجوه حاصل از هدفمندی آزاد است که بتوانند آن را به وزارت بهداشت بدهند؟

آقای یزدی - ده درصد (۱۰٪) از خالص درآمد یارانه‌هاست.

آقای رهپیک - الآن ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها [مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵] گفته است: «دولت مجاز است حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را در قالب بندهای زیر هزینه نماید: ... ب- اجرای نظام جامع تأمین اجتماعی برای جامعه هدف ...»؛ [متن ماده (۷) می‌گفت «دولت مجاز است» که این کار را بکند، اما] این ماده به دولت تکلیف کرده است.

آقای مدرسی یزدی - به نوعی آن را تأیید کرده است.

آقای رهپیک - الآن به دولت تکلیف کرده است.

آقای مدرسی یزدی - خب، تأیید هم کرده است

آقای ابراهیمیان - ما ایرادهای این مصوبه تا جلسه‌ی گذشته را به صورت کامل ثبت کرده‌ایم، ولی آن ایرادها [به شکلی که آقای دکتر رهپیک می‌گویند، نبوده است].

آقای سوادکوهی - مشابه این ماده، جزء (۱) از بند (ط) ماده (۳۷) همین مصوبه است که می‌گوید: «۱- اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی، حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر طرح‌های مندرج در قوانین مذکور با تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و در قالب سقف اعتبار کل طرح قابل افزایش است و عوامل اجرایی طرح‌های مذکور با رعایت ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه مصوب (۱۳۵۱) انتخاب می‌شوند.»

آقای رهپیک - نه، آن جزء، مشابه این ماده نیست؛ آنجا بحث یک حکم در داخل خود بودجه است.

آقای سوادکوهی - پس آنجایی که شما می‌فرمایید مشابه این ماده است، کجاست؟

آقای رهپیک - ماده (۲۰).

آقای سلیمی - خوب است مواد قبلی را بیاورند تا یک نگاهی بکنیم.

آقای سوادکوهی - نه، مشابه ماده‌ی الحاقی (۳)، خیلی داریم.

آقای رهپیک - بله، موادی که ایراد (۵۲) دارد، زیاد داریم؛ بند (الف) ماده (۱۱)، ماده (۱۶)، ماده (۱۷)، ماده (۲۰). آقایانی که ماده‌ی الحاقی (۳) را مشابه موارد قبلی که ایراد اصل (۵۲) به آنها گرفتیم، می‌دانند، به این معنا که دولت دائماً مکلف می‌شود که در بودجه‌ی سالانه ردیف و مبلغی را به جای مشخصی اختصاص بدهد، رأی بدهند.

آقای مؤمن - این ماده، عیبی ندارد.

آقای مدرسی یزدی - آنهایی که ایراد گرفتیم، ردیف است، نه مبلغ اختصاصی و نه درصد.

آقای رهپیک - چه درآمد اختصاصی باشد، چه رقم باشد و چه درصد، فرقی نمی‌کند. آقایانی که ایراد دارند می‌توانند رأی بدهند. ماده‌ی الحاقی (۴) را بخوانید.

منشی جلسه - (ماده الحاقی ۴ - ماده (۷۰) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و تبصره آن،^(۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

بیست درصد (۲۰٪) سهمیه ورود، به بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش یافت. حد نصاب آخرین فرد پذیرفته‌شده برای وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، هفتاد درصد (۷۰٪) تعیین می‌شود.»

آقای رهپیک - این ماده در مورد سهمیه‌ی ایثارگران برای ورود به دانشگاه‌هاست؛ گفته است سهمیه بیست درصدی (۲۰٪) آنها به بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش می‌یابد و حد نصاب کسب هشتاد درصد (۸۰٪) نمره‌ی آخرین نفر که الآن برای پذیرش در

۱. ماده (۷۰) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۷۰- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کلیه دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی و دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۲) این قانون، موظفند در اعطای سهمیه‌های ورود به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، بورس‌های تحصیلی داخل و خارج از کشور، فرصت‌های مطالعاتی و دوره‌های دکترای تخصصی، بیست درصد (۲۰٪) از سهمیه راه، به همسر و فرزندان شاهد، جانبازان، آزادگان و همسر و فرزندان آزادگان و همسر و فرزندان جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختصاص دهند.

تبصره- کسب حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) حد نصاب شرایط علمی و امتیاز پذیرفته‌شدگان برای رشته‌ها و مقاطع تحصیلی الزامی می‌باشد. این میزان در خصوص رشته‌های پزشکی هشتاد درصد (۸۰٪) حد نصاب شرایط علمی می‌باشد.»

رشته‌های پزشکی و غیر پزشکی لازم است، در این مصوبه به هفتاد درصد (۷۰٪) کاهش داده‌اند.

آقای مؤمن - ماده (۷۰) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران را تغییر داده است.

آقای رهپیک - این تغییر، بار مالی دارد.

آقای مؤمن - چه بار مالی‌ای دارد؟

آقای رهپیک - وقتی تعداد کسانی که از این سهمیه استفاده می‌کنند بیشتر می‌شود، در واقع هزینه‌ای [که برای تحصیل آنها باید پرداخت بشود] بیشتر می‌شود دیگر.

آقای مؤمن - تعداد ورودی‌ها که هر چقدر است، همان خواهد بود؛ منتها از کل جمعیتی که به دانشگاه‌ها می‌آیند، درصد بیشتری از ایثارگران می‌توانند بیایند.

آقای رهپیک - خب، وقتی درصد بیشتری از ایثارگران پذیرش می‌شوند، بنیاد شهید و ایثارگران برای بعضی‌هایشان کل هزینه‌ی تحصیل و برای بعضی‌هایشان درصدی از هزینه‌ی تحصیل را پرداخت می‌کند.

آقای یزدی - همین مبلغی که در اختیار بنیاد شهید هست، هزینه‌ی این افراد می‌کنند. حالا که افراد را زیادتر کرده‌اند، هزینه‌هایشان را هم زیادتر می‌کنند؟

آقای رهپیک - بله دیگر.

آقای یزدی - نه دیگر، به بنیاد شهید می‌گوید همان هزینه‌ای که داری، خرج این افرادی بکن که زیاد شده است.

آقای رهپیک - خب، اگر (۲۰) نفری که قبلاً بوده‌اند، با این اصلاح (۳۰) نفر شدند، بنیاد شهید موظف است هزینه‌ی تحصیل آنها را هم پرداخت کند.

آقای یزدی - اگر در اینجا گفته بودند که به هر کدام [از اینهایی که با سهمیه وارد دانشگاه می‌شوند] یک مبلغ معینی پرداخت بکن، این افزایش درصد، اضافه کردن هزینه برای دولت بود.

آقای مدرسی یزدی - قبلاً تعداد ایثارگرانی که به دانشگاه وارد می‌شدند، خیلی بیشتر بود. الآن چون دیگر استقبال خیلی کم است، این ماده را اصلاح کرده‌اند. اصلاً دلیلی که این کار را کرده‌اند به خاطر همین است که الآن ظرفیت افرادی که با سهمیه جذب می‌شوند، بیشتر از تعدادی که قبلاً جذب می‌شدند نمی‌شود.

آقای رهپیک - فقط که خود ایثارگران نیستند، فرزندان‌شان هم هستند، اقوام‌شان هم هستند.

آقای مدرسی یزدی - باشد؛ اینها باز هم تعدادشان کمتر [از میزان پذیرش سهمیه دارها در گذشته] است.

آقای رهپیک - البته وزارت بهداشت یک حرف دیگری درباره‌ی رشته پزشکی داشت و می‌گفت این پایین آوردن حد نصاب نمره‌ی ورودی برای رشته‌ی پزشکی، یک تالی فاسدی دارد، که حالا آن، یک حرف دیگری است.

آقای مدرسی یزدی - الآن بعضی‌ها که در دانشگاه آزاد درس می‌خوانند، رشته‌ی پزشکی می‌خوانند یا رشته‌های دیگر می‌خوانند، هیچ چیزی بلد نیستند.

آقای رهپیک - الآن مثلاً دانشگاه پیام نور هم جزء دانشگاه‌های زیرمجموعه‌ی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است دیگر. حالا به هر حال تعدادی که قرار است با این سهمیه وارد دانشگاه بشوند را ما احصا نکرده‌ایم، اما به نظر می‌رسد از نظر مقررات اگر درصد قبولی این‌طوری بشود، تعداد سهمیه‌ها اضافه می‌شود که این موجب افزایش جمعیت سهمیه دارها است. از آن طرف، معلوم نیست که عملاً تعداد پذیرش دانشجویان دارای سهمیه، کمتر از گذشته بشود.

آقای ابراهیمیان - تعداد افراد ورودی به دانشگاه که افزایش پیدا نمی‌کند؛ چون می‌گویند مثلاً در این (۱۰۰) نفر ظرفیت پذیرش، باید بیست و پنج درصدشان ایثارگر باشند.

آقای مدرسی یزدی - اگر این‌طوری بگویند که عیبی ندارد. این‌طوری که فرقی با قبل نمی‌کند. اگر این‌طوری باشد که اصلاً فرقی با قبل نمی‌کند.

آقای رهپیک - نه، قبلاً از (۱۰۰) نفر، بیست درصدشان (۲۰٪) به عنوان سهمیه بودند که با این اصلاحیه، تعداد سهمیه‌ای‌ها بیست و پنج درصد (۲۵٪) از (۱۰۰) نفر می‌شود. قسمت اول این ماده این را می‌گوید. قسمت دوم این ماده هم، حد نصاب آخرین فرد پذیرفته‌شده را از هشتاد درصد (۸۰٪) به هفتاد درصد (۷۰٪) کاهش داده است. خوب بنیاد شهید می‌گوید ما باید تمام هزینه‌های تحصیلی بعضی از سهمیه‌ای‌ها و بخشی از هزینه‌های تحصیلی بعضی دیگر را بدهیم. حالا وقتی تعداد آنها افزایش پیدا می‌کند، چون بنیاد شهید و امور ایثارگران کمک هزینه‌ی تحصیلی اینها را می‌دهد، می‌گوید با این اصلاح هزینه‌های ما افزایش پیدا می‌کند.

آقای یزدی - این حرف دیگری است.

آقای رهپیک - حالا یکی [از مسئولان بنیاد شهید] هم گفته بود الآن ما از این جهت،

ده میلیارد بدهکاریم.

آقای مدرسی یزدی - یعنی چه؟ یعنی این هزینه را به دانشگاه‌ها می‌دهند یا به خود دانشجو؟

آقای رهپیک - نه، به دانشگاه می‌دهند.

آقای مدرسی یزدی - خوب پس چه فرقی می‌کند؟ یک دانشجویی [که سهمیه دارد و به هر حال، بنیاد شهید باید هزینه‌ی تحصیلش را بدهد]، چه دانشگاه آزاد بخواند، چه دانشگاه دیگر.

آقای رهپیک - نه، قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران [مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲] می‌گوید وقتی دانشجویی مثلاً به دانشگاه پیام نور رفت و ترمی یک میلیون یا دو میلیون تومان هزینه داشت، بنیاد شهید برای بعضی از گروه‌ها، صد درصد (۱۰۰٪) هزینه را پرداخت می‌کند و برای بعضی دیگر، پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه را پرداخت می‌کند.^(۱) یکی از مسئولین می‌گفت الآن ما مثلاً در کرمان ده میلیارد تومان و در فلان استان پنج میلیارد تومان بدهی معوقه بابت کمک‌هزینه‌ی تحصیلی ایثارگران داریم.

آقای مدرسی یزدی - مگر این حکم، مربوط به دانشگاه‌های مجانی دولتی نیست؟

آقای رهپیک - پیام نور یکی از دانشگاه‌های مشمول این قانون است که مسئولین بنیاد شهید می‌گفتند به دانشگاه پیام نور خیلی بدهی داریم. بعضی از این پذیرفته‌شده‌ها در نوبت‌های شبانه‌ی دانشگاه‌ها هم هستند.

آقای ابراهیمیان - اگر این طور باشد و قرار باشد که بنیاد شهید هزینه بدهد ...

آقای رهپیک - ... این تغییر درصدها در این مصوبه، قطعاً افزایش جمعیت پذیرش

۱. ماده (۶۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به جانبازان مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲: «ماده ۶۶- بنیاد موظف است نسبت به تأمین و پرداخت صد درصد (۱۰۰٪) هزینه شهریه کلیه دانشجویان شاهد (همسر و فرزندان شهدا)، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسر و فرزندان آنها و آزادگان و همسر و فرزندان آنان را که در مؤسسات آموزش عالی غیر انتفاعی غیر دولتی، پیام نور، شبانه دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و هر مؤسسه و دانشگاه آموزش عالی شهریه‌بگیر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشغول تحصیل می‌باشند، اقدام نماید.

تبصره- تعیین رشته‌های تحصیلی مورد نیاز، نوع، میزان و شرایط پرداخت هزینه شهریه دانشجویی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط بنیاد و با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.»

سه‌میه‌دارها را به دنبال می‌آورد. بنیاد شهید هم می‌گوید ما باید هزینه‌ی تحصیلی اینها را پرداخت کنیم، بنابراین باعث افزایش هزینه‌ی دولت می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - حالا معلوم نیست که این اصلاح، واقعاً افزایش جمعیت به همراه بیاورد.

آقای ره‌پیک - چرا؛ افزایش جمعیت که قطعاً می‌آورد.

آقای مدرسی یزدی - از کجا می‌دانید؟

آقای ابراهیمیان - بله، به افزایش جمعیت پذیرش ایثارگران منجر می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - معلوم نیست.

آقای یزدی - این ماده‌ی قانونی، بیشتر از اضافه کردن افرادی که الآن می‌توانند وارد دانشگاه شوند، حرف دیگری دارد.

آقای سلیمی - اولاً این ماده، مستقیماً به بودجه، هیچ کاری ندارد.

آقای ره‌پیک - چرا؟

آقای سلیمی - چون می‌گوید که بیست درصد (۲۰٪) سهمیه‌ی فعلی، به بیست و پنج درصد (۲۵٪) تبدیل بشود؛ هشتاد درصد (۸۰٪) حد نصاب آخرین نمره هم به هفتاد درصد (۷۰٪) تبدیل بشود.

آقای ره‌پیک - خوب با همین کار، منابع لازم را این قدر افزایش داده است.

آقای سلیمی - ثانیاً ببینید، همین طوری که حضرت آیت‌الله مدرسی فرمودند، آمار جامعه‌ی ایثارگران رو به کاهش است؛ یعنی آن کسانی که داشتند از این سهمیه استفاده می‌کردند، یعنی خود آزادگان و طبقه‌ی اول از خانواده‌های شهدا، کاهش پیدا کرده است. در نتیجه آن مقدار سهمیه‌ی را که خود بنیاد شهید و ایثارگران برای ایثارگران در نظر گرفته است، جذب نمی‌شود و جای آنها خالی می‌ماند. حالا با این مصوبه می‌خواهند آن جاهای خالی را پر کنند. پس در واقع هزینه‌ای اضافه نمی‌شود، بلکه با این بالا بردن درصد، می‌خواهند جمعیت کم‌شده‌ی خودشان را به آن مقدار سهمیه‌ای که تا الآن داشتند برسانند. پس بنابراین این تغییر، همان‌طور که آقای مدرسی هم فرمودند، قاعدتاً بار مالی نخواهد داشت. بنابراین به نظرم به این ماده اشکالی وارد نیست.

آقای سوادکوهی - الآن شما این مسئله‌ی کم شدن جمعیت ایثارگران را از کجا می‌فرمایید؟

آقای مدرسی یزدی - برای اینکه هیچ [جنگ نظامی دیگری، بعد از جنگ تحمیلی هشت ساله] نبوده است.

آقای سوادکوهی - آن موارد مربوط به جنگ تحمیلی یک بحث است؛ اما الآن یک سری موارد هست که به مشمولین این قانون، ملحق می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - آنها چیز خاصی نیست.

آقای سوادکوهی - چرا؛ برای همین حوادثی که در مرزها پیش می‌آید و اتفاقات دیگری که پیش می‌آید و خیلی زیاد هم هست، افراد زیادی به جمعیت ایثارگران ملحق می‌شوند که قانون این مزایا را برای آنها هم پیش‌بینی کرده است.

آقای رهپیک - من نکته‌ای را عرض کنم. یک بحث، بحث مغایرت با قانون اساسی است، یک بحث دیگر این است که وقتی در مجلس برای ایثارگران یک سری مقررات حمایتی تصویب می‌کنند که پشتوانه‌ی مالی لازم را ندارد، بعد که به مرحله‌ی عمل می‌رسد، نمی‌توانند از ایثارگران پشتیبانی کنند، آن وقت اعتراض و مشکل و دردسر درست می‌کند. لذا مجلس باید در خود قانون به صورت شفاف، منابع اینها را تعیین بکند. همین الآن این آقا [= از مسئولین بنیاد شهید و امور ایثارگران] دارد می‌گوید من در همه‌ی استان‌ها به دانشگاه‌ها [بابت هزینه‌ی تحصیلی ایثارگران] بدهی دارم. خب، الآن دارند به این میزان، یک چیز دیگری هم اضافه می‌کنند که اینها نمی‌توانند از عهده‌ی آن بریایند.

آقای مدرسی یزدی - الآن این حرف، غیر از آن حرف قبلی است.

آقای رهپیک - نه ببینید، اینکه ما آمار بگیریم که ببینیم جمعیت ایثارگر در دانشگاه‌ها کم شده یا نشده است، یک حرف دیگری است؛ ولی ماده‌ی الحاقی (۴) می‌گوید اگر تا الآن (۲۰) نفر از (۱۰۰) نفر می‌توانستند با استفاده از سهمیه، به دانشگاه بروند، من الآن حمایت بیشتری می‌کنم تا از این بعد (۲۵) نفر به دانشگاه بروند.

آقای مدرسی یزدی - نمی‌گوید (۲۵) نفر، می‌گوید بیست و پنج درصد (۲۵٪).

آقای رهپیک - منظورم همان بیست و پنج درصد (۲۵٪) از کل است دیگر. من می‌گویم اگر کل تعداد پذیرش (۱۰۰) نفر باشد، بیست درصد (۲۰٪) آن قبلاً، (۲۰) نفر می‌شده است، ولی الآن (۲۵) نفر می‌شود. مطلب دوم این است که تا الآن می‌گفت اگر مثلاً در سیستان و بلوچستان کسی هشتاد درصد (۸۰٪) نمره‌ی آخرین نفری که

نمره‌ی قبولی را در رشته‌ی پزشکی گرفته است بیاورد، می‌تواند وارد دانشگاه بشود؛ ولی الآن گفته است این نصاب هفتاد درصد (۷۰٪) می‌شود. بنابراین یک تعداد دیگری هم، این‌طوری به ورودی‌های دانشگاه با سهمیه‌ی ایثارگران اضافه می‌شوند.

آقای مدرسی یزدی - این یعنی امکان اضافه شدن هست؛ ولی عملاً که اضافه نمی‌شوند.

آقای رهپیک - ما هم داریم می‌گوییم امکان اضافه شدن هست. آخر همه‌ی قوانین همین‌طوری است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - نه، در خارج عملاً تعداد بیشتری اضافه نمی‌شود. حالا راجع به این موضوع تحقیق کنید. در این موضوع باید آمار میدانی داشت.

آقای رهپیک - طبق روال همین‌طور است. حالا اگر آن نصاب هفتاد درصد (۷۰٪) را شصت درصد (۶۰٪) بکنند، کسانی که می‌توانند به دانشگاه بیایند باز هم بیشتر می‌شوند. این یک چیز طبیعی است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - البته اگر در خارج، چنین افرادی وجود داشته باشد.

آقای رهپیک - بله، وجود دارد.

آقای مدرسی یزدی - ولی خب، واجد شرایط نیستند.

آقای رهپیک - اصلاً چرا مجلس، بیست درصد (۲۰٪) قانون قبلی را بیست و پنج درصد (۲۵٪) کرده است؟ برای اینکه متقاضی دارد. چون متقاضی دارد، سهمیه‌ی قبلی را به بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش داده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - آنها توقع داشتند که مثلاً هر دانشگاهی بتواند این مقدار از ایثارگران را جذب کند. الآن می‌بینند که به این میزان جذب نمی‌کنند، لذا سهمیه را بالا برده‌اند تا اینکه شاید بشود این میزان را جذب کرد.

آقای رهپیک - نه، بیست درصد (۲۰٪) را که تا الآن جذب می‌کرده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - نخیر.

آقای رهپیک - بله.

آقای مدرسی یزدی - پس این‌جوری، این ماده عبث است.

آقای رهپیک - به نظر مطلب روشن است.

آقای مؤمن - رأی بگیرید. محض خاطر خدا رأی بگیرید تا جلوتر برویم.

آقای مدرسی یزدی - من به نظرم می‌رسد باید راجع به این مطلب، تحقیق کرد.

آقای رهپیک - الآن هم کمیسیون‌های برنامه و بودجه و امور اجتماعی مجلس می‌گویند، هم دولت می‌گوید که این ماده، افزایش هزینه را به همراه دارد.

آقای مدرسی یزدی - نه، آنها فکر این جهت را که ما گفتیم، نکرده‌اند.

آقای رهپیک - آقایانی که از جهت بار مالی، به ماده‌ی الحاقی (۴)، اشکال مغایرت با اصل (۷۵) دارند، اعلام بفرمایند.

آقای مدرسی یزدی - ما باید به این ماده ابهام بگیریم.

آقای رهپیک - خیلی خوب. (۴) تا رأی داشت. همه‌ی ما خوشحال می‌شویم که برای ایثارگران امتیاز بگذارند، اما تا الآن هر امتیازی برای ایثارگران گذاشته‌اند، تبدیل به موضوعی برای اعتراض شده است.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۵- هرگونه تولید و واردات و عرضه کالاها و خدمات آسیب‌رسان به سلامت و داروهای با احتمال سوء مصرف، مشمول عوارض خاص تحت عنوان عوارض سلامت می‌باشد. فهرست خدمات و اقدامات و کالاهای آسیب‌رسان به سلامت و داروهای با احتمال سوء مصرف، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و درصد عوارض (حداکثر ده درصد ارزش کالا) برای این کالاها، در ابتدای هر سال توسط کارگروهی با مسئولیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با عضویت وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تعیین و ابلاغ می‌شود. صد درصد (۱۰۰٪) مبلغ وصولی پس از واریز به خزانه و مبادله موافقتنامه به صورت درآمد- هزینه در اختیار دستگاه‌های اجرایی مربوطه قرار می‌گیرد.»

آقای رهپیک - این ماده هم مشابه مواد قبلی، خلاف اصل (۵۲) است دیگر. حالا می‌خواهید ایراد بگیرید یا نگیرید، [تصمیم با خودتان است].

آقای ابراهیمیان - این عوارض باید به خزانه برود، بعد جای مصرف آن را مشخص کنند.

آقای رهپیک - ایراد اصل (۵۲) دارد. به علاوه اینکه گفته است صد درصد (۱۰۰٪) عوارض دریافتی را در اختیار دستگاه‌های اجرایی قرار بدهند، شبهه‌ی مغایرت با اصل (۵۳) هم دارد؛ باید می‌گفت مطابق بودجه مصرف شود.

آقای مؤمن - بودجه را که گفته است.

آقای رهپیک - نه، گفته است از طریق موافقتنامه در اختیار دستگاه‌ها قرار می‌گیرد.

آقای مؤمن - منظورش این است که بودجه را بعداً این طوری می‌نویسند.

آقای رهپیک - این ماده دارد می‌گوید دولت، از این مواد آسیب‌رسان، ده درصد (۱۰٪) ارزش کالا را به عنوان عوارض بگیرد و هر ساله به این دستگاه‌ها بدهد.

آقای مؤمن - منظورش از «هر ساله»، یعنی اینکه هر سال بودجه‌نویسی با این مبنا انجام بشود.

آقای رهپیک - بله دیگر؛ یعنی دارد دولت را الزام می‌کند که این موضوع را هر ساله در بودجه بیاورد.

آقای مؤمن - خب، این همان «قانونی» است که در اصل (۵۲) آمده [و گفته است بودجه، به ترتیبی که در «قانون» معین می‌شود، تنظیم خواهد شد].

آقای رهپیک - نه دیگر.

آقای مؤمن - چرا؛ همین است دیگر. الآن دارند همین «قانونی» را می‌نویسند که اصل (۵۲) گفته است.

آقای شب‌زنده‌دار - اگر این طور باشد که دیگر اختیاری برای دولت در تنظیم لایحه‌ی بودجه باقی نمی‌ماند؛ چون اینها در (۵۰)، (۶۰) تا ماده، تکلیف همه چیز را تعیین کرده‌اند.

آقای رهپیک - الآن کل این مصوبه (۱۲۰) تا ماده است. در نصف این تعداد ماده گفته شده که ده درصد (۱۰٪) یا پنج درصد (۵٪) پول را از فلان‌جا بگیرد و به حساب فلان‌جا بریزد؛ یعنی مجلس حداقل برای پنجاه درصد (۵۰٪) بودجه، الی‌الابد تعیین تکلیف کرده است!

آقای مؤمن - اصل (۵۲) می‌گوید: «بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه می‌شود.»

آقای ابراهیمیان - در آن «قانون»، ترتیبات کلی مشخص می‌شود.

آقای رهپیک - آن موادی از این مصوبه که راجع به شورای برنامه‌ریزی و ضوابط کلی بود، خوب است.

آقای مؤمن - همین مصوبه، وقتی قانون می‌شود، دولت باید طبق آن بودجه را تنظیم

بکند. این قانون دولت را ملزم می‌کند که این کارها را بکند.

آقای رهپیک - قانون اساسی گفته است که دولت را نمی‌شود به بودجه‌نویسی الزام کرد.

آقای مؤمن - پس عبارت «به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود» که در اصل (۵۲) آمده است

به چه معناست؟ منظور از «ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود»، همان الزام دولت است.

آقای رهپیک - پس اینکه در اصل (۵۲) گفته است دولت باید بودجه‌ی سالانه را

بنویسد، چیست؟

آقای مؤمن - خب، به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود، باید بودجه را بنویسد.

آقای هاشمی شاهرودی - نمی‌شود که مجلس از اول، برای هر درآمدی یک محل

مصرف تعیین کند.

آقای رهپیک - ما تا الآن به این مصوبه، این همه ایراد اصل (۵۲) گرفته‌ایم. شاید به

نصف از موادی که این طوری بوده است، ایراد مغایرت با اصل (۵۲) گرفته‌ایم، ولی به

نصف دیگر، این ایراد را نگرفته‌ایم. در مورد اختصاص بودجه به وزارت فلان و فلان

ایراد گرفتیم، ولی الآن نسبت به این مواد این ایراد را نگرفتیم.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، این جور تعارض پیش می‌آید.

آقای مؤمن - همه‌ی مواد را رأی بگیرید که آیا اشکال دارد یا نه.

آقای رهپیک - آقایانی که نسبت به مغایرت با اصل (۵۲) اشکال دارند، بفرمایند.

آقای یزدی - به چه شکلی اشکال وارد بشود؟ چرا اشکال وارد بشود؟ این الآن یک قانونی

است که می‌گوید به طور دائم از این قبیل کالاها که مصرف آن برای سلامت مضر است،

مالیات و عوارض گرفته بشود. این یک امر کلی است. همیشه هم هست. باید یک منبعی

برای دولت معین کرد که چقدر بگیرد، چقدر نگیرد، به کجا بدهد و به کجا ندهد.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، آن قسمت اول [که می‌گوید عوارض سلامت دریافت

شود،] عیبی ندارد.

آقای یزدی - می‌گوید کالاهای خاص که این وضعیت را دارند، مشمول عوارض و

مالیات هستند.

آقای رهپیک - گرفتن عوارض، اشکالی ندارد. مسئله این است که دولت هر سال، با

توجه به نیازهایش بودجه را تنظیم می‌کند. ممکن است یک سال یک بخش، نیاز به

بودجه‌ی زیادی نداشته باشد، خب این عوارض را می‌گیرند و به یک بخش دیگر

می‌دهند. یعنی در قانون بودجه‌ی سالانه، موارد مصرف را معین می‌کنند. اما حالا این ماده دارد می‌گوید شما در بخش کشاورزی، بهداشت و درمان و غیره، ده درصد (۱۰٪)، پنج درصد (۵٪)، هشتاد درصد (۸۰٪) را که گرفتید، از همین الان موظف هستید الی‌الابد به جاهایی که ما مشخص کرده‌ایم، بدهید.

آقای ابراهیمیان - بله، می‌گوید موظفید وجوه دریافتی را به همان بخش‌ها بدهید.

آقای رهپیک - در حالی که ممکن است فلان بخش به این میزان از بودجه‌ی سالانه نیاز نداشته باشد. با این کار دارید حق دولت را در تنظیم نحوه‌ی توزیع بودجه می‌گیرید.

آقای مدرسی یزدی - اگر آن‌طور شد، مجلس قانونش را عوض می‌کند.

آقای رهپیک - دائماً که نمی‌توانند قانون را عوض کنند.

آقای ابراهیمیان - دفعه‌ی قبل به موارد مشابه ایراد گرفتیم. الان بحث یک مقدار حیثیتی است.

آقای رهپیک - به هر حال قبلاً به این‌گونه موارد ایراد گرفته‌ایم. حالا اگر نمی‌خواهید ایراد بگیرید، نگیرید؛ ولی ایراد این ماده هم مثل ایرادهای قبلی است. آقایانی که اشکال مغایرت با اصل (۵۲) را کمافی‌السابق در اینجا هم وارد می‌دانند، رأی بدهند.

آقای یزدی - اشکالتان از این نظر است که می‌گویید دولت باید در اول هر سال، [لایحه‌ی بودجه را تنظیم کند]؟

آقای رهپیک - بله، این ماده دارد به دولت می‌گوید که تو هر سال در بودجه‌ریزی موظف هستی این منبع درآمد را به همین‌جا اختصاص بدهی و حق نداری آن را به جای دیگری اختصاص بدهی.

آقای ابراهیمیان - عبارت «در اختیار دستگاه‌های اجرایی مربوطه قرار می‌گیرد» اشکال دارد. ما می‌گوییم مجلس نباید بگوید که درآمد این ماده در اختیار چه کسی قرار می‌گیرد، بلکه باید بگذارند لایحه‌ی بودجه آن را معلوم کند.

آقای مدرسی یزدی - بگذارید لااقل به این صورت اشکال وارد کنیم که این الزام نباید به طور دائم باشد.

آقای رهپیک - بله دیگر.

آقای مدرسی یزدی - و الا اگر اجرای این حکم را تا (۵) سال بگویند که عیبی ندارد.

آقای رهپیک - همه‌ی این احکام، در بودجه‌ی سالانه می‌آمده است. الان مجلس آنها را

برداشته و دائمی کرده است. در لایحه بودجه، دولت [هر جور که مصلحت می‌دید، عمل می‌کرد؛ مثلاً] یک سال می‌خواست بودجه‌ی یک جا را یک درصد (۱٪) بکند، یک سال دیگر، دو درصد (۲٪) بکند؛ یک سال می‌خواست یک بودجه‌ای را به فلان جا بدهد، یک سال دیگر به جای دیگری بدهد؛ اما الآن در این مواد، می‌گویند همه‌ی درآمدها را بردارید و هر ساله به یک جای مشخصی بدهید.

آقای شب‌زنده‌دار - این طوری اشکال به خود قانون اساسی وارد می‌شود؛ چون قانون اساسی گفته است «بودجه به ترتیبی که در قانون معین می‌شود، تنظیم می‌شود». خب مجلس در اینجا هم «ترتیب» را مشخص کرده است.

آقای رهپیک - نه، این مصوبه، مربوط به ترتیب بودجه‌نویسی نیست.

آقای شب‌زنده‌دار - الآن این مصوبه، در راستای چیزی است که قانون اساسی گفته است. **آقای رهپیک** - اینکه مجلس شیوه‌ی نوشتن بودجه را مشخص کند با اینکه ردیف درآمد اختصاصی مشخص کند، فرق می‌کند. این ماده و مواد مشابه می‌گویند در موقع بودجه‌ریزی، یک ردیف درست کنید و هر سال این پول را به این ردیف بریزید. این کار، خود بودجه است، [نه ترتیب نوشتن بودجه].

آقای مؤمن - نه، این مواد هم دارد می‌گوید دولت باید هر سال در این موارد، این کارها را بکند.

آقای یزدی - «در ابتدای هر سال توسط کارگروهی با مسئولیت وزارت بهداشت» این مبلغ باید به این وزارتخانه اختصاص داده بشود.

آقای رهپیک - خب، آقایانی که اشکال مغایرت با اصل (۵۲) را وارد می‌دانند، بفرمایند.

آقای یزدی - چه شد؟ بالاخره رأی گرفتید؟

آقای رهپیک - بله، ما به این ایراد رأی دادیم؛ جناب عالی هم رأی می‌دهید؟

آقای یزدی - بله، من هم رأی می‌دهم.

منشی جلسه - حاج آقا مدرس می‌شما هم رأی دادید؟

آقای رهپیک - شما [= آقای مدرس یزدی] گفتید نسبت به دائمی بودن، اشکال دارید! خب این قانون هم، یک قانون دائمی است.

آقای سوادکوهی - خب، ابهام بگیرید.

آقای یزدی - نه، این ماده اشکال دارد؛ چون دارد می‌گوید هر سال این مقدار درآمد را

به همین وزارتخانه اختصاص بدهید.

منشی جلسه - آقای دکتر [ره‌پیک]، اگر حاج آقا هم رأی بدهند، (۶) تا رأی می‌شود.

آقای ره‌پیک - آقای عزیزاده هم گفت اگر شما به این مواد، ایراد مغایرت با اصل (۵۲) بگیرید، من هم رأی می‌دهم.

آقای مؤمن - این ماده، رأی کافی ندارد.

آقای ابراهیمیان - عذر می‌خواهم، ببخشید. من خواهش کردم که این قانون برنامه و بودجه‌ی سال ۱۳۵۱ را بیاورند. در قانون برنامه‌ی سال ۱۳۵۱، یک فصلی دارد تحت عنوان فصل پنجم که اختصاص به «بودجه کل کشور» دارد. در چند ماده، نحوه‌ی تنظیم لایحه‌ی بودجه را معلوم کرده است. اینکه اصل (۵۲) قانون اساسی می‌گوید ترتیب آن را «قانون» معلوم می‌کند، یعنی ترتیبات مربوط به تهیه‌ی بودجه را «قانون» مشخص می‌کند، نه اینکه خود بودجه را بنویسند.

آقای مؤمن - خود قانون اساسی گفته است.

آقای ابراهیمیان - قانون اساسی می‌گوید ترتیب بودجه‌ریزی را قانون عادی معلوم می‌کند؛ در حالی که در اینجا مجلس دارد خود بودجه را معلوم می‌کند. وقتی که می‌گوید ده درصد (۱۰٪) فلان درآمد، اینجا خرج شود، این خود بودجه است، نه ترتیب تنظیم بودجه.

آقای ره‌پیک - حالا که آقایان به این ایراد در ماده‌ی الحاقی (۵) رأی ندادند دیگر؛ چه کار کنیم؟ ماده‌ی الحاقی (۶) را بخوانید. خوش به حال وزارت بهداشت شده است؛ چون قبلاً به این ایراد در موارد مشابه رأی دادیم.

آقای ابراهیمیان - بقیه بد شانس بودند.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۶- علاوه بر موارد مندرج در بندهای ماده (۱۳) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران»^(۱) که توسط دستگاه‌های اجرایی و صندوق‌های

۱. ماده (۱۳) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲: «ماده ۱۳-

الف- تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه بهداشتی درمانی به صورت بیمه سلامت، بیمه همگانی، بیمه مکمل و بیمه خاص (خدماتی که مشمول قوانین بیمه همگانی و تکمیلی نمی‌گردند) خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان بر عهده دولت بوده و اعتبارات آن هر ساله در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد.

ذی ربط پرداخت می‌شود، دولت مکلف است مابه‌التفاوت خدمات بهداشت و درمان ایثارگران برای کلیه هزینه‌های مرتبط تا سقف صد درصد (۱۰۰٪) اعتبارات مورد نیاز را توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران تأمین و پرداخت کند.

تبصره- ماده (۴) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران،^(۱) حذف می‌شود.»

→

تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند از محل اعتبارات مصوب و در قالب تخصیص اعتبار ابلاغی نسبت به تأمین و پرداخت کسورات بیمه درمانی همگانی و مکمل، سهم کارکنان ایثارگر شاغل در دستگاه مربوط و خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

تبصره ۲- شرکت‌های دولتی، نهادها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند از محل هزینه عملیات جاری خود نسبت به پرداخت کسورات بیمه درمانی همگانی و مکمل سهم ایثارگران شاغل در مؤسسات مربوط و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

تبصره ۳- دولت مکلف است به منظور پرداخت کسورات بیمه درمان همگانی و تکمیلی سهم ایثارگران شاغل در بخش غیر دولتی مشمول قوانین کار و تأمین اجتماعی اعتبار لازم را هر ساله در لوائح بودجه سنواری کل کشور پیش‌بینی نموده و در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.

تبصره ۴- دولت موظف است ضمن لوائح بودجه سنواری سازوکارهای لازم را برای بهره‌مندی هماهنگ مشمولان این ماده از خدمات درمانی فراهم نماید.

ب- تا پایان قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران شاغل و بازنشسته و افراد تحت تکفل آنان به عهده دستگاه اجرایی و صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران غیر شاغل و افراد تحت تکفل آنان به عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.»

۱. ماده (۴) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲: «ماده ۴- میزان تسهیلات بانکی این فصل برای هر یک از مشمولان به ازای هر واحد مسکونی، یکصد و بیست میلیون (۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در شهرهای با بیش از یک میلیون نفر جمعیت و در سایر شهرها و روستاها یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد. افزایش سطح تسهیلات موضوع این ماده در سال‌های آتی، بر اساس نرخ تورم به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱- مشمولان این قانون که عضو تعاونی‌های مسکن بوده و نیز مالکان املاک مسکونی فاقد سند مالکیت رسمی اعم از شهری و روستایی می‌توانند با ارائه ضمانت لازم (سفته و تعهدنامه کتبی بنیاد استان مربوط) از تسهیلات بانکی استفاده نمایند. این ضمانت نافی مسئولیت بانک در پیگیری اقدامات قانونی برای وصول مطالبات معوق نخواهد بود.

تبصره ۲- رعایت آیین‌نامه مقاوم‌سازی در ساخت واحدهای مشمول این تسهیلات که به تأیید شهرداری یا بنیاد مسکن رسیده باشد، ضروری است.

←

آقای رهپیک - الآن این ماده، وضعیت را بدتر کرده است؛ چون بار مالی دارد.

آقای سلیمی - از قبل هم، بدتر کرد.

آقای رهپیک - بله، این یک بار مالی جدید است. موضوع ماده (۱۳) قانون جامع اینثارگران، هزینه‌های درمان است. تا الآن بحث این بود که این هزینه‌ها را دستگاه‌ها باید بدهند، بعد گفتند که بنیاد شهید بدهد، ولی در عمل هیچ کدامشان ندادند. هیچ کدام ندادند؛ چون پول نداشتند. ما در دانشگاه، این مشکلات را داشتیم؛ مثلاً طرف باید می‌رفت خارج از کشور جراحی می‌کرد که هم هزینه‌ی درمان داشت و هم هزینه‌ی سفر که باید جداگانه پرداخت می‌شد. قانون قبلی می‌گفت هزینه‌ی سفر را بدهید و هزینه‌ی درمان را هم به صورت صد درصد (۱۰۰٪) بدهید. الآن اینجا گفته است کلیه‌ی هزینه‌های مرتبط، یعنی غیر از هزینه‌ی درمان، هزینه‌های دیگر را هم بدهید. این یک حکم جدید است [که بار مالی جدیدی دارد]؛ چون هزینه‌های دیگر مثل هزینه‌ی سفر، هزینه‌ی همراه و امثال اینهاست که الآن اضافه کرده‌اند. همان هزینه‌هایی که در قانون قبلی مشخص شده بود را هم نتوانستند بدهند، حالا آمده‌اند این هزینه‌ها را هم اضافه کرده‌اند.

آقای سلیمی - بنیاد شهید باید این هزینه‌ها را بدهد.

آقای رهپیک - دولت باید بدهد. این ماده، خلاف اصل (۷۵) است دیگر.

آقای سلیمی - این ماده گفته است بنیاد شهید باید بدهد.

آقای رهپیک - خب اگر بنیاد شهید باید بدهد، باید در اینجا بگویند که منبع تأمین مالی این هزینه‌ها کجاست؟ باید بگویند بنیاد شهید از کجا باید این هزینه‌ها را بدهد. این

→

تبصره ۳- محاسبه سود و کارمزد متعلق به تسهیلات بانکی مسکن در چهارچوب ضوابط مورد عمل بانک‌ها در بخش مسکن صورت خواهد گرفت و سود و کارمزد قابل دریافت از اینثارگران مشمول، چهار درصد (۴٪) بوده و پرداخت مابه‌التفاوت آن نسبت به سود مورد انتظار بانک‌ها در بخش مذکور در قوانین بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی خواهد شد تا از آن طریق به بانک‌ها پرداخت شود.

تبصره ۴- اینثارگرانی که از تسهیلات و وام خرید مسکن در سقف بالاتر از میزان اشاره‌شده در این ماده استفاده می‌نمایند، سود تسهیلات و کارمزد وام دریافتی تا سقف پیش‌بینی شده در این ماده بر اساس چهار درصد (۴٪) و مازاد بر آن برابر ضوابط نظام بانکی محاسبه خواهد شد. دریافت این تسهیلات و وام بدون شرایط سپرده‌گذاری می‌باشد.»

ماده، واضح است که خلاف اصل (۷۵) است.

آقای مدرسی یزدی - وظیفه‌ی دولت است که منابع لازم را پیش‌بینی کند.

آقای رهپیک - خیلی خوب؛ ولی چون این مصوبه، در قالب «طرح» به تصویب رسیده است، مجلس باید منبع تأمین اعتبار را مشخص کند.

آقای مدرسی یزدی - می‌دانم «طرح» است؛ ولی اگر این تکلیف را مجلس هم نگفته بود، باز دولت باید این کار را می‌کرد.

آقای رهپیک - بله، ولی باید بگویند دولت از کدام منبع این هزینه را تأمین کند. یک بنده‌ی خدایی از ایثارگران پیش من آمده بود. یک سفری به فرانسه رفته بود که برای درمانش لازم بود. آمپولی که زده بود، دانه‌ای (۳۵) میلیون تومان بود. بعد آمده بود به من می‌گفت طبق این قانون [= قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران]، شما باید این هزینه‌ها را به من بدهید، در حالی که در بودجه هیچ منبعی، برای پرداخت این هزینه‌ها پیش‌بینی نشده بود. یک ایثارگر با ریه‌ی خراب، به من می‌گفت، شما نمی‌خواهید این هزینه‌ها را بدهید؟ من به او گفتم شما برو این حساب را ببین، هر چه در این حساب بود، برو بردار. ببین اصلاً چیزی هست که به تو بدهیم؟! تا آخر سال هم چیزی بابت ردیف بودجه‌ی این هزینه‌ها به ما ندادند! خوب اینکه می‌فرمایید باید این هزینه‌ها را بدهند، درست است؛ ولی باید بگویند منبع آن کجاست. من خدمت شما عرض کردم، آن ردیفی که در جداول بودجه‌ی سال قبل برای پرداخت صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمان ایثارگران، برای بنیاد شهید دیده بودند، اعتبارش صفر بود! الآن دوباره در اینجا آمده‌اند گفته‌اند آن هزینه‌های درمان که سر جایش باشد، علاوه بر آن، دولت باید کلیه‌ی هزینه‌های مرتبط را هم صد درصد (۱۰۰٪) پرداخت کند! حرف خیلی خوبی است، ولی باید منبع آن را هم مشخص کنند؛ باید بگویند از کجا پرداخت شود تا واقعاً این دردها و مشکلات در عمل ایجاد نشود. آقایانی که اشکال اصل (۷۵) به این ماده دارند، بفرمایند.

منشی جلسه - (۵) تا رأی دارد.

آقای رهپیک - این هزینه‌ها قبلاً نبوده و جدید است؛ بنابراین باید ردیف جدید برای آن مشخص کنند.

منشی جلسه - (۶) تا رأی شد.

آقای سوادکوهی - (۷) تا رأی دارد.

منشی جلسه - حاج آقای جنتی شما هم به این ایراد رأی می‌دهید؟ بله، (۸) تا رأی شد.

آقای مدرسی یزدی - جوری ایراد بگیرید که این ماده را حذف نکنند.

آقای رهپیک - باید بروند برای آن منبع تعیین کنند.

آقای اسماعیلی - این ماده را تصویب نکنند بهتر است. چون بعداً این هزینه‌ها را نمی‌دهند، بی‌خودی آبروریزی هم می‌کنند. یک اسپری که قیمتش (۱۲,۰۰۰) تومان بوده و جانبازان شیمیایی باید صبح و شب آن را مصرف کنند، الآن (۱۷۰,۰۰۰) تومان شده است. چاره‌ای هم نیست، باید آن اسپری را مصرف کنند. اما هیچ چیزی بابت هزینه‌ی این اسپری‌ها به این جانبازان نمی‌دهند! حتی بیمه هم هزینه‌ی آن را نمی‌دهد! بعد می‌آیند مواردی مثل این ماده‌ی الحاقی (۶) را تصویب می‌کنند و بی‌خود می‌گویند که این هزینه‌ها را می‌دهیم. کجا می‌دهند؟! عین فاکتور داروخانه را هم که می‌آورند، باز هم چیزی به آنها نمی‌دهند.

آقای رهپیک - ما به این ماده اشکال مغایرت با اصل (۷۵) داریم و می‌گوییم باید منبع تأمین هزینه‌های جدید را تعیین کنند. از کمیسیون داخلی مجلس هم که به اینجا آمده بودند، من به آنها گفتم که این مواد را این طوری [= بدون تعیین منبع تأمین هزینه] ننویسید. می‌گویند بله، ما هم موافق هستیم، ولی در صحن نمی‌توانستیم به تصویب این مواد، «نه» بگوییم؛ چون به شهرمان که برویم می‌گویند شما مخالف ایثارگران رأی داده‌اید! به آنها گفتم خب اینکه شما بدون وجود اعتبار، امتیازی را برای ایثارگران تصویب کنید و بعد چیزی به آنها ندهید که بدتر است.

آقای ابراهیمیان - جلوی ایرادی که به این ماده می‌گیریم عبارت «منع آن باید تعیین شود» را هم اضافه کنید.

آقای رهپیک - بله دیگر؛ خلاف اصل (۷۵) است.

منشی جلسه - آقای دکتر [ابراهیمیان]، نوشتم ماده‌ی الحاقی (۶) از حیث عدم تعیین منبع، مغایر اصل (۷۵) است.^(۱)

۱. بند (۲۲) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۲- ماده الحاقی (۶)، از حیث افزایش بار مالی و عدم تأمین منبع، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای رهپیک - آن بحث افزایش سهمیه در ماده الحاقی (۴) هم همین طور بود.

آقای اسماعیلی - آن را دیگر آقایان نمی پذیرند. قبول نمی کنند.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۷- وزارت جهاد کشاورزی مجاز است از محل فروش سهام، سهم الشرکه، اموال، دارایی ها و حقوق مالی دولت و مؤسسات و شرکت های دولتی وابسته، پس از واریز به خزانه، با درج در بودجه های سالانه، جهت افزایش سرمایه صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و تکمیل و ایجاد شهرک های کشاورزی (گلخانه ای، دامی، شیلاتی) علاوه بر اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای استانی مربوط اقدام کند.»

آقای جنتی - این صندوق را برای چه کاری تأسیس کرده اند؟ این بند، خلاف فلسفه ی تأسیس صندوق است.

آقای رهپیک - حاج آقا، صندوق حمایت از توسعه ی بخش کشاورزی، قانون دارد.^(۱)

منشی جلسه - حاج آقا می گویند این ماده، خلاف فلسفه ی تشکیل آن است.

آقای رهپیک - نه؛ این ماده گفته است از محل اموال خود وزارتخانه، سرمایه اش را افزایش می دهند. در خود قانون هم گفته است که محل تأمین منابع این صندوق، همین چیزهاست.^(۲) ما قانون مربوط به صندوق حمایت از بخش کشاورزی را دیده ایم.

۱. «اساسنامه شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی» در تاریخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۵، به استناد ماده (۱۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۶، به تصویب هیئت وزیران رسیده است.

۲. ماده (۱۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولیدکنندگان اقدام نماید. اساسنامه این صندوق ها توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. سرمایه اولیه این صندوق ها از محل کمک های دولت، فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه که پس از فروش به خزانه داری کل واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) آن تا مبلغ یکپهزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تخصیص یافته تلقی می شود، تأمین می گردد.»

ماده (۴) اساسنامه شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی (اصلاحی ۱۳۸۳/۰۳/۱۷): «ماده ۴- سرمایه اولیه صندوق مبلغ دو بیست میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است که به بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) سهم ده هزار (۱۰,۰۰۰) ریالی تقسیم و به این شرح تأمین می شود:

منشی جلسه - مواد الحاقی (۸)، (۹) و (۱۰) حذف شد. بعد در تفتیح نهایی این مصوبه، این شماره‌ها هم حذف می‌شوند.

«ماده الحاقی ۱۱- صندوق توسعه ملی موظف است از منابع ورودی به صندوق توسعه ملی در هر سال:

الف) ده درصد (۱۰٪) را جهت پرداخت تسهیلات به بخش‌های خصوصی و تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی به طرح‌های دارای توجیه فنی، زیست‌محیطی و مالی و اهلیت متقاضی به صورت پرداخت و بازپرداخت ریالی در بخش آب، کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، منابع طبیعی و محیط زیست و صادرات محصولات کشاورزی در بانک‌های دولتی و خصوصی داخلی و صندوق مهر امام رضا (ع) سپرده‌گذاری کند. سود سپرده‌گذاری و اقساط وصولی مجدداً جهت پرداخت تسهیلات طرح‌های موضوع این بند اختصاص می‌یابد. تبدیل ارز به ریال موضوع این بند، زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.»

آقای هاشمی شاهرودی - این بند اشکال مغایرت با اصل (۵۲) دارد. ندارد؟

منشی جلسه - نه حاج‌آقا، این بند مربوط به صندوق توسعه است. این صندوق، خودش مصارف خودش را دارد.

آقای ره‌پیک - در خود سیاست‌های کلی برنامه‌ی پنجم توسعه^(۱) و خود قانون برنامه‌ی پنجم توسعه^(۲) گفته است که صندوق توسعه به بخش‌های خصوصی و تعاونی، تسهیلات بدهد.

→

۱- مبلغ صد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل فروش اموال و امکانات مازاد وزارت جهاد کشاورزی که به خزانه‌داری کل کشور واریز گردیده است.

۲- مبلغ نود و هشت میلیارد (۹۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل کمک‌های دولت

۳- مبلغ دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل مشارکت تولیدکنندگان بخش کشاورزی.»

۱. بند (۲-۲) سیاست‌های کلی برنامه‌ی پنجم توسعه، ابلاغی مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۱ مقام معظم رهبری: «۲-۲- ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی با هدف تولید و توسعه سرمایه‌گذاری در داخل و خارج کشور با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی.»

۲. بند (ط) ماده (۸۴) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب

←

آقای هاشمی شاهرودی - قرار است طبق قانون بودجه، این تسهیلات را بدهند، نه این طوری.

آقای رهپیک - نه، اصلاً بحث قانون بودجه نیست. حاج آقا، بحث صندوق توسعه، جدای از بودجه است.

آقای هاشمی شاهرودی - مگر دارایی صندوق، جزء دارایی دولت نیست؟

آقای رهپیک - چرا؛ منتها در ذیل قانون بودجه حساب نمی شود.

آقای هاشمی شاهرودی - چرا؟ این صندوق که با بقیه‌ی جاها فرقی نمی کند.

آقای رهپیک - نه.

آقای هاشمی شاهرودی - همه‌ی اموال صندوق با این ده درصد (۱۰٪)، ده درصدها (۱۰٪) تمام می شود. این کار همان بودجه نویسی می شود دیگر. اینکه بگوید فلان درصد را به اینجا تسهیلات بده، فلان درصد را به آنجا تسهیلات بده، بودجه‌ی صندوق تمام می شود دیگر. اینجا هم بحث قانون است. قانون اساسی اجازه نمی دهد که خارج از قانون بودجه این کار را بکنند.

آقای رهپیک - نه، موضوع صندوق توسعه، داخل در بحث بودجه بودجه نیست.

آقای ابراهیمیان - صندوق برای خودش یک قانون مستقل دارد.

آقای رهپیک - فقط اشکالی که هم به بند (الف) و هم به بندهای دیگر این ماده می شود گرفت این است که در قانون برنامه‌ی پنجم در مورد صندوق توسعه‌ی ملی گفته بود که تسهیلات اعطایی صندوق باید از طریق عاملیت بانک‌ها باشد.^(۱) بعد که

→

۱۳۸۹/۱۰/۱۵: «ط - مصارف صندوق»

۱- اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی

۲- ...»

۱. جزء (۱) بند (ط) ماده (۷۶) لایحه‌ی برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ط - مصارف صندوق»

۱- اعطاء تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی از طریق عاملیت بانک‌های دولتی و غیردولتی.»

مصوبه‌ی مجلس با ایراد شورای نگهبان به مجمع تشخیص مصلحت رفت، مجمع گفت اعطای تسهیلات با عاملیت بانک‌های خصوصی و دولتی باشد.^(۱) مصوبه‌ی مجمع این بود؛ ولی الآن ماده‌ی الحاقی (۱۱) صندوق مهر امام رضا (ع) را که بانک نیست، اضافه کرده است. این قسمت خلاف مصوبه‌ی مجمع است.

آقای هاشمی شاهرودی - مصوبه‌ی مجمع را فعلاً رها کنید. بحث ما این است که صندوق توسعه می‌تواند تسهیلات بدهد و مجاز است این کار را بکند؛ اما اینکه چه اندازه تسهیلات بدهد و به چه کسی باید تسهیلات بدهد، موضوع قانون بودجه است و باید در قانون بودجه‌ی سالانه بیاید. مجاز بودن صندوق به دادن تسهیلات یک مسئله است که قانون خودش را دارد و موضوع بودجه نیست؛ اما وقتی می‌خواهد تسهیلات بدهد، [این باید در قانون بودجه بیاید]. مثل اینکه می‌گوییم دولت مجاز است برای امورات مختلف از خزانه خرج کند؛ اما اینکه برای چه چیزی خرج کند و چگونه خرج کند، باید در بودجه مشخص شود.

آقای رهپیک - اینجا که بحث خزانه نیست.

آقای مدرسی یزدی - صندوق توسعه، یک صندوق غیردولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی چه که غیردولتی است؟ بودجه‌ی صندوق، بودجه‌ی مملکت است. «غیردولتی است» یعنی چه؟ اینکه صندوق را [از شمول مؤسسات دولتی] جدا بکنند که باعث نمی‌شود از اموال و دارایی دولت خارج بشود.

آقای مدرسی یزدی - مصارف صندوق، غیردولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - به هر حال باید اینها را در قانون بودجه بیاورند. همه‌ی اینهایی که در این ماده گفته شده است، موضوع بودجه و بودجه‌نویسی است.

آقای مدرسی یزدی - نمی‌شود؛ مصارف بخش خصوصی که در بودجه نمی‌آید.

۱. بندهای (۱۳) و (۱۵) مصوبه‌ی مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران: «۱۳- عبارت زیر از انتهای جزء (۱) بند (ط) ماده (۷۶) حذف شد:

- از طریق عاملیت به بانک‌های دولتی و غیردولتی

۱۵- تبصره زیر به بند (ط) ماده (۷۶) اضافه گردید:

تبصره- اعطای کلیه تسهیلات صندوق صرفاً از طریق عاملیت بانک‌های دولتی و غیردولتی خواهد بود.»

آقای هاشمی شاهرودی - خصوصی که نیست؛ بودجه‌ی دولت است. ما می‌گوییم اینکه صندوق توسعه چه کار باید بکند، قانون دارد، عیبی هم ندارد؛ اما اینکه این مصارف را به چه کسی می‌خواهند بدهد، بحث پول مملکت است و باید در قانون بودجه بیاید. اصلاً منابع صندوق چه فرقی با بقیه‌ی دارایی‌های دولت می‌کند؟

آقای رهپیک - منابع صندوق به معنای عام، جزء دارایی دولت است، ولی در سرجمع درآمد بودجه‌ی سالانه حساب نمی‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - چرا حساب نمی‌شود؟

آقای رهپیک - چون منابع آن جداست؛ مصارف آن هم جداست.

آقای سوادکوهی - عنوانش صندوق توسعه‌ی ملی است که احتمالاً خواسته‌اند خارج از بودجه باشد.

آقای رهپیک - نه، صندوق توسعه‌ی ملی، قانون خودش را دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - کجا گفته است که حساب این صندوق از بودجه جداست؟ در کدام قانون چنین چیزی آمده است؟ در قانون عادی، آن هم مصوبه‌ی مجمع که نمی‌توانند بگویند دارایی صندوق از بودجه جداست.

آقای یزدی - از اینکه در این ماده گفته است: «صندوق توسعه ملی موظف است از منابع ورودی صندوق توسعه در هر سال» این کارها را بکند، پس معلوم است که این صندوق شخصیت حقوقی معینی دارد؛ یعنی یک منابع ورودی معینی دارد که در هر سال از این منابع، این مبالغ به این صندوق واریز می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، منابع صندوق از پول نفت است.

آقای یزدی - خب، پس این صندوق شخصیت حقوقی مستقل دارد. حالا این ماده می‌گوید این صندوق با این کیفیت، ده درصد (۱۰٪) از منابعش را جهت پرداخت تسهیلات به این بخش‌ها بدهد. این حرف که می‌تواند در قانون بیاید.

آقای هاشمی شاهرودی - آیا این صندوق ضمن دارایی دولت هست یا نیست؟ اگر مستقل هم باشد، فرقی نمی‌کند؛ چون در آن صورت هم مثل خزانه است که یک نهاد مستقل است.

آقای یزدی - صندوق توسعه‌ی ملی برای خودش شخصیت مستقل حقوقی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - باشد؛ شخصیت مستقل دولتی دارد.

آقای یزدی - فرض این است که [صندوق توسعه را با شخصیت مستقل] تصویب کرده‌ایم. **آقای رهپیک** - در معنای عام، منابع صندوق، جزء منابع عمومی دولت است؛ اما در موقع بودجه‌ریزی، چون مصارف خاص برای آن تعریف شده و مصارف عمومی برای آن تعریف نشده است، در اساسنامه‌ی صندوق و همین ماده‌ی الحاقی (۱۱) گفته‌اند به این دو، سه مورد، یعنی بخش تعاونی و خصوصی و اینها تسهیلات بدهید و منابع صندوق را برای این موارد مصرف کنید. لذا الآن شما هیچ موقع در سرجمع قوانین بودجه نمی‌بینید که بگویند ما این مقدار از بودجه را برای صندوق توسعه‌ی ملی گذاشته‌ایم.

آقای هاشمی شاهرودی - مسئله‌ی بودجه که در قانون اساسی آمده، اجازه نداده است که بخشی از دارایی‌ها را از بودجه جدا کنند و بگویند اینها در بودجه نیاید.

آقای رهپیک - حالا اجازه بدهید این ماده را تا آخر بخوانیم، بعد از آن، نسبت به این دو سه تا اشکال رأی می‌گیریم.

منشی جلسه - «ب» ده درصد (۱۰٪) را جهت پرداخت تسهیلات به بخش‌های خصوصی و تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی به طرح‌های دارای توجیه فنی، زیست‌محیطی و مالی و اهلیت متقاضی به صورت پرداخت و بازپرداخت ریالی در بخش صنعت، معدن، گردشگری و صادرات کالاهای صنعتی و معدنی به استثنای بخش ساخت مسکن در بانک‌های دولتی و خصوصی داخلی و صندوق مهر امام رضا (ع) سپرده‌گذاری کند. سود سپرده‌گذاری و اقساط وصولی مجدداً جهت پرداخت تسهیلات طرح‌های موضوع این بند اختصاص می‌یابد. تبدیل ارز به ریال موضوع این بند، زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- پنج درصد (۵٪) از منابع این ماده با سیاست‌گذاری شورای عالی اشتغال و با معرفی کمیته امداد امام خمینی(ره)، سازمان بهزیستی و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط، جهت پرداخت تسهیلات اشتغال‌زایی و کمک به توسعه کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط تخصیص می‌یابد و بانک‌های عامل مکلفند علاوه بر منابع مذکور، حداکثر تا یک برابر آن را از محل منابع داخلی پرداخت کنند. بانک عامل مجاز است با اخذ تعهد محضری، پرداخت مبلغ

نقدی هدفمندی یارانه‌ها را به عنوان ضمانت بپذیرد و همچنین پانزده درصد (۱۵٪) از منابع مذکور به طرح‌های مربوط به افراد ایثارگر اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲- به منظور ساماندهی تولید و افزایش بهره‌وری تولید گوشت قرمز سالم و عرضه مناسب به بازار مصرف در قالب طرح پرواربندی دام عشایر با اصلاح و افزایش بهره‌وری زنجیره تأمین و تولید، یک درصد (۱٪) از منابع بند (ب) این ماده به صورت یکجا در اختیار بانک کشاورزی قرار می‌گیرد تا با معرفی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری عشایر و تشکل‌های عشایری، به صورت تسهیلات به طرح‌های سرمایه‌گذاری و پرواربندی عشایر و تشکل‌های مربوطه پرداخت شود.»

آقای رهپیک - آقایانی که اشکال حضرت آیت‌الله شاهرودی را که مربوط به اصل (۵۲) است، قبول دارند و معتقدند این ماده، مشکل بودجه دارد؛ یعنی مفاد آن مربوط به بودجه‌ریزی می‌شود، بفرمایند.

آقای سوادکوهی - این ماده اصلاً معلوم نیست که مربوط به صندوق توسعه باشد.

آقای رهپیک - چرا دیگر؛ همه‌اش مربوط به صندوق توسعه‌ی ملی است.

منشی جلسه - ابتدای آن گفته است که مربوط به صندوق توسعه‌ی ملی است.

آقای رهپیک - به ایراد اضافه شدن «صندوق مهر امام رضا (ع)» رأی نمی‌دهید؟ آقایانی که به اضافه شدن «صندوق مهر امام رضا (ع)» از جهت مغایرت با مصوبه‌ی مجمع اشکال می‌گیرند، بفرمایند. متن مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام این بوده است که: «اعطای کلیه تسهیلات صندوق، صرفاً از طریق عاملیت بانک‌های دولتی و غیردولتی خواهد بود.»

آقای ابراهیمیان - صندوق مهر امام رضا (ع) که بانک نیست.

آقای رهپیک - بله، بانک نیست؛ یک مؤسسه‌ی اعتباری است.

آقای هاشمی شاهرودی - این اشکال دارد.

آقای رهپیک - آقایانی که به اضافه شدن این صندوق اشکال دارند، از این جهت که مخالف مصوبه‌ی مجمع و در نتیجه مخالف اصل (۱۱۲) می‌شود، بفرمایند.^(۱) علاوه بر

۱. بند (۲۳) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۳- در ماده الحاقی (۱۱)، از آنجا که طبق تبصره (۳) بند (ط) ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه مصوب مجمع تشخیص

این در تبصره (۱) همین ماده گفته است که صندوق یک پولی را کنار بگذارد و بانک‌های عامل که اعم از خصوصی و دولتی است، آنها هم یک برابر این پول را بگذارند و تسهیلات بدهند. سؤال این است که آیا می‌شود بانک‌های خصوصی را هم برای دادن تسهیلات الزام کرد یا نه؟

آقای اسماعیلی - بانک‌های خصوصی همان موقع که مجوز تأسیس می‌گیرند، متعهد می‌شوند که قوانین کشور را رعایت بکنند.

آقای مدرسی یزدی - مثل قوانینی که بانک مرکزی به آنها ابلاغ می‌کند.

آقای رهپیک - خیلی خوب، این موضوع رأی ندارد. برویم سراغ ماده‌ی الحاقی (۱۲).

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۲- دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری،^(۱) مجازند به منظور توسعه ورزش همگانی و قهرمانی و توسعه زیرساخت‌های ورزش و امور جوانان در قالب قوانین بودجه سنواتی، یک درصد (۱٪) از بودجه خود به استثنای فصول (۱) و (۶) هزینه‌ای و هزینه‌های مستقیم را که طی دستورالعملی توسط وزارت ورزش و امور جوانان و معاونت

→

مصلحت نظام، اعطای تسهیلات صرفاً از طریق عاملیت بانک‌های دولتی و خصوصی خواهد بود، اعطای تسهیلات از طریق صندوق مهر امام رضا (علیه‌السلام)، معایر اصل (۱۱۲) و نظریه تفسیری شماره ۵۳۱۸ مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۴ این شورا* شناخته شد.»

* نظریه‌ی تفسیری شماره ۵۳۱۸ مورخ ۱۳۷۲/۷/۲۴ شورای نگهبان: «هیچ‌یک از مراجع قانون‌گذاری حق رد و ابطال و نقض و فسخ مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام را ندارد؛ اما در صورتی که مصوبه مجمع مصلحت مربوط به اختلاف نظر شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی بوده، مجلس پس از گذشت زمان معتدبه که تغییر مصلحت موجه باشد، حق طرح و تصویب قانون مغایر را دارد و در مواردی که موضوع به عنوان معضل از طرف مقام معظم رهبری به مجمع ارسال شده باشد، در صورت استعلام از مقام رهبری و عدم مخالفت معظم‌له، موضوع، قابل طرح در مجلس شورای اسلامی می‌باشد.»

۱. ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیر دولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.»

برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تهیه و ابلاغ می‌گردد، هزینه کنند. تبصره ۱- سی درصد (۳۰٪) از این اعتبار صرف توسعه فضاهای ورزشی مدارس می‌شود.

تبصره ۲- سی درصد (۳۰٪) از اعتبار برای تکمیل فضاها و اماکن ورزشی در اختیار وزارت ورزش و جوانان قرار می‌گیرد. حداقل سی درصد (۳۰٪) منابع موضوع این تبصره، صرف توسعه ورزش در روستاها می‌شود.»

آقای رهپیک - این ماده هم مغایر اصل (۵۲) است دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - روشن است دیگر.

آقای رهپیک - می‌گویند این دستگاه‌ها مجازند در قالب بودجه‌ی سنواتی، یک درصد (۱٪) از بودجه‌شان را برای این کارها هزینه کنند که سی درصد (۳۰٪) آن برای فلان جا اختصاص داده شود ...

آقای مؤمن - این ماده که دیگر بحث بودجه نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - در خود ماده گفته است: «در قالب قوانین بودجه سنواتی»؛ یعنی خودش هم ملتفت بوده که حکم این ماده مربوط به قانون بودجه است.

آقای مؤمن - نه، در قالب بودجه نیست.

آقای رهپیک - نتیجه‌ی این ماده این است که دولت هیچ سالی نمی‌تواند بگوید چون فلان روستا نیاز ندارد، نمی‌خواهم این بودجه را برای اینجا صرف کنم. این ماده می‌گوید این بودجه حتماً باید در این روستا هزینه شود.

آقای مؤمن - بحث این ماده، قانون بودجه نیست، بلکه می‌گوید اگر پولی به دست این دستگاه‌ها می‌رسد باید این کار را با آن بکنند و اگر هیچ پولی نبود، بالتبع نمی‌توانند به این کارها هم دست بزنند.

آقای مدرسی یزدی - حالا واقعش این است که این ماده با مواد قبلی فرق دارد. آدم حدس می‌زند و احتمال می‌دهد که این مقداری که در این ماده تعیین کرده‌اند، قابل جذب باشد؛ ولی اینکه می‌گویند سی درصد (۳۰٪) از این اعتبار، صرف توسعه‌ی فضاهای ورزشی مدارس شود، خوب حالا فرض بگیریم که این بخش احتیاجی به صرف بودجه نداشت، آن وقت چه کار باید بکنند؟

آقای مؤمن - فرض گرفته‌اند که احتیاج دارد.

آقای رهپیک - اصلاً شاید در مواردی، اولویت با چیز دیگری بود.
آقای هاشمی شاهرودی - بله، اصلاً ممکن است یک مدرسه‌ای است که مثلاً آزمایشگاه ندارد.
آقای مدرسی یزدی - حالا این مطلب را که نمی‌شود به عنوان ایراد گفت؛ بالاخره قانون دارد می‌گوید که اینها اولویت دارد.

آقای رهپیک - یک روستایی هست که اصلاً مدرسه در آن نیست؛ حالا دولت می‌گوید اول باید اصل مدرسه را بسازم، نه زمین فوتبال آن را.
آقای هاشمی شاهرودی - پس بودجه‌نویسی [که دولت متکفل آن است] چیست؟ مگر غیر از همین اولویت‌هاست که آنها را هم باید دولت مشخص کند. اصلاً بودجه‌نویسی همین است دیگر.

آقای مؤمن - نه، اولویت‌ها را دولت مشخص نمی‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - این مصوبه گفته است هر ساله این‌قدر را برای فلان موضوع در بودجه بگذارید، این قدر را برای فلان موضوع، آن وقت شما بودجه‌نویسی که طبق اصل (۵۲) با دولت است را چه معنا می‌کنید؟! من نمی‌فهمم. این مصوبه دارد حق دولت را در تنظیم بودجه و تخصیص منابع از بین می‌برد.

آقای یزدی - این ماده نمی‌گوید امسال از این درآمد، این مبلغ را اینجا خرج کن و آن مبلغ را آنجا خرج کن.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر منظورش این است که هر سال این کار را بکن که بدتر است.
آقای یزدی - این ماده می‌گوید اصولاً از این منابع، سی درصد (۳۰٪) آن برای این کار داده شود، سی درصد (۳۰٪) آن هم برای آن کار.

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه بدتر شد؛ چون که هم بودجه‌نویسی است، هم هزینه‌تراشی.

آقای یزدی - بعد در قوانین بودجه‌ی سنواتی جزئیات اینها مشخص می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، همین ماده معین کرده است که باید این درصدها صرف این کارها بشود.

آقای یزدی - ولی خودش گفته است که در قالب بودجه‌ی سنواتی.

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی می‌فرمایید اگر این حکم، همه‌ساله باشد، از قالب بودجه‌ای بودن، بیرون می‌رود؟ نه، باز هم ماهیت آن، بودجه‌ای است.

آقای رهپیک - این ماده می‌گوید که هر سال بایستی فضای ورزشی مثل زمین فوتبال بسازی. هر سال باید این کار را بکنی!

آقای هاشمی شاهرودی - اگر مثلاً بیاید بگوید هر سال باید به شورای نگهبان این مقدار پول بدهی، این بودجه‌نویسی نیست؟!

آقای یزدی - قانون دارد این را می‌گوید؛ این قانون دارد می‌گوید در قالب بودجه حتماً باید این سی درصد (۳۰٪) را برای این کار اختصاص بدهی. ظاهر این ماده این است که دولت نمی‌تواند وقتی بودجه می‌نویسد سهم فلان مدرسه در فلان روستا را ندهد.

آقای رهپیک - حالا اگر یک سالی دولت گفت برای تجهیز مدارس نیاز به بودجه ندارم، طبق این ماده نمی‌تواند این حرف را بگوید. به همین خاطر ما می‌گوییم این ماده بودجه‌نویسی است.

آقای هاشمی شاهرودی - طبق این ماده، دولت باید هر سال سی درصد (۳۰٪) را به اینجاها بدهد.

آقای رهپیک - دولت باید هر سال در بودجه این موضوع را بنویسد.

آقای یزدی - بله، دولت باید هر سال این کار را انجام بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - ممکن است دولت بگوید مثل بقیه ردیف‌های بودجه، من نمی‌خواهم امسال برای اینجا چیزی اختصاص بدهم؛ چون اولویت را با جای دیگری می‌دانم.

آقای مدرسی یزدی - خب مجلس هم الآن دارد می‌گوید من اولویت را اینجا می‌بینم.

آقای هاشمی شاهرودی - مجلس این حرف را در موقع تصویب بودجه می‌تواند بزند. وقتی قانون بودجه آمد و با آن مخالف بود، جلوی آن را بگیرد؛ ولی اینجا نمی‌تواند برای لایحه‌ی بودجه، تعیین تکلیف کند.

آقای مؤمن - این قانون، برنامه‌ی تنظیم بودجه است.

آقای هاشمی شاهرودی - عزیز من، بودجه را اول باید دولت بنویسد، بعد مجلس در آن نظر بدهد؛ نه اینکه قبلاً مجلس نسبت به آن نظر بدهد.

آقای مدرسی یزدی - این مصوبه، دارد فرمول بودجه‌نویسی را ارائه می‌دهد.

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه فرمول نیست.

آقای رهپیک - خیلی خب. آقایانی که نسبت به ماده‌ی الحاقی (۱۲)، اشکال اصل (۵۲) دارند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - این کار، کار خوبی نیست؛ کار بدی است؛ ولی من نمی‌توانم این ماده را خلاف قانون اساسی بدانم.

آقای رهپیک - این ماده هم مثل همان حرفی است که قبلاً جناب عالی زدید. وقتی یک مورد، دو مورد، ده مورد، این طوری است، خوب اشکال دارد دیگر.

آقای مدرسی یزدی - بله، مشکل این مصوبه همین است. وقتی (۲۰) مورد این طوری است، دیگر هیچ اختیاری برای دولت در بودجه‌ریزی باقی نمی‌ماند.

آقای رهپیک - این الآن مورد بیستم هست که اشکال دارد دیگر. آقایانی که اشکال اصل (۵۲) دارند، بفرمایند.

آقای مدرسی یزدی - آقا، بیایید آخر مصوبه، یک چنین اشکال کلی به این مصوبه بگیریم.

آقای رهپیک - اول موارد مغایر با اصل (۵۲) را تعیین کنید. آخر کار می‌گوییم همه‌ی اینها روی همدیگر، اشکال دارد.

منشی جلسه - (۴) تا رأی دارد.

آقای رهپیک - فعلاً (۴) تا رأی دارد. حاج آقا، اگر شما هم رأی بدهید، (۵) تا رأی می‌شود.

آقای شب‌زنده‌دار - مجمع مشورتی فقهی قم در مورد این ماده یک اشکال شرعی داشت و گفته بود که بالاخره برخی از فعالیت‌های ورزشی خلاف شرع است و این ماده دارد تجویز می‌کند که بودجه‌ی کشور، برای آنها خرج بشود.^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا که نگفته‌اند این بودجه صرف چه کارهایی بشود.

آقای شب‌زنده‌دار - این را که می‌دانیم.

آقای رهپیک - به ورزش‌های همگانی ایراد داشتند؟

آقای شب‌زنده‌دار - گفته بودند برخی از ورزش‌ها مخصوصاً برای خانم‌ها اشکال دارد.

آقای مؤمن - اصل وزیر ورزش، خلاف شرع است.

۱. «نظر دو نفر از اعضاء محترم این بود که اطلاق این ماده از جهت شمول نسبت به توسعه ورزش بانوان - که مشتمل بر ارتکاب موارد خلاف شرع می‌باشد- خلاف شرع است. در مقابل، نظر اکثر اعضاء این بود که اصل این ماده خلاف شرع نمی‌باشد، بلکه نحوه عملکرد مجریان قوانین ورزش باید اصلاح شود.» نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۹۳/ف/۲۳۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۹، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/U9y66

آقای شبزنده‌دار - نه، اصل وزیر ورزش خلاف شرع نیست؛ بعضی از اقسام ورزش‌ها، برخلاف شرع است.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا که چنین چیزی نیامده است. از ورزش خاصی هم اسم نبرده است.

آقای شبزنده‌دار - همین که به صورت کلی گفته است، دارد این موارد خلاف شرع را هم تجویز می‌کند.

آقای رهپیک - مقصودشان ورزش‌های مختلط و امثال آن که نیست؟

آقای شبزنده‌دار - نه، مختلط را که نمی‌گوییم. همین که الآن دارند به این شکل دخترها را در رشته‌های مختلف ورزشی به میدان می‌فرستند، مراجع تقلید اشکال وارد می‌کنند.

آقای مؤمن - ایشان می‌گویند این ماده دارد این کارها را تأیید می‌کند.

آقای شبزنده‌دار - آقای جوادی گفته که [این ورزش‌های قهرمانی برای زنان ضروری نیست].^(۱)

آقای رهپیک - ایشان «ورزش قهرمانی» را گفته است.

آقای شبزنده‌دار - این ماده که چیزی را استثنا نکرده است. دارد تجویز می‌کند که این بودجه، در تمام مواردی که برنامه‌های ورزشی هست، مصرف بشود.

آقای رهپیک - نگفته است که خلاف شرع هم بکنند.

آقای سلیمی - برای اشکال شرعی، رأی بگیریم.

آقای رهپیک - آقایان فقها به این اشکال، رأی می‌دهند؟

آقای هاشمی شاهرودی - ولو اینکه این تجویز، متضمن عمل خلاف شرع باشد؛ ولی اینجا که چیزی ذکر نشده است.

آقای شبزنده‌دار - به هر حال این ماده دارد صرف بودجه را برای همه‌ی موارد تجویز می‌کند.

آقای رهپیک - ظاهراً آقایان فقها، به این اشکال نظر مثبتی ندارند. حاج‌آقای مؤمن هم ایرادی ندارند.

۱. بخش‌هایی از دیدگاه‌های معظم‌له در تفسیر سوره مبارکه‌ی زمر، مورخ ۱۳۹۳/۷/۱۵ که مرتبط با این موضوع است، در آدرس زیر قابل دسترسی است: yon.ir/q8LZv

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۳ - شرکت های آب و فاضلاب استان ها می توانند به منظور اجراء و تکمیل پروژه های آبرسانی و شبکه های جمع آوری و تصفیه فاضلاب شهرها علاوه بر هزینه های معین شده، اعتبار مورد نیاز را با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان حسب مورد به عنوان پیش دریافت از متقاضیان اشتراک آب و فاضلاب دریافت و از یک سال بعد، با احتساب نرخ سود اوراق مشارکت از طریق قبوض مشترکین مستهلک نمایند.»

آقای رهپیک - این ماده می گوید شرکت فاضلاب می تواند متقاضیانی که هنوز برای آنها شبکه نکشیده است را الزام بکند به اینکه قبل از کشیدن انشعاب پول آن را بدهند. بعد شرکت، سود آن را به عنوان سود اوراق مشارکت حساب می کند و در قبض مشترکین مستهلک می کند.

آقای مدرسی یزدی - گرفتن حق انشعاب از متقاضیان، عیبی ندارد.

آقای یزدی - متقاضی که در کار نیست. در اینجا بحث الزام است. هر کس می خواهد از انشعاب استفاده کند، یک سال جلوتر پول را می دهد که سال بعد به او اشتراک بدهند.

آقای رهپیک - این ماده، بحث شرعی دارد. آقایان فقها اگر اشکال شرعی دارند بفرمایند؛ اگر ایرادی ندارند رد شویم.

آقای مدرسی یزدی - متقاضیان را الزام می کنند.

آقای رهپیک - اسمش متقاضی است، و آلا الآن از همه، هزینه اشتراک را می گیرند.

آقای یزدی - می گوید شما امسال این پول را بدهید، من سال آینده می آیم برای شما شبکه را می کشم.

آقای رهپیک - مشترکین هم، شبکه ی فاضلاب را لازم دارند دیگر.

آقای یزدی - می گوید برای این کنتور آب یا کنتور فاضلاب که می خواهم برای شما بگذارم، الآن امسال اعتبار کم دارم. اگر می خواهید برای سال آینده شبکه ی فاضلاب داشته باشید و از شبکه ی فاضلاب استفاده کنید، این مبلغ را بدهید، من سال آینده با سودش حساب می کنم و به شما برمی گردانم. این چه اشکالی دارد؟

آقای رهپیک - شما بفرمایید چه اشکالی دارد. الآن مثلاً در تهران دارند فاضلاب می کشند؛ آیا الزام افراد به اینکه بایستی برای استفاده از شبکه ی فاضلاب پیش پرداخت بدهند، اشکالی ندارد؟

آقای یزدی - دولت اگر بخواهد می تواند این کار را بکند.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، موضوع «سود مشارکت» اشکالی ندارد؟

آقای یزدی - شاید بسیاری از مردم این طوری راحت تر باشند و برایشان صرف هم بکند که پول انشعاب را پیش پرداخت بکنند و بعد هزینه نهایی را با سودش برایشان حساب بکنند و در آینده انشعاب را به آنها بدهند.

آقای ابراهیمیان - مشارکت موضوع این ماده واقعی است یا اینکه فقط نرخ سود مشارکت را مبنا قرار می دهند؟ ظاهراً در این ماده، پرداخت پیش پرداخت را واقعاً به عنوان مشارکت افراد در پروژه تلقی کرده است.

آقای رهپیک - مقصود، معادل سود مشارکت است.

آقای یزدی - اینکه نرخ سود چطور باید باشد تا شرعی محسوب شود، بحث جدایی است. الآن این ماده در قالب قرارداد مدنی است.

آقای شب زنده دار - یک وقت بحث مشارکت است و می گویند که شما سود مشارکت را بپرداز، خب این عیبی ندارد؛ ولی اگر این پول به عنوان پیش پرداخت است، چنانکه این ماده هم می گوید پیش پرداخت است و بعداً قرار است آن را روی قبض حساب کنند، ولی چون پول را جلوجلو داده اند، قرار است سودی مساوی با سود مشارکت به مشترکین پرداخت شود، خب این کار اشکال دارد دیگر.

آقای مدرسی یزدی - این طوری ارزان تر حساب می کنند.

آقای رهپیک - نه، بابت آن پولی که از متقاضی نزد شرکت خوابیده است [این سود مشارکت را به آنها می دهند]؛ یعنی می گویند ما به دلیل این پول هایی که از شما جمع کرده ایم و هنوز خدمتی به شما نداده ایم و این پول، به مدت یک سال یا بیشتر پیش ما مانده است، ما در مقابل به شما سود مشارکت می دهیم.

آقای شب زنده دار - این سود چه مبنایی دارد؟

آقای رهپیک - معادل نرخ سود مشارکت به متقاضیان سود می دهند.

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه بدتر شد.

آقای رهپیک - اگر مشارکتی در بین نباشد، اشکال دارد دیگر؛ چون معلوم نیست عنوان آن چیست.

آقای یزدی - در حقیقت متقاضیان قراردادی با دولت بسته اند که دولت از این پولی

که از متقاضیان جمع شده است، در این مدت برای کارهای خود استفاده کند و از سودی که می‌برد سهم آنها را هم بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - «جعاله»^(۱) است.

آقای شب‌زنده‌دار - «بیع سلف»^(۲) است.

آقای یزدی - یعنی موضوع این ماده را در سطح یکی از عقود مدنی می‌آوریم.

آقای رهپیک - اگر عنوان آن «قرض»^(۳) باشد که یعنی در واقع متقاضیان این پول را به دولت قرض داده باشند، اشکال دارد.

آقای یزدی - مفهومش معلوم است. مثلاً من به عنوان پیش‌پرداخت، (۱۰۰) هزار تومان به دولت می‌دهم، شما هم (۱۰۰) هزار تومان می‌دهی، این (۱۰۰) هزار تومان‌ها می‌شود (۱۰۰) میلیون تومان. حالا از پولی که جمع شده است، دولت تا یک سال آینده که می‌خواهد شبکه را به متقاضیان بدهد، قراردادی با صاحبان این پول بسته است که یک کار خیر مثل راه‌سازی و پل‌سازی و... انجام بدهد.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، ماده‌ی الحاقی (۱۳) این را نگفته است.

آقای یزدی - علی‌ای حال قرار است سهم سود مشارکت را هم به متقاضیان بدهند.

آقای رهپیک - اگر آقایان فقها اشکال شرعی به این ماده دارند، بفرمایند.

آقای یزدی - من هم دارم در خصوص همین اشکال شرعی صحبت می‌کنم.

آقای مدرسی یزدی - اصل قضیه اینجا مشکلی ندارد؟

آقای یزدی - من در مورد اشکال شرعی مربوط به سود مشارکت در این ماده، دارم صحبت می‌کنم.

۱. ماده (۵۶۱) قانون مدنی: «ماده ۵۶۱- جعاله عبارت است از التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عملی اعم از اینکه طرف معین باشد یا غیر معین».

۲. «بیع سلف» و یا به تعبیر دیگر «بیع سلم» عبارت از بیعی است که ثمن آن حال و مبیع آن مؤجل است و در عرف عوام به آن پیش‌خرید یا پیش‌فروش نیز می‌گویند؛ مثل اینکه کشاورزی به تاجری ده خروار گندم می‌فروشد و ثمن آن را نقداً دریافت می‌نماید و تعهد می‌کند که در فصل برداشت گندم، آن را به تاجر تحویل دهد.»

۳. ماده (۶۴۸) قانون مدنی: «ماده ۶۴۸- قرض عقدی است که به موجب آن احد طرفین مقدار معینی از مال خود را به طرف دیگر تملیک می‌کند که طرف مزبور مثل آن را از حیث مقدار و جنس و وصف رد نماید و در صورت تعذر ردّ مثل، قیمت یوم‌الرد را بدهد.»

آقای مدرسی یزدی - سودش بعید نیست که [درست باشد]؛ ولی اینکه گفته است: «به عنوان پیش پرداخت» یعنی چه؟

آقای یزدی - آن هم درست است. یعنی من الآن (۱۰۰) هزار تومان به عنوان پیش پرداخت می‌دهم، شما هم همین مبلغ را به عنوان پیش پرداخت می‌دهی، تا سال آینده ببایند این کنتور را برای من نصب کنند.

آقای مدرسی یزدی - می‌دانم، الآن شما بفرمایید این معامله، قطعی شده یا نشده است؟
آقای یزدی - در اینجا مشتی حسن و مشتی حسین که با هم معامله نمی‌کنند. شاید یک میلیون نفر می‌آیند این پیش پرداخت را می‌پردازند. بعد دولت این پول را تا سال آینده که می‌خواهد این شبکه‌ها را تحویل دهد، در اختیار دارد و در حقیقت صاحبان پول در این مجموعه پولی که در این مدت دولت با آن کار انجام داده است، شریک هستند.

آقای مدرسی یزدی - شاید نمی‌خواهند [با این پول کاری انجام شود].
آقای یزدی - چرا! این ماده مبنیاً بر این [که کاری با این پول انجام شود، این حکم را] گفته است.

آقای ره‌پیک - این را نگفته است.
آقای مدرسی یزدی - موضوع این ماده، مشارکت است. اگر مشارکت واقعی باشد، اشکال ندارد.

آقای یزدی - معنای «به عنوان پیش پرداخت»، این است که من می‌پردازم و شما و زید و عمر و بکر هم می‌پردازید، مجموع پرداختی‌ها را دولت به عنوان سهم‌الشرکه در کاری که میلیاردها تومان هزینه دارد، به کار می‌گیرد.

آقای مدرسی یزدی - حالا اگر یک قانونی داشته باشیم که دولت را موظف کند که به مَقْرَضِها یک مقدار اضافه بدهد، می‌گویید این کار ربا و حرام است؟ فرض ما جایی است که خود متقاضیان که پولشان را قرض می‌دهند، شرط دریافت اضافه نمی‌کنند، بلکه قانون دولت را موظف کرده است که به هر کس که به شما قرض داد، این مقدار اضافه بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - این کار، الزام به ربا است.

آقای مدرسی یزدی - الزام به ربا که نیست. نظیر این است که پدری به فرزندش بگوید که فلانی که پولی را به تو قرض داده است یا اگر فلانی پولی به تو قرض داد، علاوه بر اینکه قرض او را می‌دهی، یک چیز اضافه‌ای هم به او بده.

آقای یزدی - در اینجا طرف، قرض نمی‌دهد، پیش‌پرداخت می‌کند. الآن در سازمان حج هم همین‌طور است. طرف پول را الآن در حساب سازمان حج می‌گذارد و (۵) سال دیگر نوبتش می‌شود که به حج برود.

آقای مدرسی یزدی - آنجا با آن پول طرف کار می‌کنند؛ یک مشارکت واقعی است.
آقای یزدی - اینجا هم مشارکت است.

آقای مدرسی یزدی - نگفته که مشارکت است. اگر گفته بود که مشکلی نبود.

آقای یزدی - چه تفاوتی می‌کند بین پیش‌پرداختی که من برای حج عمره پرداخت می‌کنم با پیش‌پرداختی که می‌دهم تا بیایند برای من کنتور آب یا کنتور برق یا کنتور فاضلاب نصب کنند؟

آقای مدرسی یزدی - آن فرع فقهی که من گفتم اگر پدری، فرزندش را امر بکند که هر که [به تو قرض داد، بیشتر به او برگردان، اینجا راهگشاست].

آقای یزدی - موضوع این ماده، مسئله‌ی دیگری است.

آقای مدرسی یزدی - حالا اگر فرض کنیم که آن مسئله حل شود، اینجا هم که دارد می‌گوید این قدر به متقاضیان سود بدهید، مشکلی نخواهد داشت.

آقای یزدی - اصلاً موضوع این ماده، قرض نیست. اینجا که مردم به دولت قرض نمی‌دهند.

آقای مدرسی یزدی - حالا داریم فرض می‌کنیم. سؤال است دیگر.

آقای رهپیک - اجازه می‌دهید رأی بگیریم؟

آقای یزدی - فرض مشابه اینجا همان سازمان حج است که به متقاضی حج می‌گوید من الآن نمی‌توانم تو را مکه ببرم، ولی اگر الآن ثبت نام کنی و پولش را بدهی، (۵) سال دیگر که نوبت تو می‌شود، من شما را به مکه می‌برم و در این (۵) سال که پولت پیش سازمان حج مانده است، با آن پول کار می‌کنند و سود مشارکت آن را به او می‌دهند. چون فقط پول من نیست که پیش سازمان است، ده نفر مثل من هم هستند، لذا مبلغی که نزد سازمان حج جمع می‌شود بالاست که با آن پول، کار می‌کنند و سود مشارکت افراد را هم می‌دهند. پس در اینجا هم در حقیقت من در قراردادی که با دولت می‌بندم، شریک شده‌ام.

آقای مدرسی یزدی - آن عیبی ندارد.

آقای یزدی - در حقیقت این ماده این اختیار را به دولت داده است که بتواند هر قراردادی را که مصلحت می‌داند، برای راه‌سازی، پل‌سازی، بهداشت و درمان، بیمارستان‌سازی و هر کار خیر دیگری ببندد. به نظر من، اشکالی ندارد.

آقای ره‌بیک - آقایانی که اشکال شرعی را قبول دارند، رأی بدهند.

آقای شب‌زنده‌دار - این کار باید عنوان مشخصی داشته باشد. یک چیزی در دلمان هست که با آن چیزی که اینجا گفته است، تناسبی ندارد. در این ماده، «پیش‌پرداخت» به چه معناست؟

آقای یزدی - پیش‌پرداخت در واقع همان مفهوم عرفی پیش‌پرداخت است؛ یعنی الآن پول می‌دهم تا یک سال دیگر خدمات بگیرم.

آقای شب‌زنده‌دار - خب، اگر شراکت مدّ نظرشان است، باید آن را انشا کنند؛ نه اینکه همین‌طوری پولی را به عنوان دیگری بگیرند [و بعد سود مشارکت برای آن تعیین کنند].

آقای یزدی - با این قراردادی که طبق این ماده انشا شده است، هر کس پولی را پیش‌پرداخت می‌کند. وقتی که یک میلیارد پول جمع شد، دولت حق دارد برود با این پول راه‌سازی کند. آن وقت همه‌ی افرادی که این پول را می‌دهند، می‌دانند که از این پول‌ها استفاده‌ی خیر و خدماتی می‌شود. همه‌ی افراد هم این را می‌دانند.

آقای جنتی - ماهیت این پیش‌پرداخت، تقریباً «امانت»^(۱) است.

آقای یزدی - امانت نیست.

آقای جنتی - امانت است.

آقای یزدی - نه ببینید، سازمان حج می‌گوید من الآن نمی‌توانم شما را به مکه ببرم، ولی (۵) سال دیگر که نوبت شما می‌شود، می‌توانم شما را ببرم. الآن پول بده تا من شما را در نوبت بگذارم.

آقای جنتی - این کار چه اسمی دارد؟

آقای یزدی - اسم آن مهم نیست. من پول را در حساب سازمان حج گذاشته‌ام تا (۵) سال دیگر من را مکه ببرد. بلکه دیگر. عقالاً هم می‌گویند من این پول را گذاشته‌ام که

۱. ماده (۶۰۷) قانون مدنی: «ماده ۶۰۷- ودیعه عقدی است که به موجب آن یک نفر مال خود را به دیگری می‌سپارد، برای آنکه آن را مجاناً نگاه دارد. ودیعه‌گذار مودع و ودیعه‌گیر را مستودع یا امین می‌گویند.»

(۵) سال دیگر مرا به مکه ببرند.

آقای جنتی - بالاخره یا باید قرض باشد یا چیز دیگر.

آقای یزدی - قرض نیست. این چیزهایی که من و شما در مدرسه خوانده‌ایم، برای همان مدرسه است. پیش‌پرداخت، قرض نیست، هبه نیست، بخشش نیست، واگذاری نیست؛ من پول داده‌ام که اسام در نوبت قرار بگیرد و (۵) سال دیگر به مکه بروم. این پول در اختیار سازمان حج است و من به سازمان وکالت می‌دهم که در هر کار خیری می‌خواهد مصرف کند. تصرف او در این پول، مبنیاً بر وکالت است؛ مثل خرید بلیت هواپیما است. شما که به شرکت هواپیمایی پول می‌دهید و بلیت می‌خرید تا هفته‌ی دیگر مسافرت بروید، این پول یک هفته پیش شرکت هواپیمایی می‌ماند. الآن بلیت خریدید، پول شما دست شرکت هواپیمایی است و از آن ده تومان استفاده کرده است. حالا این کار، یعنی شما به شرکت هواپیمایی قرض داده‌اید؟!

آقای مدرسی یزدی - خب، بلیت خریده‌ایم.

آقای یزدی - بله دیگر، بلیت خریده‌اید.

آقای مدرسی یزدی - اینجا که بلیت نمی‌خرند.

آقای یزدی - مبنیاً بر تعهداتی که در پشت بلیت نوشته است، شما بلیت را می‌خرید.

آقای مدرسی یزدی - آنجا بحث خرید بلیت است. با اینجا فرق می‌کند.

آقای یزدی - واجب نیست که همه‌ی داد و ستدها بر همین چیزهایی که من و شما در کتاب «مکاسب» آورده‌ایم، منطبق شود. چیزی که واجب است این است که قرارداد، عقلایی و عرفی باشد، شارع هم آن را نهی نکرده باشد. تمام، مبنا، این است.

آقای اسماعیلی - ما که نمی‌فهمیم چه اشکالی دارد.

آقای رهپیک - آقایانی که اشکال شرعی یا ابهام دارند، بفرمایند. اگر می‌خواهید ابهام بگیریم؟

آقای یزدی - ما داریم به متن اشکال وارد می‌کنیم [در حالی که باید محتوا را مد نظر قرار دهیم].

آقای رهپیک - آقایانی که به هر دلیل نسبت به این ماده اشکال دارند، اعم از اینکه می‌گویند عنوان پیش‌پرداخت معلوم نیست یا احتمالات دیگری در مورد آن می‌دهند، بفرمایند.

آقای مدرسی یزدی - الآن عبارت «به عنوان پیش‌پرداخت» ابهام دارد.

آقای رهپیک - آقایانی که ابهام شرعی دارند و می‌گویند که باید توضیح بدهند که عنوان «پیش‌پرداخت» چیست، نظر بدهند.

آقای شب‌زنده‌دار - ابهام که دارد؛ چون عنوان «پیش‌پرداخت» مشخص نیست.

آقای رهپیک - (۳) تا رأی دارد.

آقای مدرسی یزدی - حاج‌آقای جنتی هم رأی می‌دهند؟

آقای جنتی - نه.

آقای مدرسی یزدی - پس بفرمایید به قول شما عنوان فقهی این «پیش‌پرداخت» چیست؟

آقای هاشمی شاهرودی - ایشان می‌فرمایند عنوانش «خرید» است؛ یعنی آن متقاضی از حالا دارد انشعاب را می‌خرد.

آقای مدرسی یزدی - پس به جای پیش‌پرداخت باید بگویند خریداری انشعاب.

آقای هاشمی شاهرودی - الان می‌خرد؛ ولی قرار است سال دیگر به او بدهند.

آقای مدرسی یزدی - عیبی ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - همین. ایشان می‌گویند ماهیت این کار، خرید است.

آقای مدرسی یزدی - اگر ماهیت «پیش‌پرداخت»، «خرید» است، [توجه داشته باشید که آقایان فقها] در مورد «بیع سلّم» می‌گویند تمام ثمن باید همان ابتدا داده شود و نمی‌شود بخشی از ثمن را ابتدا بدهند و بخش دیگر آن را بعداً بدهند. اجماع بر این است که در «بیع سلف»، تسلیم کالا زمان دارد، ولی ثمن باید تماماً نقد باشد.

آقای رهپیک - موضوع این ماده، بیع نیست؛ برای اینکه صحبت کالا نیست، بلکه صحبت یک امتیازی است که متقاضی در آینده می‌خواهد آن را به دست بیاورد.

آقای مدرسی یزدی - فرقی نمی‌کند؛ مبیع این عقد، همان «امتیاز» می‌شود. از این جهت عیبی ندارد. اگر قرار باشد آن امتیاز را هم در قالب «بیع سلّم» بفروشند، باز هم اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا اصلاً «بیع سلّم» مطرح نیست.

آقای مدرسی یزدی - اگر سلّم نیست، پس چیست؟

آقای هاشمی شاهرودی - الان امتیاز را می‌فروشند، انشعاب را سال آینده می‌دهند. «بیع سلّم»، یعنی الان کالا را می‌فروشی، ولی یک سال دیگر آن را تحویل می‌دهی.

آقای رهپیک - به هر حال اشکال این ماده، رأی نیاورد. ماده‌ی الحاقی (۱۴) حذف

شده است. ماده‌ی الحاقی (۱۵) را بخوانید.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۵-» به وزارت نفت اجازه داده می‌شود از طریق شرکت‌های تابعه ذی‌ربط برای احداث واحدهای صنعتی وابسته به نفت و گاز مانند پالایشگاه‌های گاز و نفت و پتروشیمی با بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با رعایت ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی^(۱) و سقف‌های مشارکت تعیین شده نسبت به تضمین تسهیلات

۱. ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵: «ماده ۳- قلمرو و فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی که موضوع فعالیت آنها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیردولتی، به هر نحو و به هر میزان ممنوع است.

تبصره ۱- دولت مکلف است سهم، سهم‌الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم‌الشرکه، حقوق مالکانه، حق بهره‌برداری و مدیریت خود را در شرکت‌ها، بنگاه‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی که موضوع فعالیت آنها جزء گروه یک ماده (۲) این قانون است، تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۲- تداوم مالکیت، مشارکت و مدیریت دولت در بنگاه‌های مربوط به گروه یک ماده (۲) این قانون و بعد از انقضاء قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی و یا شروع فعالیت در موارد ضروری، تنها با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی و برای مدت معین مجاز است.

تبصره ۳- (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۱۱) سازمان‌های توسعه‌ای مصوب دولت پس از فراخوان عمومی از سوی وزارتخانه یا شرکت مادر تخصصی ذی‌ربط و احراز عدم تمایل بخش‌های غیردولتی برای سرمایه‌گذاری بدون مشارکت دولت در طرح‌های اقتصادی موضوع فعالیت‌های گروه یک ماده (۲) این قانون در مناطق کمتر توسعه‌یافته می‌توانند به هر میزان اقدام به سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های غیردولتی نمایند. سهام یا قدرالسهم دولتی ناشی از این نوع مشارکت باید ظرف حداکثر سه سال پس از بهره‌برداری با رعایت مقررات این قانون واگذار شود. نوع طرح‌های اقتصادی، نحوه فراخوان و حد مجاز سرمایه‌گذاری دولت در هر مورد باید توسط وزارتخانه ذی‌ربط، وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری به‌طور مشترک تهیه شود و به تصویب هیئت وزیران برسد. دولت موظف است فهرست و مشخصات این طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها را همه‌ساله به صورت جداگانه و پیوست لوایح بودجه سنواتی به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید. حکم این تبصره

→

تا پایان قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اعتبار دارد.

تبصره ۴- (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۲/۱۱) سازمان‌های توسعه‌ای مجازند منابع داخلی خود را با اولویت به صورت وجوه اداره‌شده نزد بانک‌های توسعه‌ای دولتی برای اعطاء تسهیلات یا کمک به طرح‌های مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته به بخش‌های غیردولتی اختصاص دهند. همچنین این سازمان‌ها می‌توانند تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) با بخش‌های غیردولتی به صورت مشترک در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته سرمایه‌گذاری نمایند و در این صورت موظفند حداکثر ظرف سه سال پس از بهره‌برداری، سهام یا قدرالسهم خود را مطابق مقررات این قانون واگذار نمایند. نام سازمان‌های توسعه‌ای ذی‌ربط و سرمایه‌گذاری‌های موضوع این بند در هر مورد، قبل از اجراء باید به تصویب هیئت وزیران برسد و فهرست آنها همه‌ساله به صورت جداگانه و پیوست لوایح بودجه سالانه به مجلس شورای اسلامی اعلام شود.

تبصره ۵- (اصلاحی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰) سازمان صنایع کوچک با شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی آن، به عنوان سازمان توسعه‌ای تعیین می‌شود و امور حاکمیتی آنها مشمول واگذاری نمی‌باشد. تفکیک وظایف حاکمیتی و غیر حاکمیتی و ساختار واحدهای تابعه استانی سازمان بر اساس مواد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون مدیریت خدمات کشوری صورت می‌گیرد. واگذاری شهرک‌ها و نواحی صنعتی به مالکان واحدهای مستقر در آنها کماکان بر طبق قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ انجام می‌پذیرد و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای کامل قانون و انتقال مدیریت به شرکت‌های خدماتی مذکور در قانون فوق اقدام نماید. در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که متقاضی احداث شهرک یا ناحیه صنعتی در زمین شخصی یا دولتی واقع در حریم یا خارج از حریم شهرها می‌باشند، واحدهای تابعه استانی سازمان با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط مکلف به صدور پروانه برای متقاضی هستند و موظفند ضمن اعمال نظارت، حمایت‌های لازم را به عمل آورند.

در مناطق غیر برخوردار و کمتر توسعه‌یافته که شهرک‌ها و نواحی صنعتی واگذار نگردیده است و یا در مناطقی که متقاضی غیر دولتی برای احداث شهرک یا نواحی صنعتی وجود ندارد، همچنان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی مربوطه وظیفه ایجاد، خدمات‌رسانی و تأمین زیرساخت‌ها را بر عهده دارند.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۶- (الحاقی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰) شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی به‌عنوان یک واحد پژوهش بنیادی و توسعه‌ای است که در جهت خودکفایی به صورت یک شرکت حاکمیتی فعالیت می‌کند.

تبصره ۷- (الحاقی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰) سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای کشور در فعالیت‌های

←

→

موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون و در چهارچوب قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمان‌ها، با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره (۱) بند (ب) ماده (۳) مجاز است، مشروط به اینکه موارد مشارکت و سرمایه‌گذاری در گروه (۲) باشد و مزاد بر سقف تعیین شده برای فعالیت‌های این گروه، حداکثر ظرف سه سال از شروع بهره‌برداری واگذار شود. سهام، سهم‌الشرکه و حق تقدم سازمان‌ها در بنگاه‌های موضوع گروه‌های (۱) و (۲) تا هنگامی که واگذار نشده است، توسط سازمان توسعه‌ای ذی‌ربط اداره می‌شود. وجوه حاصل از واگذاری‌ها جهت اجرای مفاد بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به خزانه واریز می‌شود. هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصل از واگذاری شرکت‌های وابسته به سازمان‌های توسعه‌ای کشور در اختیار سازمان‌های مذکور برای مشارکت با بخش غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پرخطر و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری مصرف می‌شود. برای انجام بقیه تکالیف مذکور در بند (د) سیاست‌ها و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی از محل وجوه حاصل از واگذاری سایر شرکت‌ها عمل می‌شود.

ب- دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه‌آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۱- دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیت‌های گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه‌گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیت‌ها در بازار بیشتر نباشد.

تبصره ۲- بخش‌های غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه‌آهن هستند. سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه‌آهن مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و شهرسازی و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

تبصره ۳- دولت مکلف است در حد مقابله با بحران نسبت به تأمین کالاهای اساسی مانند گندم و سوخت برای مدت معین، تمهیدات لازم را بیندیشد.

ج- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصراً در اختیار دولت است.

تبصره ۱- خرید خدمات مالی، فنی، مهندسی و مدیریتی از بنگاه‌های بخش‌های غیردولتی در فعالیت‌های گروه سه ماده (۲) این قانون به شرط حفظ مالکیت صد درصد (۱۰۰٪) دولت طبق آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت شش ماه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی دستگاه‌های

←

بانکی، متناسب با قدرالسهم دولت اقدام نماید.

ماده الحاقی ۱۶- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵^(۱) مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، یک درصد (۱٪) از اعتبارات تخصیص‌یافته هزینه‌ای به استثنای فصول (۱) و (۶) و در مورد شرکت‌های دولتی از هزینه‌های غیر عملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند.

تبصره- دستگاه‌های مذکور ضمن رعایت چهارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه ذی‌ربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد، مکلفند نحوه هزینه‌کرد این ماده را هر شش ماه یک‌بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این ماده را به‌طور سالانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. همچنین مرکز

→

ذی‌ربط به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مجاز است. آیین‌نامه مربوط به کالاها و خدمات نظامی، انتظامی و امنیتی نیروهای مسلح و امنیتی حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و جهت تصویب به فرماندهی کل نیروهای مسلح تقدیم خواهد شد. تبصره ۲- فعالیت‌های حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ مشمول این قانون نیست و هرگونه توسعه توسط بخش‌های دولتی و غیردولتی و همچنین هرگونه واگذاری به بخش غیردولتی در این حوزه‌ها مطابق لایحه‌ای خواهد بود که ظرف مدت یک سال از ابلاغ این قانون به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.»

۱. ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵۰- همه دستگاه‌هایی که در جداول قوانین بودجه سنواتی برای آنها اعتبار منظور شده است و شکل حقوقی آنها منطبق با تعاریف مذکور در مواد (۲)، (۳)، (۴) و (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ نیست، از لحاظ اجرای مقررات قانون یادشده صرفاً به مدت دو سال در حکم مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به شمار می‌آیند. آیین‌نامه نظارت بر نحوه هزینه و مصرف نمودن اعتبارات دولتی دستگاه‌های موضوع این ماده، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.»

آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید.»

آقای رهپیک - این ماده هم اشکال اصل (۵۲) دارد.

آقای مدرسی یزدی - اصلاً مقصودشان از «هزینه‌های غیر عملیاتی» چیست؟

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی غیر از هزینه‌هایی که مشخص شده است برای چه کاری باید استفاده شود.

آقای مدرسی یزدی - هزینه‌ی این طوری که وجود ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - چرا؛ وجود دارد.

آقای مدرسی یزدی - گفته است: «از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌ای» این درصد را اختصاص بدهید؛ یعنی هزینه‌ای است که معلوم است و برای آن، موافقتنامه هم مبادله شده است. پس اینکه می‌گوید در مورد شرکت‌های دولتی، از «هزینه‌های غیر عملیاتی» برای امور پژوهشی اختصاص دهند، یعنی چه؟

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی غیر از هزینه‌هایی که برای دستگاه‌ها معین شده است.

آقای مدرسی یزدی - نه، بحث این است که گفته است از مخزن اعتبارات تخصیص یافته، هزینه می‌شود.

آقای رهپیک - هزینه‌های عملیاتی شرکت‌های دولتی، هزینه‌هایی است که مستقیماً برای اهداف تجارت و امثال آن مشخص شده است. این شرکت‌ها یک سری هزینه‌های دیگری هم دارند که هزینه‌های پشتیبانی‌شان است.

آقای مدرسی یزدی - مقصود از «پشتیبانی» دیگر چیست؟ هزینه‌های پشتیبانی هم عملیاتی است دیگر.

آقای رهپیک - نه. هزینه‌های عملیاتی، هزینه‌هایی است که مثلاً یک شرکت دولتی برای حفاری نفت انجام می‌دهد. غیر از این هزینه‌ها، هزینه‌ی پرسنلی، غذا، خوراک، سفر و ... هزینه‌های غیر عملیاتی است. این ماده می‌گوید از هزینه‌های عملیاتی کم نکنید، بلکه از هزینه‌های غیر عملیاتی که برای پشتیبانی کارهای عملیاتی است، یک درصد (۱٪) را برای امور پژوهشی اختصاص دهید.

آقای مدرسی یزدی - من که واقعاً نمی‌دانم منظورشان از این اصطلاحات چیست و تعریف دقیقش چیست. شاید اشکال داشته باشد.

آقای رهپیک - تعریف اینها در قوانین آمده است؛ در قانون محاسبات عمومی و

آقای مدرسی یزدی - اصلاً این هزینه‌ها برای چیست؟

آقای رهپیک - حالا فرض کنید که حدود و تعریف این هزینه‌ها، همین چیزی باشد که عرض کردم. این ماده می‌گوید یک درصد (۱٪) از این نوع بودجه را بردارید و برای امور پژوهشی کنار بگذارید.

آقای هاشمی شاهرودی - خلاف اصل (۵۲) است دیگر.

آقای رهپیک - اگر می‌خواهید به این ماده، اشکال بگیرید، باید اشکال مغایرت با اصل (۵۲) بگیرید. اگر اشکال ندارید که هیچ.

آقای مدرسی یزدی - شاید اشکال دیگری هم داشته باشد.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا اشکال اصل (۵۲) را رأی بگیرید.

آقای رهپیک - آقایانی که مثل مواد سابق، اینجا هم اشکال مغایرت با اصل (۵۲) را دارند، بفرمایند. چون موضوع روشن است دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - [موافقان این اشکال،] همان (۴) نفر قبلی هستیم.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۷ - حذف شد».

ماده الحاقی ۱۸ - به خزانه‌داری کل کشور اجازه داده می‌شود معادل درآمد اخذشده از برگزاری آزمون‌های سازمان سنجش آموزش کشور در سال را به عنوان پیش‌پرداخت در اختیار سازمان سنجش آموزش کشور قرار داده و در سال بعد تسویه نماید.»

آقای رهپیک - این ماده اشکال اصل (۵۳) دارد؛ چون پرداخت موضوع این ماده خارج از بودجه است.

آقای مدرسی یزدی - بله، خود خزانه‌داری که نمی‌تواند بدهد؛ باید با تصویب مجلس باشد.

آقای رهپیک - اصلاً اینکه به خزانه‌داری بگوید هزینه‌ای را که امسال برای آزمون می‌گیری، مستقیماً و بدون پیش‌بینی در بودجه به سازمان سنجش بده، بعد در سال دیگر بیا و این را تسویه بکن، اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - بله همین‌طور است. این اشکال دارد.

آقای شب‌زنده‌دار - درست است.

آقای یزدی - گفته است خزانه‌داری کل کشور، مبلغی را به عنوان پیش‌پرداخت به

سازمان سنجش بدهد.

آقای رهپیک - آقایانی که به این ماده، ایراد بودجه‌ای بودن و مغایرت با اصل (۵۳) دارند، بفرمایند.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکال این ماده روشن است.

آقای رهپیک - پرداخت این مبلغ، خارج از بودجه است.

آقای شبزنده‌دار - آقایان مجمع مشورتی فقهی قم نوشته‌اند: «لازم است عبارت این‌گونه اصلاح شود که: «دولت موظف است که به خزانه‌داری کل کشور اجازه بدهد که معادل درآمد اخذشده...». تا بودجه‌نویسی توسط غیر دولت انجام نشود و مخالفت با اصل (۵۲) قانون اساسی لازم نیاید.»^(۱)

آقای رهپیک - طبق اصل (۵۳)، دریافت‌ها و پرداخت‌ها در هر سال، باید طبق قانون بودجه باشد.

آقای مؤمن - اینجا خزانه‌داری کل را موظف به این کار کرده است؛ در حالی که این کار، کاری است که قاعدتاً دولت باید در هر سالی که بودجه تصویب می‌شود، خزانه‌داری کل را موظف به انجام آن کند؛ نه اینکه مجلس بیاورد به طور کلی این حرف را بگوید. لذا آقایان در قم گفته‌اند که اگر این عبارت، این‌طور اصلاح شود که دولت به خزانه‌داری کل بگوید که تو می‌توانی این کار را بکنی، مسئله حل است.

آقای هاشمی شاهرودی - باز هم خلاف اصل (۵۳) است.

آقای مؤمن - نه، دولت می‌تواند این کار را بکند، ولی مجلس نمی‌تواند. الآن اگر تصویب کنند که دولت به خزانه‌داری کل چنین حرفی را بزند که همه‌ساله این کار را بکن، این اشکال ندارد دیگر.

آقای یزدی - اگر در قانون به این صورت گفته باشد که به خزانه‌داری کل اجازه داده می‌شود که معادل درآمد سازمان سنجش از محل برگزاری آزمون‌ها را، نه هر درآمدی را، به عنوان پیش‌پرداخت یک سال، در اختیار همین سازمان قرار بدهد، اشکال دارد؟ چون درآمد سازمان سنجش باید به خزانه‌داری کل ریخته بشود، این ماده می‌گوید

۱. نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۲۳۲/ف/۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۹، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/U9y66

آقای خزانه‌داری، کل درآمد سازمان سنجش از محل برگزاری آزمون‌ها را به این سازمان، برای انجام کارهایش، به عنوان پیش‌پرداخت بدهید و بعد با همدیگر حساب و کتاب کنید.

آقای رهپیک - آخر ما چیزی به عنوان «پیش‌پرداخت» در بودجه نداریم؛ فقط «پرداخت» داریم.

آقای مؤمن - اینجا که پیش‌پرداخت نیست. آقای دکتر، اینجا پیش‌پرداخت نیست.

آقای رهپیک - «پیش‌پرداخت» است؛ چون می‌گوید که پرداخت این مبلغ مثل تنخواه، موقت است و قرار است سال دیگر بروند و تسویه کنند.

آقای مؤمن - نه، اجازه بدهید. بحث این ماده، در مورد «درآمد اخذشده از برگزاری آزمون‌ها در یک سال» است. این ماده دارد پرداخت معادل درآمد اخذشده را اجازه می‌دهد، نه پیش‌پرداخت را. در اینجا بحث پیش‌پرداخت مطرح نیست. چون موضوع در مورد درآمد یکساله است، بودجه‌ای است و چون موضوع، بودجه‌ای است کاری است که باید دولت آن را انجام بدهد و مجلس نباید در بودجه‌نویسی سالانه دخالت کند.

آقای هاشمی شاهرودی - خلاف اصل (۵۳) است دیگر.

آقای مؤمن - راه حلش این است [که خود دولت، خزانه‌داری را مکلف کند]. اگر که به این صورت تغییر پیدا بکند، ایرادش رفع خواهد شد.

آقای رهپیک - حالا به هر حال در وضعیت فعلی، جناب‌عالی هم به این ماده، ایراد مغایرت با اصل (۵۳) دارید.

آقای مؤمن - بله، ولی اگر نحوه‌ی رفع ایراد را هم داخل پراتز بنویسید که کار حرامی نیست!

آقای رهپیک - نحوه‌ی اصلاح را هم می‌گوییم. ما می‌گوییم پرداخت هم باید طبق قانون باشد.

آقای هاشمی شاهرودی - واجب هم نیست که این ایراد را برای آنها اصلاح کنیم.

آقای رهپیک - آقایانی که اشکال اصل (۵۳) دارند، بفرمایند. خیلی خوب، رأی آورد.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۹- به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود ده

۱. بند (۲۴) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۴- ماده الحاقی (۱۸)، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد.»

درصد (۱۰٪) از منابع ورودی هر سال صندوق را نزد بانک‌های تخصصی، سپرده‌گذاری نماید. مبلغ مذکور از سوی بانک‌های عامل با معرفی وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی در قالب تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و صادراتی خصوصی و تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات عمومی غیردولتی به صورت تسهیلات ارزی پرداخت می‌شود.»

آقای یزدی - این موضوع سپرده‌گذاری صندوق توسعه ملی برای کسب سود بانکی را تازه آورده‌اند؛ وگرنه تسهیلات را فقط برای کارهای دولتی می‌دهند. خود دولت هم می‌خواهد از سود بانکی استفاده بکند. به صندوق توسعه می‌گوید برو و در بانک سپرده بگذار و از سود آن استفاده بکن. مثل اینکه به اشخاص می‌گویند پولتان را در بانک بگذارید و از سود آن استفاده کنید، اینجا هم به صندوق توسعه می‌گوید پولت را در بانک بگذار و از سود آن در این موارد استفاده کن

آقای رهپیک - نه حاج‌آقا، این پول را برای کار دیگری در بانک می‌گذارند. چون وظیفه‌ی صندوق توسعه این است که به بخش خصوصی تسهیلات بدهد، طبق این ماده، صندوق می‌رود به بانک‌های عامل می‌گوید من مثلاً (۱۰) میلیارد نزد شما سپرده‌گذاری می‌کنم، شما که می‌خواهی به بخش خصوصی تسهیلات بدهی، (۱۰) میلیارد آن را از پولی که من به شما می‌دهم، بده. دادن تسهیلات هم طبق روال بانک انجام می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر تسهیلات را گرفتند و پس ندادند، چه کار می‌کنید؟

آقای رهپیک - نه دیگر، هر کس که می‌آید از بانک تسهیلات می‌گیرد، تضمین می‌دهد، ضامن می‌دهد، وثیقه می‌دهد. هم در سیاست‌های کلی اصل (۴۴) و هم در ماده (۸۴) قانون برنامه‌ی پنجم گفته است که این صندوق باید تسهیلات بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - همه‌ی این وام‌هایی که می‌گیرند، تضمین دارند.

آقای جنتی - پس الان میلیاردها تومان معوقه‌ی بانکی که هست، چطور به وجود آمده است؟
آقای هاشمی شاهرودی - همه‌شان تضمین دارند.

آقای رهپیک - این مشکل مختص به صندوق نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - تضمین دارند؛ تضمین‌ها که بدون وثیقه نمی‌شود.

آقای رهپیک - حاج‌آقا، موقوفات به خاطر اشکال عملی بانک‌ها است، ربطی به صندوق

ندارد. الآن وام‌های دیگر را هم که می‌دهند، بر نمی‌گردد.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکال حاج آقا هم همین است؛ می‌گویند اگر منابع این صندوق توسعه‌ی ملی را هم بیاییم مثل بانک‌ها این‌طوری عمل کنیم ...

آقای جنتی - ... به کلی عوض می‌کنند.

آقای رهپیک - حالا بالاخره سیاست‌ها گفته است که صندوق باید تسهیلات بدهد؛ ماده الحاقی (۱۸) هم می‌گوید از این طریق این تسهیلات را بدهند.

آقای یزدی - سپرده‌گذاری یعنی چه؟

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی مضاربه و امثال اینها دیگر.

آقای یزدی - یعنی [صندوق توسعه‌ی ملی، منابعش را سپرده‌گذاری کند و] از محل سود آن، تسهیلات بدهد؟

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای جنتی - اگر این تسهیلات یک وثیقه‌ی مطمئن داشته باشد که از آن وثیقه در صورت ندادن وام‌ها بردارند، خیلی خوب است.

آقای هاشمی شاهرودی - ایشان [= آقای جنتی] اشکال قانون اساسی به این ماده ندارند.

آقای ابراهیمیان - مثل یک شخص عادی که برای گرفتن تسهیلات می‌رود [و کلی از او وثیقه می‌خواهند، باید عمل بشود].

آقای یزدی - این ماده به صندوق توسعه‌ی ملی می‌گوید که شما با پولی که در اختیار هست سپرده‌گذاری کن و از سود آن، از طریق بانک‌های عامل، تسهیلات بده.

آقای هاشمی شاهرودی - این بحث رکود جدی است. آقایان در مجلس می‌گفتند با اعطای تسهیلات ممکن است نقدینگی زیاد بشود.

آقای رهپیک - باید از منابع صندوق برای تولید و کشاورزی استفاده کنند.

آقای مدرسی یزدی - صندوق توسعه‌ی ملی برای همین است دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه گفته است ده درصد (۱۰٪) از منابع صندوق را هر سال بردارند و برای این کار بگذارند، بودجه‌نویسی نیست؟

آقای رهپیک - نه، عرض ما این است که صندوق توسعه‌ی ملی، خارج از بودجه است.

آقای هاشمی شاهرودی - بودجه‌نویسی است دیگر. من نمی‌فهمم [اینکه صندوق را خارج از بودجه محسوب می‌کنند] یعنی چه؟

آقای یزدی - ده درصد (۱۰٪) را صرف سپرده‌گذاری می‌کند و هر وقت هم که بخواهد آن را پس می‌گیرد. ممکن است یک سپرده‌ی حداقل یکساله و حداکثر پنج‌ساله در بانک بگذارد.

آقای هاشمی شاهرودی - خب ممکن است اولویت با جای دیگر باشد.

آقای یزدی - حالا تشخیص اولویت با خود صندوق است دیگر.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۰- به وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) اجازه داده می‌شود بیست درصد (۲۰٪) از سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده را که در اختیار آن وزارتخانه قرار می‌گیرد، برای کمک و تأمین ماشین‌آلات خدماتی و عمرانی شهرهای زیر پنجاه هزار نفر جمعیت و دهیاری‌ها هزینه نماید. وزارت کشور مکلف است در مقاطع شش‌ماهه گزارش عملکرد این ماده را به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و کمیسیون‌های عمران و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی گزارش کند.»

آقای یزدی - این ماده هم دارد می‌گوید بیست درصد (۲۰٪) از سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، صرف این کارها بشود.

آقای ره‌پیک - عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده، برای همین مصارف شهرداری‌ها و دهیاری‌ها است. حالا این ماده می‌گوید وزارت کشور خودش بیست درصد (۲۰٪) از آن منبع مالیاتی را به نحو متمرکز بگیرد و برای همان شهرداری‌ها، ماشین‌آلات بخرد.

آقای شب‌زنده‌دار - یعنی وزارت کشور بدون تأیید دولت، مستقلاً عمل کند؟

آقای هاشمی شاهرودی - وزارت کشور که همان دولت است؛ ولی این ماده، اشکال اصل (۵۲) دارد.

آقای ره‌پیک - حاج‌آقا، مالیات بر ارزش افزوده برای خودش قانون دارد و محل مصرف آن هم برای همین کارها است.^(۱)

۱. ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۹- مؤذیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حساب‌های رابطی که بنا به

آقای هاشمی شاهرودی - پس این بیست درصد (۲۰٪) چیست؟

آقای رهپیک - این بیست درصد (۲۰٪) در دل همان مالیاتی است که بابت ارزش افزوده می گیرند.

آقای هاشمی شاهرودی - آخر این ماده، محل مصرف را عوض کرده است. مصرف

→

درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه داری کل کشور افتتاح می گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می گردد، واریز نمایند. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و یا تمرکز وجوه حسب مورد واریز نماید:

الف) عوارض وصولی بند الف) ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور به منظور توزیع بین دهیاری های همان شهرستان بر اساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه یافتگی؛ ب) عوارض وصولی بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور.

تبصره ۱- سه درصد (۳٪) از وجوه واریزی که به حساب های موضوع این ماده واریز می گردد، در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می گردد، در اختیار سازمان مزبور که وظیفه شناسایی، رسیدگی، مطالبه و وصول این عوارض را عهده دار می باشد، قرار خواهد گرفت تا برای خرید تجهیزات، آموزش و تشویق کارکنان و حسابرسی هزینه نماید. وجوه پرداختی به استاد این بند به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

تبصره ۲- حساب تمرکز وجوه قیدشده در این ماده، توسط خزانه داری کل کشور به نام وزارت کشور افتتاح می شود. وجوه واریزی به حساب مزبور (به استثناء نحوه توزیع مذکور در قسمت های اخیر بند الف) این ماده و تبصره (۱) ماده (۳۸) این قانون) به نسبت بیست درصد (۲۰٪) کلان شهرها (شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت) بر اساس شاخص جمعیت، شصت درصد (۶۰٪) سایر شهرها بر اساس شاخص کمتر توسعه یافتگی و جمعیت و بیست درصد (۲۰٪) دهیاری ها بر اساس شاخص جمعیت تحت نظر کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور و یک نفر ناظر به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی مطابق آیین نامه اجرایی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و شورای عالی استان ها به تصویب هیئت وزیران می رسد، توزیع و توسط شهرداری ها و دهیاری ها هزینه می شود. هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری ها و دهیاری ها و وجوه موضوع ماده (۳۷)، تبصره های (۲) و (۳) ماده (۳۸) این قانون و تبصره (۱) این ماده ممنوع می باشد. وزارت کشور موظف است گزارش عملکرد وجوه دریافتی را هر سه ماه یکبار به شورای عالی استان ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.»

مالیات برای تأمین ماشین آلات و خدمات نبوده است.

آقای رهپیک - چرا؛ همان است.

آقای هاشمی شاهرودی - بحث خرید ماشین آلات که در آن قانون نیست.

آقای رهپیک - چرا؛ فقط در قانون مالیات بر ارزش افزوده گفته است که این وجوه را مستقیماً به دهیاری‌های و شهرداری‌ها بدهند، اما اینجا می‌گوید وزارت کشور بیست درصد (۲۰٪) همین پول را مجتمعاً و یکجا برای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ماشین آلات بخرد تا دیگر لازم نباشد دهیاری فلان و شهرداری فلان، به صورت تک تک، خودشان بخرند. بنابراین، نه مقدار این پول تغییر کرده است و نه مصرف آن. مصرف آن در قانون مالیات بر ارزش افزوده هم برای همین شهرداری‌ها بوده است.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۱ - حذف شد.

ماده الحاقی ۲۲ - حذف شد.

ماده الحاقی ۲۳ -

الف - به منظور توسعه و پیشرفت حوزه‌های علمیه با رعایت معماری اسلامی و ایرانی در سراسر کشور، اقدامات زیر صورت می‌پذیرد:

۱- حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، طرح جامع توسعه فضای فیزیکی حوزه‌های علمیه در سراسر کشور بالاخص در مناطقی از کشور که فاقد حوزه بوده و امکان راه‌اندازی و توسعه آن وجود دارد، به پیشنهاد مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه به تصویب کمیسیون موضوع ماده (۳۲) این قانون می‌رسد. به منظور تأمین اعتبار احداث و توسعه فضاهای فیزیکی، برنامه احداث مراکز و مدارس علمیه در قوانین بودجه سنواتی ذیل فصل آموزش در اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی و ملی و اعتبارات مورد نیاز پیش‌بینی گردد.

۲- دستگاه بهره‌بردار فضاهای احداثی، مراکز مدیریت حوزه علمیه هستند که در موافقتنامه مربوطه درج می‌گردد. زمین مورد نیاز این فضاها، حسب طرح جامع مصوب دریافت خدمات شهری توسط دولت تأمین می‌شود.

۳- فضای احداثی از پرداخت عوارض ساخت و ساز (بر و کف) و هزینه‌های مصرف و حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب معاف می‌باشند.

ب- حوزه‌های علمیه و مراکز خدمات حوزه‌های علمیه از تسهیلات، مزایا و امکاناتی که برای مراکز آموزشی و پژوهشی تعیین شده یا می‌شود، برخوردار هستند.»

آقای جنتی - این ماده اشکال اصل (۷۵) دارد.

آقای رهپیک - بله، این ماده، خلاف اصل (۷۵) می‌باشد. به نظر ما ذیل بند (۱) هم مغایر اصل (۵۲) است، حالا البته برخی آقایان می‌گویند که نیست. این موضوع دادن زمین که بند (۲) گفته است و معافیتی که در بند (۳) گفته است هم تا حالا نبوده و جدید است.

آقای مدرسی یزدی - دادن زمین که مشکلی ندارد.

آقای رهپیک - زمین از منابع دولت است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - کم که نمی‌شود.

آقای رهپیک - بند (۳) هم که مغایر اصل (۷۵) است.

آقای مدرسی یزدی - «کمیسیون موضوع ماده (۳۲)» چه کمیسیونی است؟

آقای رهپیک - همان شورای برنامه‌ریزی استانی است که قبلاً تصویب کردند و گفته بودند بودجه‌های استانی را خرد می‌کنند و بین آنها توزیع می‌کنند. منظورش کمیسیون تخصیص بودجه و توزیع بودجه است.

آقای مدرسی یزدی - ماده (۳۲) همین مصوبه را گفته است.

آقای رهپیک - بله، همین مصوبه.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا هم نوشته است همین مصوبه. اشکال مغایرت این ماده با

اصل (۷۵) که یقینی است؛ پس اشکال اصل (۷۵) را دارد. حالا شما [= آقای رهپیک]

می‌فرمایید که اشکال اصل (۵۲) هم دارد؟ در کجا این اشکال را وارد می‌دانید؟

آقای رهپیک - ذیل بند (۱) گفته است هر سال در بودجه‌ی سنواتی، بخشی از اعتبارات تملک دارایی هر سال را به احداث ساختمان‌های فیزیکی اختصاص بدهند.

آقای ابراهیمیان - گفته است در اعتبارات تملک دارایی پیش‌بینی گردد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، این موضوع را ذیل فصل آموزش بودجه‌های سنواتی گفته

است. قانون بودجه، یک فصل آموزش دارد که در اینجا گفته است این موضوع آنجا

پیش‌بینی بشود. حالا ممکن است در نهایت، این بودجه در آنجا الزام بشود یا نشود.

آقای رهپیک - آقایانی که نسبت به بندهای (۲) و (۳) اشکال مغایرت با اصل (۷۵)

دارند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - من قبول ندارم که دادن زمین بار مالی داشته باشد؛ چون منبع را که کم نمی‌کند؛ زمین هم که آزاد است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، زمین مال است دیگر؛ مال دولت است. منبع را کم نمی‌کند، یعنی چه؟! دولت می‌توانسته آن را بفروشد و پول آن را نگه دارد.

آقای مدرسی یزدی - طبق قانون که نمی‌تواند بفروشد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، زمین موات را که می‌تواند بفروشد.

آقای مدرسی یزدی - نه، نمی‌تواند بفروشد.

آقای رهپیک - چرا نمی‌تواند؟ مغایرت با اصل (۷۵) را رأی می‌گیریم.

آقای هاشمی شاهرودی - آنکه روشن است.

آقای مدرسی یزدی - فقط بند (۳)، ایراد اصل (۷۵) دارد.

آقای رهپیک - نسبت به بند (۲) و موضوع دادن زمین هم، اشکال مغایرت با اصل (۷۵) را به رأی می‌گذاریم.

آقای مدرسی یزدی - ما فقط به اشکال بند (۳) رأی می‌دهیم.

منشی جلسه - (۶) تا رأی دارد.

آقای رهپیک - (۷) تا رأی. حاج آقای یزدی هم رأی دادند.

آقای رهپیک - مغایرت بند (۲) با اصل (۷۵) هم رأی آورد.

آقای مدرسی یزدی - در ماده (۳۲) این مصوبه، بحث از «کمیسیون» مطرح نشده است؛ من نگاه کردم.

آقای اسماعیلی - آن ماده، جلسه‌ی قبل خوانده شد.

آقای مدرسی یزدی - ماده (۳۲) را نگاه کنید. یک کمیسیونی از مجلس را اسم برده است که ربطی به این قضایا ندارد.^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا که ماده (۳۲) را گفته است؛ حالا شاید شماره‌ی آن

۱. تبصره‌ی الحاقی به ماده (۳۲) طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۹ مجلس شورای اسلامی: «تبصره الحاقی - معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف است هر ساله گزارش عملکرد این ماده را به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.»

عوض شده است.

آقای مدرسی یزدی - حالا هر چه هست، ما باید بفهمیم که منظورشان چه کمیسیونی است [که چنین وظیفه‌ای بر عهده‌ی او گذاشته شده است]. ماده‌ای که فعلاً به عنوان ماده (۳۲) شماره خورده است، یک کمیسیونی از مجلس در آخر آن هست که ربطی به این قضایا ندارد: «هر ساله گزارش عملکرد این ماده را به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.» کمیسیونی که در این ماده آمده است، ربطی به این قضایا ندارد.

آقای رهپیک - نه، منظورشان این کمیسیون نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - شاید شماره‌ی ماده عوض شده است.

آقای رهپیک - بله.

آقای مدرسی یزدی - خب، این کمیسیون کجاست؟

آقای رهپیک - حالا آن را پیدا می‌کنیم.

منشی جلسه - آقای دکتر، اگر شماره‌ی ماده درست نیست، باید ابهام بگیریم.

آقای هاشمی شاهرودی - گمان می‌کنم که ماده (۳۷) است.

آقای یزدی - ماده (۳۲) این مصوبه، این‌طور شروع می‌شود: «پیشنهاد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در لوایح بودجه سنواتی با رعایت موارد زیر امکان‌پذیر است:...»
آقای مدرسی یزدی - بله این ماده را خواندم، حرفی از کمیسیون مرتبط در آن نیست. پس به بند (۱) این ماده، ابهام بگیرید.

آقای رهپیک - ابهام بگیریم و بگوییم منظور از کمیسیون ماده (۳۲) کدام است. حتی اگر شماره‌ی ماده هم عوض شده باشد، باید بنویسند دیگر. از این ماده رد شویم.

آقای سوادکوهی - معذرت می‌خواهم. بند (۱) این ماده، ایرادی ندارد؛ با توجه به اینکه ما قبلاً راجع به تبصره (۳) ماده (۴۹) که گفته بود معیشت طلاب و روحانیون غیر شاغل که تحت پوشش مراکز خدمات حوزه‌های علمیه هستند با دولت است، ایراد گرفتیم.

آقای رهپیک - اینجا که بحث معیشت نیست.

آقای سوادکوهی - بحث کمک دولت به حوزه‌های علمیه است. من فکر می‌کنم آنچه در صدر ماده با آن مواجه هستیم این است که خواسته است برای حوزه‌های علمیه

یک تسهیلات دولتی پیش‌بینی کند. فکر می‌کنم همان مبنایی که ماده (۴۹) بر اساس آن نوشته شده بود، اینجا هم هست.

آقای ره‌پیک - اینجا بحث ساخت حوزه است.

آقای سوادکوهی - به هر حال دولتی کردن و به عهده‌ی دولت گذاشتن ساخت حوزه هم یک مسئله‌ای است که باید به آن توجه شود.

آقای مدرسی یزدی - به عهده‌ی دولت که نگذاشته‌اند.

آقای سوادکوهی - چرا؛ به عهده‌ی دولت گذاشته است دیگر؛ نوشته است ظرف شش ماه طرح جامع توسعه‌ی فضای فیزیکی حوزه‌ها را به تصویب برسانند.

آقای ره‌پیک - مثل دانشگاه‌ها می‌ماند. فرض کنید بگویند که دولت موظف است دانشگاه‌سازی کند.

آقای سوادکوهی - دانشگاه‌سازی مبنایش فرق می‌کند.

منشی جلسه - آقای دکتر در تبصره (۳) ماده (۴۹) هم ابهام گرفتیم منظور از هزینه‌ی معیشت طلاب چیست که قرار است دولت تأمین کند.

آقای ره‌پیک - بحث تأمین معیشت طلاب، فرق می‌کرد.

آقای مدرسی یزدی - آقا [= مقام معظم رهبری] هم ظاهراً فرموده بودند که تأمین زیربنای حوزه‌ها از سوی دولت، عیبی ندارد.

آقای ره‌پیک - بله، مثل دانشگاه‌ها می‌ماند.

آقای یزدی - اشکالی ندارد. الآن هم وجود دارد.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۴ - به منظور مشارکت بخش غیردولتی در توسعه فضاهای فرهنگی، دینی و قرآنی و حوزوی و همچنین اماکن قرآنی همجوار و متعلق به مساجد و کانون‌های فرهنگی و قرآنی، دولت موظف است طرح مشارکتی توسعه این‌گونه فضاها را در صورتی که حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه‌های احداث توسط بخش غیردولتی تأمین شود، در قوانین بودجه سنواتی درج نماید.

۱. بند (۲۵) نظر شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱: «۲۵ - جزء یک بند (الف) ماده الحاقی (۲۳)، منظور از «کمسیون موضوع ماده (۳۲) این قانون» روشن نیست؛ پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد. همچنین اجزاء (۲) و (۳) این بند، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی می‌باشد.»

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارتخانه‌های ورزش و جوانان و فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

آقای شب‌زنده‌دار - این معاونت هم الآن تبدیل به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور شده است. این طور نیست؟

آقای رهپیک - بله. حالا در آن خصوص، طبق قانون گفته شده است هر جایی را که گفتیم معاونت، منظور سازمان مدیریت است دیگر. این ماده ایراد اصل (۷۵) دارد. آقایانی که موافق هستند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - چنین حکمی قبلاً در قوانین نبوده است؟

آقای رهپیک - نخیر، نبوده است.

آقای مؤمن - می‌فرمایید منبع ندارد؟

آقای رهپیک - اصل آن خوب است، ولی منبع ندارد. چون این مصوبه، در قالب «طرح» در مجلس مطرح شده است، مجلس باید معین کند که دولت از کجا هزینه‌ی این کار را بدهد.

آقای مؤمن - ولی دولت باید این کار را بکند؛ این جزء کارهای دولت است.

آقای رهپیک - حاج‌آقا، اصل (۷۵) هم برای همین موارد است. برداشت دیگری که از اصل (۷۵) نداشته‌ایم.

آقای مؤمن - نخیر، اصل (۷۵)، سالانه است.

آقای رهپیک - می‌گویند باید در بودجه‌ی سنواتی درج شود.

آقای مؤمن - بله، باید در بودجه‌ی سنواتی بیاید. این ماده، بیان کیفیت بودجه‌نویسی است.

آقای رهپیک - نه، دارید در مورد یک موضوع خاص، مثل ساخت مدرسه درصد تعیین می‌کند.

آقای مؤمن - دولت باید مراقبت کند که هر جا مردم خواستند، بتوانند برای این کارها هم پول بریزند.

آقای رهپیک - این چیزهایی که این ماده دارد می‌گویند منبع ندارد و هیچ موقع اجرا نمی‌شود.

آقای مؤمن - خیلی خوب، اجرا نشود.

آقای رهپیک - خب نمی‌شود دیگر. قانون اساسی را گذاشته‌اند برای اینکه این اتفاق نیفتد.

آقای اسماعیلی - همان اشکال سابق مغایرت با اصل (۵۲) را نسبت به این ماده دارید؟

آقای رهپیک - نه، غیر از اصل (۵۲)، مغایر اصل (۷۵) هم هست. بار مالی دارد.

آقای اسماعیلی - بحث درج در بودجه‌ی سنواتی است.

آقای رهپیک - ایراد ما غیر از مغایرت با اصل (۵۲) است.

آقای اسماعیلی - نه، الآن که چیزی نمی‌خواهند بدهند. مگر چیزی می‌خواهند بدهند؟

آقای مدرسی یزدی - پس چه می‌گویید؟

آقای رهپیک - باید معلوم کند که از کجا می‌خواهد بدهد.

آقای مؤمن - دولت باید در لایحه‌ی بودجه بیاورد.

آقای مدرسی یزدی - چطور بیاورد؟ از کجا بیاورد؟ از آسمان بیاورد؟

آقای رهپیک - ایراد اصل (۷۵) همیشه همین‌طور بوده است. ما چیز دیگری که

نمی‌گفتیم.

آقای مدرسی یزدی - حالا رأی بگیریم.

آقای رهپیک - آقایانی که به این ماده، اشکال اصل (۷۵) دارند، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۵) تا رأی آورد.

آقای مدرسی یزدی - آقا این اشکال واضح است دیگر، چرا رأی نمی‌دهید؟!

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، حالا اگر آقای عزیزان هم با این ایراد موافقت

کرد، (۷) تا رأی می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - جناب آقای یزدی هم رأی دادند.

آقای هاشمی شاهرودی - چند تا رأی شد؟

آقای رهپیک - (۷) تا شد.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۵- متن زیر به عنوان یک تبصره به ماده (۷۱ مکرر)

قانون محاسبات عمومی کشور،^(۲) الحاق می‌شود:

۱. بند (۲۶) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۶- ماده الحاقی (۲۴)،

مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. ماده (۷۱ مکرر) قانون محاسبات عمومی کشور، اصلاحی ۱۳۹۰/۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی: «ماده

۷۱ مکرر- پرداخت هرگونه وجهی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی موضوع

ماده (۲) این قانون به دستگاه‌های اجرایی به‌عنوان کمک یا هدیه به صورت نقدی و غیرنقدی به جز در

تبصره- دریافت و پرداخت هرگونه وجهی تحت هر عنوان توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی،^(۱) باید در چهارچوب قوانین موضوعه کشور باشد و هرگونه دریافت و پرداخت برخلاف مفاد این ماده در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی است. کلیه مسئولین و مقامات ذی‌ربط، مدیران، ذی‌حسابان و مدیران مالی، حسب مورد مسئول اجرای این حکم می‌باشند.

ماده الحاقی ۲۶- افراد و رزمندگانی که در دوران دفاع مقدس و حوادث زمان انقلاب اسلامی دچار آسیب جسمی، روحی و روانی شده‌اند ولی صورت سانحه و مدارک بالینی همزمان را ندارند، با معرفی یگان‌های اعزام‌کننده و نهادهای متولی، توسط کمیسیون احراز بنیاد شهید و امور ایثارگران و با نظر کمیسیون پزشکی،

→

مواردی که در مقررات قانونی مربوط، تعیین شده یا می‌شود، ممنوع است. هدایای نقدی که با رعایت ماده (۴) این قانون برای مصارف خاص به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی اهداء می‌شود، باید تنها به حساب بانکی مجاز که توسط خزانه‌داری کل کشور برای دستگاه‌های مذکور افتتاح شده یا می‌شود، واریز گردد. مصرف وجوه مذکور با رعایت هدف‌های اهداءکننده برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. هدایایی که به طور غیرنقدی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اهداء می‌گردد، مشمول مقررات اموال دولتی خواهد بود و شرکت‌های دولتی این‌گونه موارد را باید طبق اصول حسابداری در دفاتر خود ثبت نمایند. هدایای اهداءشده به سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره)، مساجد، مصلحان، هلال احمر، ستاد دینه، ستاد اقامه نماز، بنیاد بیماری‌های خاص، بنیاد شهید و امور ایثارگران (گلزار شهدا)، سازمان انتقال خون ایران، کانون‌های فرهنگی بسیج، هیئت‌های ورزشی، امامزاده‌ها، حسینیه‌ها، دارالقرآن‌ها، دانشکده‌های علوم قرآنی، هیئت‌های مذهبی و پارک‌های علمی و فناوری، هدایای خاص تلقی می‌شود و چنانچه اهداءکننده هدف خود را اعلام نکند با نظر شورای مشارکت مردمی با سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) به مصرف خواهد رسید. اجراء تعهدات معموله قبل از تصویب این قانون بلا مانع است.»

۱. ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵- مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی از نظر این قانون، واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی دارد، تشکیل شده و یا می‌شود. تبصره- فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.»

جاننازی آنها مورد تأیید قرار می‌گیرد و متناسب با میزان جاننازی، تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار می‌گیرند.

ماده الحاقی ۲۷- تحصیل ایثارگران، رزمندگان، حافظان کل قرآن کریم و قاریان ممتاز کشوری و مشمولان بند (ک) ماده (۲۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران،^(۱) در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی رایگان است. هزینه‌های مربوط به دانشگاه پیام نور، دانشگاه‌های علمی- کاربردی و دوره‌های شبانه و همچنین مراکز آموزشی و پژوهشی غیردولتی از طریق دستگاه‌های ذی‌ربط اعم از بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان بهزیستی کشور، کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان اوقاف و امور خیریه در ابتدای هر نیمسال تحصیلی از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سنواری پرداخت می‌شود. کمک‌هزینه تحصیلی اعم از شهریه ثابت و متغیر پرداختی توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران به ایثارگران، رزمندگان و افراد مشمول خانواده آنها که در واحدهای بین‌الملل داخل یا خارج دانشگاه‌های دولتی و یا غیردولتی پذیرفته می‌شوند، معادل شهریه پرداختی به پذیرفته‌شدگان رشته‌ها و مقاطع مشابه در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی و واحدهای دانشگاهی داخلی، تعیین و پرداخت می‌گردد و باقی‌مانده شهریه توسط دانشجو اعم از ایثارگر یا خانواده وی تأمین و پرداخت می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط با تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده ظاهراً خلاف اصل (۷۵) است؟

آقای اسماعیلی - حاج آقا، مفاد این ماده، هر سال در قانون بودجه تکرار می‌شد.^(۲)

۱. بند (ک) ماده (۲۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی: «ک- شهریه دانشجویان جانناز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان آنان، فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی، از محل اعتبارات ردیف مستقل معاونت تأمین شود».

۲. به‌عنوان مثال می‌توان به بند (الف) تبصره (۱۶) قانون بودجه‌ی سال ۱۳۹۳ کل کشور، مصوب

آقای رهپیک - در قانون برنامه‌ی پنجم هم بوده است.

آقای مدرسی یزدی - چون این حکم هر سال در بودجه‌ای که خود دولت می‌داده، تکرار می‌شده است، در این مصوبه هم با اصلاحاتی آورده‌اند، ولی آن را اشتباه اصلاح کرده‌اند.

آقای رهپیک - بله، ما قبلاً همین را می‌گفتیم، ولی شما رأی ندادید.

آقای مدرسی یزدی - من فکر کردم که شما گفتید نسبت به این موضوعات، در قانون کلی حکم داریم.

آقای رهپیک - نه دیگر، در قانون بودجه می‌آمده است.

آقای مدرسی یزدی - نه، اگر این‌طور باشد که ایراد اصل (۷۵) دارد.

آقای رهپیک - این حکم در قوانین برنامه می‌آمد، بعد در بودجه‌ی سالانه هم آنها را می‌نوشتند.

آقای مدرسی یزدی - اگر در قانون برنامه باشد، مانعی ندارد.

آقای رهپیک - مهلت اجرای قانون برنامه‌ی پنجم، سال دیگر تمام است. اینها می‌خواهند این حکم را دائمی کنند.

آقای مدرسی یزدی - پس اطلاق این ماده نسبت به بعد از اتمام زمان قانون برنامه،

→

۱۳۹۲/۱۲/۶ مجلس شورای اسلامی اشاره کرد: «الف- تحصیل ایثارگران، حافظان کل قرآن کریم و قاریان ممتاز کشوری و مشمولان بند (ک) ماده (۲۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی رایگان است. هزینه‌های مربوط به دانشگاه پیام نور، دانشگاه‌های علمی- کاربردی و دوره‌های شبانه و همچنین مراکز آموزشی و پژوهشی غیر دولتی از طریق دستگاه‌های ذی‌ربط اعم از بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان بهزیستی کشور، کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان اوقاف و امور خیریه در ابتدای هر نیمسال تحصیلی از محل اعتبارات برنامه ۳۰۴۶۷ پیوست شماره (۴) این قانون پرداخت می‌شود. کمک هزینه تحصیلی اعم از شهریه ثابت و متغیر پرداختی توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران به ایثارگران و افراد مشمول خانواده آنها که در واحدهای بین‌الملل داخل یا خارج دانشگاه‌های دولتی و یا غیردولتی پذیرفته می‌شوند. معادل شهریه پرداختی به پذیرفته‌شدگان رشته‌ها و مقاطع مشابه در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی و واحدهای دانشگاهی داخلی تعیین و پرداخت می‌گردد و باقی‌مانده شهریه توسط دانشجو اعم از ایثارگر یا خانواده وی تأمین و پرداخت می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط با تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

اشکال دارد.

آقای مؤمن - گفته است: «از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سنواتی» این کار را بکنند؛ یعنی پیش‌بینی شده است، نه اینکه بخواهند پیش‌بینی بکنند.

آقای رهپیک - حاج آقا، تفسیر خود شورای نگهبان این است که آوردن عنوان بودجه سنواتی، تعیین منبع تلقی نمی‌شود.^(۱)

آقای مؤمن - وقتی می‌گوید «از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سنواتی»، یعنی در قانون بودجه‌ی سنواتی، محلی را برای پرداخت این سری از امور پیش‌بینی کرده‌اند.

آقای رهپیک - منظورش این است که اینها را پیش‌بینی کن.

آقای مؤمن - نه، گفته است از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه‌ی سنواتی این هزینه‌ها را می‌دهند.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، یعنی هر ساله این هزینه‌ها را در بودجه پیش‌بینی بکنید.

آقای مؤمن - نمی‌گوید پیش‌بینی کنید.

آقای شبزنده‌دار - چرا دیگر.

آقای مؤمن - می‌گوید از آن محلی که پیش‌بینی شده است، بدهید.

آقای رهپیک - خب بودجه را که هنوز ننوشته‌اند.

آقای مؤمن - آن مبلغ در بودجه هست.

آقای مدرسی یزدی - اصلاً می‌خواهد همین یک سال فرصت هم نگذرد.

آقای رهپیک - این حکم را برای سال‌های بعد دارد می‌گوید.

آقای مؤمن - خیلی خب. اگر برای سال‌های بعد هم باشد و منظورش این باشد که این اعتبارات را هر ساله در بودجه پیش‌بینی بکنید، این بیان کیفیت بودجه‌نویسی است دیگر.

۱. بند (۱) نظریه‌ی تفسیری شماره ۹۱/۳۰/۴۹۷۴۹ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان در خصوص اصل (۷۵) قانون اساسی: «۱- درج عبارت «از محل صرفه‌جویی»، به نحو مطلق و برای مدت نامحدود و بدون تعیین محل و همچنین درج عبارت «پیش‌بینی در بودجه سنواتی»، بدون تعیین منبع و نیز درج عبارت‌های «از محل اعتبارات مصوب مربوط» و «از محل اعتبارات مصوب دستگاه»، اگر مستلزم بار مالی جدید بوده، طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید مذکور در اصل (۷۵) قانون اساسی محسوب نمی‌گردد.»

آقای هاشمی شاهرودی - نه دیگر.

آقای مؤمن - این ماده می‌گوید از محل اعتباراتی که در اینجا پیش‌بینی شده است، این اعتبارات را بدهند. شما می‌گویید این حرف یعنی پیش‌بینی نکنند. خوب اگر این‌گونه هم باشد، این در واقع همان قانون بودجه‌نویسی است. مجلس چه گناهی کرده است؟! شما دارید قانون اساسی را خراب می‌کنید.

آقای رهپیک - اشکال مغایرت این ماده با اصل (۷۵) را برای بعد از اتمام زمان قانون برنامه‌ی پنجم، رأی می‌گیریم.

آقای مؤمن - خلاف اصل (۷۵) نیست؛ چون اعتبار مورد نیاز این ماده از محل بودجه‌های پیش‌بینی شده است. اینجا که نمی‌گوید از محل بودجه‌ای که بعداً پیش‌بینی می‌کنند، تأمین شود.

آقای مدرسی یزدی - رأی دو تا از آقایان را هم باید مفروض بگیرید.

آقای شب‌زنده‌دار - (۵) نفر بیشتر نیستیم. مثل اینکه آقایان رأی نمی‌دهند.

آقای رهپیک - فعلاً (۶) تا رأی آورده است. این حکم قرار است هر سال در بودجه، پیش‌بینی شود.

آقای مؤمن - «پیش‌بینی بشود» نیست؛ «پیش‌بینی شده است».

آقای رهپیک - اگر «پیش‌بینی شده» باشد که برای گذشته می‌شود.

آقای مؤمن - آخر نگفته است که «پیش‌بینی شود».

آقای مدرسی یزدی - اگر پیش‌بینی نشد، چه؟

آقای مؤمن - فرق دارد.

آقای رهپیک - حاج‌آقا این قانون، دائمی است.

آقای مؤمن - «پیش‌بینی شده»؛ یعنی اینکه در بودجه پیش‌بینی شده است که این پول را هم بدهند.

آقای رهپیک - آن نکته را خدمت جناب عالی عرض کردم. شورای نگهبان در تفسیر اصل (۷۵) قانون اساسی گفته است اینکه در مصوبات بگویند در قوانین بودجه‌ی سنواتی پیش‌بینی بشود، تعیین منبع و تأمین مالی محسوب نمی‌شود.

آقای مؤمن - آخر منظور این ماده «پیش‌بینی بشود» نیست. اگر می‌گفت «پیش‌بینی بشود» ممکن بود بگوییم این ماده بار مالی دارد.

آقای رهپیک - (۶) تا رأی شد دیگر.

آقای جنتی - ما موافق حاج آقای مؤمن هستیم.

آقای رهپیک - نه حاج آقا، این ماده ابهامی ندارد.

آقای مؤمن - نه، ابهامی ندارد.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۸- قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر اصلاح می شود:

الف- در بند (۱) تبصره (۱) ذیل بند (ز) ماده (۳) قانون،^(۲) عبارت «بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» حذف و عبارت «با اولویت درصد جانبازی» جایگزین می شود.»

آقای رهپیک - این ماده در مورد تسهیلات مسکن جانبازان است. قبلاً در آن قانون گفته اند: «جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر»؛ ولی الآن راه را باز کرده است و می گوید برای دادن تسهیلات مسکن به ترتیب اولویت پایین بیایند.

آقای مدرسی یزدی - چیزی که به دولت تحمیل نکرده اند؛ می گوید به ترتیب اولویت این تسهیلات را بدهید. عیبی ندارد.

آقای رهپیک - با این تغییر، تعداد افراد مشمول زیاد می شود دیگر؛ چون تا جانبازان ده درصد (۱۰٪) و پنج درصد (۵٪) را هم شامل می شود.

منشی جلسه - «ب- در بند (۲) تبصره (۱) ذیل بند (ز) ماده (۳)، عبارت «پایان

۱. بند (۲۷) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱: «۲۷- اطلاق ماده الحاقی (۲۷)، نسبت به بعد از سال های برنامه، معایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. تبصره (۱) بند (ز) ماده (۳) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳- خدمات مسکن با استفاده از روش های ذیل ارائه می گردد:
الف- ...

ز- معافیت از هزینه های آماده سازی زمین، خدمات و تسهیلات مهندسی و شهری که حسب مورد به ایثارگران واجد شرایط تعلق می گیرد.

تبصره ۱- مشمولان دریافت خدمات مسکن عبارتند از:

۱- همسران، فرزندان و والدین شهدا، اسرا و مفقودالآثرها، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگانی که فاقد مسکن بوده یا دارای مسکن نامناسب می باشند.

۲- تا پایان قانون پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر فاقد مسکن، در صورتی که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی استفاده نکرده اند.»

قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه» حذف می شود.»

آقای رهپیک - این موضوع در قانون برنامه ی پنجم هم آمده بود؛^(۱) اما الآن دائمی شد.

منشی جلسه - چی؟

آقای رهپیک - همین قید «جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» در برنامه ی پنج ساله ی پنجم هم آمده بود که حالا هم آن قید بیست و پنج درصد (۲۵٪) حذف شد و هم با حذف عبارت «پایان قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه»، این موضوع دائمی شد.

آقای مدرسی یزدی - صبر کنید تا یکی یکی بررسی کنیم. الآن نسبت به این ماده اشکالی وارد شده است یا نه؟

آقای رهپیک - این دو بند (الف) و (ب) با هم ارتباط دارند. ظاهر تغییراتی که در این دو بند داده شده است، توسعه ی دامنه ی آنها است؛ لذا اشکال مغایرت با اصل (۷۵) دارد. آقایانی که اشکال اصل (۷۵) را قبول دارند، بفرمایند.

آقای مدرسی یزدی - (۵) تا رأی دارد.

آقای رهپیک - (۶) تا شد. قبلاً گفته بودند دولت به جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪)، آن هم فقط تا پایان قانون برنامه ی پنج ساله ی پنجم، تسهیلات مسکن بدهد؛ الآن می گویند جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) نه، بلکه کلیه ی جانبازان و تا پایان قانون برنامه ی پنجم هم نه، بلکه الی الابد این تسهیلات داده بشود. اشکال مغایرت با اصل (۷۵)، (۷) تا رأی آورد.^(۲)

۱. بند (ل) ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۴۴- دولت به منظور استمرار، توسعه و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، در جهت حفظ کرامت ایثارگران با اولویت عرضه منابع مالی، فرصت ها، امکانات و تسهیلات و امتیازات به ایثارگران، پدر، مادر، همسر و فرزندان شهداء و همچنین جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان، اقدامات زیر را انجام می دهد:
الف- ...

ل- وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان برنامه، مسکن جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) تا پنجاه درصد (۵۰٪) را که حداقل دو سال سابقه حضور در جبهه داشته اند و همچنین آزادگان و فرزندان شهداء و جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر فاقد مسکن را در صورتی که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی استفاده نکرده اند، تأمین نماید.»

۲. بند (۲۸) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۸- بندهای (الف) و (ب) و همچنین جزء یک بند (ج) ماده الحاقی (۲۸)، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

منشی جلسه - «ج- در ماده (۳ مکرر) قانون،^(۱) تغییرات زیر صورت می‌پذیرد:

۱- پاراگراف اول به شکل زیر تغییر می‌کند: ...»

آقای شبزنده‌دار - کلمه‌ی «پاراگراف» فارسی نیست.

آقای رهپیک - «فراز» هم باز فرانسوی و انگلیسی است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - ولی «پاراگراف» معادل فارسی هم دارد.

آقای رهپیک - «پاراگراف» به معنای «فراز» نیست.

آقای سوادکوهی - مگر «فراز» فرانسوی است؟

آقای رهپیک - برگرفته از «Phrase» است.

آقای مدرسی یزدی - نه، از «Phrase» نیست.

منشی جلسه - بالاخره «پاراگراف»، مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی بود؟

آقای مدرسی یزدی - فرانسوی‌ها از ما گرفته‌اند.

آقای رهپیک - باید به جای «پاراگراف»، بنویسند «بند».

آقای مدرسی یزدی - «پاراگراف» را ایراد بگیرید.

آقای رهپیک - تذکر دادیم.^(۱)

۱. ماده (۳ مکرر) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲: «ماده ۳ مکرر- دولت موظف است در اجرای بند (ل) ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۱، به تعداد یکصد هزار نفر از جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و فرزندان شهدا، فرزندان جانبازان بالای هفتاد درصد (۷۰٪)، همسران و والدین شهدا تسهیلات خرید یا ساخت مسکن اعطا نماید. مبلغ تسهیلات مزبور به ازای هر واحد مسکونی در شهرهای بیش از یک میلیون نفر، چهارصد و پنجاه میلیون (۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، مراکز استان‌ها سیصد و پنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، سایر شهرها دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و برای روستاها یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با نرخ چهار درصد (۴٪) و بازپرداخت بیست‌ساله بدون رعایت الگوی مصرف و نوساز بودن مسکن تعیین می‌گردد. دولت موظف است نسبت به تضمین، پیش‌بینی و پرداخت مابه‌التفاوت سود بانکی تا سقف نرخ مصوب نظام بانکی بانک‌های عامل اقدام نماید. بانک‌های عامل موظفند نسبت به ارزیابی ملک، محاسبه و اخذ تضمین‌های بازپرداخت لازم به میزان اصل تسهیلات و سود سهم ایثارگر (چهار درصد) اقدام نمایند.

تبصره- دولت مکلف است به جانبازان و آزادگان و خانواده شهدای دارای مسکن ناتمام و نامناسب که قبلاً از وام‌های کمتر از سقف وام مصوب در سال ۱۳۹۰ استفاده کرده‌اند، مابه‌التفاوت آن را با همان وثیقه قبل یا وثیقه جدید پرداخت نماید.»

منشی جلسه - «... دولت موظف است در هر سال تعداد یکصد هزار نفر از جانبازان با اولویت درصد جانبازی، آزادگان و فرزندان شهدا، فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪)، همسران و والدین شهدا، تسهیلات خرید یا ساخت مسکن اعطاء نماید.»

آقای هاشمی شاهرودی - این عبارت را برای کجا آورده‌اند؟

آقای رهپیک - این عبارت، اصلاح قانونی است که قبلاً بوده است. در قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱ گفته بودند که دولت در سال ۱۳۹۱ به یکصد هزار نفر تسهیلات بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا آمده‌اند هر ساله‌اش کرده‌اند.

آقای رهپیک - بله، الآن «سال ۱۳۹۱» تبدیل به «هر سال» شده است؛ به اضافه‌ی اینکه قید «جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» تبدیل به «جانبازان با اولویت درصد جانبازی» شده است. این بند هم بار مالی دارد دیگر؛ چون گفته است «هر سال»

آقای مدرسی یزدی - آنهایی که ایراد بار مالی دارند، رأی بدهند.

آقای رهپیک - الآن گفته است: «هر سال»؛ در حالی که قبل از اصلاحیه، این تکلیف فقط برای یک سال، یعنی سال ۱۳۹۱ بود.

منشی جلسه - «۲- پاراگراف دوم به شرح زیر تغییر می‌کند:

مبلغ تسهیلات مزبور به ازاء هر واحد مسکونی در هر سال (از سال ۱۳۹۳) نسبت به سال قبل، بر اساس نرخ تورم و جمعیت شهر و روستا تعیین و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. نرخ این تسهیلات چهار درصد (۴٪) و بازپرداخت آن، بیست‌ساله بدون رعایت الگوی مصرف و نوساز بودن مسکن است.»

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه می‌گوید لازم نیست الگوی مصرف و نوساز بودن مسکن، رعایت شود معنایش چیست؟ چه می‌خواهد بگوید؟

آقای رهپیک - این بند، عیبی ندارد. در بند دوم همان ماده (۳ مکرر) هم فقط بحث نرخ تسهیلات را گفته بودند.

→

۱. بند (۶) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۶- در بند (ج) ماده الحاقی (۲۸)، معادل فارسی واژه «پاراگراف» ذکر گردد.»

آقای ابراهیمیان - این بند، مبنیاً بر ایراد قبلی، ایراد ندارد؟

آقای رهپیک - نه، این اشکالی ندارد.

آقای مؤمن - این بند می‌گوید از سال ۱۳۹۳ مبلغ تسهیلات هر واحد مسکونی در هر سال بر اساس نرخ تورم اضافه می‌شود. این حرف، یعنی برای سال ۹۳ هم که بودجه‌ی آن تعیین شده است، این مبلغ را اضافه می‌کنند.

آقای اسماعیلی - تا اینها بخواهند این مصوبه را نهایی کنند و اجرا کنند، سال ۹۳ تمام شده است.

آقای مؤمن - بالاخره الآن دارید این موارد را تأیید می‌کنید. اگر قائل هستید که ایراد اصل (۷۵) دارد، خوب ایراد بگیرید.

آقای رهپیک - تسهیلات این بند مبنی بر همان تسهیلات مقرر در بند قبلی است که ما گفتیم اشکال دارد.

آقای مؤمن - اگر قائل به ایراد اصل (۷۵) هستید، این ایراد برای اجرا شدن این بند در امسال است. من نمی‌گویم که این ماده، نسبت به سال آینده ایراد دارد؛ برای اجرا شدن در سال آینده، اشکالی ندارد.

آقای اسماعیلی - فرمایش شما، یعنی اینکه این ماده، شامل ۹۳ هم می‌شود؟

آقای مؤمن - بله، خودش گفته است «از سال ۱۳۹۳». اجرا شدن این ماده، نسبت به سال ۹۳، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک - نسبت به امسال که دیگر این قانون عملاً قابل اجرا نیست.

آقای مؤمن - شما الآن دارید این قانون را تصویب می‌کنید. اگر تا ده روز مانده به آخر اسفند، کارهای این مصوبه تمام شود، این قانون می‌تواند برای سال ۹۳ هزینه‌ای را به هزینه‌های دولت اضافه کند.

آقای اسماعیلی - می‌توانیم بگوییم جزء (۲) بند (ج) ماده الحاقی (۲۸)، نسبت به سال (۹۳)، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای مؤمن - ایرادی که آقایان در قم گرفته‌اند، همین است.^(۱)

۱. «ماده الحاقی (۲۸) بخش (ج)، بند (۲): پاراگراف دوم به شرح ...

بررسی: نظر اکثر اعضاء این بود شمول این پاراگراف، نسبت به سال ۱۳۹۳ مستلزم تحمیل هزینه اضافی بر دولت در سال جاری بوده و خلاف اصل (۷۵) قانون اساسی می‌باشد. لکن نظر بعضی از اعضاء این

آقای شب‌زنده‌دار - اگر بخواهد بگوید که سال ۹۳ به عنوان مبدأ حساب شود، خود سال ۹۳ را هم شامل می‌شود. ظاهر عبارت این است دیگر.

آقای مؤمن - گفته است «از سال ۱۳۹۳»؛ یعنی نرخ تورم امسال را هم باید بدهند.

آقای رهپیک - عین این عبارت که گفته بود تسهیلات را بر اساس نرخ تورم، با نرخ سود چهار درصد (۴٪) بدهند، در ماده (۴) آمده بود که الآن در این مصوبه، در تبصره‌ی ماده‌ی الحاقی (۶)، ماده (۴) را حذف کرده‌اند و مفاد آن را در این ماده آورده‌اند. لذا همین مفاد، الآن در قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران هست.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر عین این عبارت، همین الآن در قانون باشد که دیگر هزینه‌ای برای دولت اضافه نمی‌شود.

آقای رهپیک - در ماده (۴) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، همین موضوع پیش‌بینی شده بود که به موجب تبصره‌ی ماده‌ی الحاقی (۶) همین طرح، آن ماده حذف شد و آن مفاد را اینجا آورده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی جابه‌جا کرده‌اند.

آقای رهپیک - بله، جابه‌جا کرده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - پس به سراغ ماده‌ی الحاقی (۲۹) برویم.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۹ - کارفرمایان و کشاورزان کارگاه‌های کشاورزی تحت شمول نظام صنفی کشاورزان با هر متر از زمین، مشمول قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند، مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و اصلاحات بعدی آن می‌باشند. اعتبار لازم بابت اجرای این حکم از محل بیست درصد (۲۰٪) ردیف درآمدی (۱۶۰۱۳۲) مندرج در قوانین بودجه سنواتی با عنوان

→

بود که احتمال دارد مراد از این پاراگراف، این مطلب باشد که مبنای احتساب از سال ۱۳۹۳ می‌باشد، ولی شروع اعطاء تسهیلات از سال ۱۳۹۴ می‌باشد و لذا مخالفت با اصل (۷۵) لازم نمی‌آید.» نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۹۳/ف/۲۳۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۹، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/U9y66

۱. بند (۲۸) نظر شماره ۹۳/۱۰۰۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۸- بندهای (الف) و (ب) و همچنین جزء یک بند (ج) ماده الحاقی (۲۸)، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

«درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات میوه و سبزیجات» تأمین و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.»

آقای مؤمن - اینجا می‌گویند دولت باید این کار را انجام بدهد. اینکه معلوم است. **آقای هاشمی شاهرودی** - این ماده که این دسته از کارفرمایان و کشاورزان را معاف کرده است، منبع جبران کاهش درآمد را هم معلوم کرده است. این منبعی را هم که مشخص کرده است، کافی است.

آقای مؤمن - معنای این قسمت این نیست که این اعتبار را تصویب کنند [بلکه اعتباری است که از قبل مشخص شده است]؛ در حالی که در برخی از مواد قبلی معنای حرف مجلس این بود که اعتبار لازم را تصویب کنند؛ فلذا این ماده، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای هاشمی شاهرودی - عرض کردم، اگر منبعی که اینجا گفته است، کافی باشد، خلاف اصل (۷۵) نیست. الان در اینجا دارد می‌گوید «اعتبار لازم بابت اجرای این حکم از محل بیست درصد (۲۰٪) ردیف درآمدی (۱۶۰۱۳۲) مندرج در قوانین بودجه سنواتی» تأمین می‌شود.

آقای مؤمن - یعنی باید اعتبار این محل را تصویب کنند و برای این کار قرار بدهند. **آقای اسماعیلی** - اگر اعتبار این ردیف، برای این کار، کافی نباشد، خب این حکم را اجرا نمی‌کنند.

آقای مؤمن - بله، اشکالی ندارد. ما هم می‌گوییم که اشکالی ندارد.

آقای رهپیک - ولی ما این ماده را هم خلاف اصل (۵۲) می‌دانیم.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، خلاف اصل (۵۲) است، ولی خلاف اصل (۷۵) نیست.

آقای رهپیک - خلاف اصل (۷۵) هم هست؛ از این جهت که مشمولین آن ردیف درآمدی را توسعه داده است. قانون سال ۱۳۶۱ فقط شامل برخی از کارگاه‌ها بود، اما الان آمده‌اند یک سیری از کارگاه‌های دیگر را هم به آن قانون اضافه کرده‌اند.

آقای مؤمن - خب، این ماده می‌گویند از محلی که اعتبار دارند، این هزینه‌ها را بدهند؛ یعنی اگر اعتبار آن محل به اینها هم می‌رسد، پول بیمه‌ی آنها را بدهند.

آقای رهپیک - این را نمی‌گویند.

آقای مؤمن - این ماده می‌گویند از این محل بدهند؛ یعنی محل تأمین هزینه را هم

معین کرده است.

آقای رهپیک - حاج آقا اصلاً معنای اصل (۷۵) چیست؟ می‌گوید اگر کاهش درآمد یا افزایش هزینه درست کنید و منبعش را نگوئید، ایراد دارد. این ردیف درآمدی، یک منبعی بوده که هزینه‌ی لازم برای بخشی از معافیت‌ها را تأمین می‌کرده است، ولی حالا آمده‌اند یک گروه دیگری را به مشمولین آن معافیت اضافه کرده‌اند.

آقای مؤمن - قرار است هزینه‌ی آنها را هم از همین منبع بدهند، نه از منبع جدید. معنایش این است که اگر اعتبار آن منبع رسید، به اینجا هم بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - آخر دولت ملزم است که این هزینه‌ها را بدهد؛ چون خود ماده گفته است اعتبار لازم از این محل «پرداخت می‌شود».

آقای مؤمن - بسیار خوب، از این بحث بگذریم.

آقای مدرسی یزدی - چه چیزی را اضافه کرده است؟

آقای هاشمی شاهرودی - حق بیمه‌ی همین‌هایی را که معاف کرده است.

آقای مؤمن - ولی گفته است اعتبار لازم برای آن را از این محل بدهند؛ یعنی اعتبار لازم را در این محل تعیین کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - سهم بیمه‌ای را که بایستی برای اینها بدهند، چه کسی می‌دهد؟ گفته‌اند از این ردیف بدهید. خب این الزام می‌شود دیگر.

آقای مؤمن - الزام دارند، ولی قرار است از این ردیفی که هست و از این ردیفی که موجود است، بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - بالاخره هزینه اضافه می‌شود.

آقای مؤمن - یعنی با آن پولی که اینجا هست، بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - آقای دکتر [رهپیک]، رأی بگیرید.

آقای مدرسی یزدی - حالا باید ببینیم هزینه‌ای اضافه شده است یا نه.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، همین‌طور است.

آقای رهپیک - اینجا [در نظر مجمع مشورتی حقوقی] گفته شده که دایره‌ی مشمولین اضافه شده است: «... این ماده دایره شمول «قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه‌ی

کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند» را گسترش داده است...»^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - کارفرما که معاف شده است؛ یعنی دولت باید حق بیمه‌ی کارگران را از این ردیف بدهد.

آقای رهپیک - آن قانون قبلاً گفته بود که فقط کارفرمایانی که حداکثر پنج کارگر دارند، مشمول این معافیت هستند. الان این مصوبه دارد می‌گوید دولت حق بیمه‌ی کارفرمایان و کشاورزان کارگاه‌های کشاورزی تحت شمول نظام صنفی کشاورزان را هم بدهد.

آقای مؤمن - خب، گفته است از این محل بدهند.

آقای رهپیک - بله، باید از این محل بدهند.

آقای مدرسی یزدی - قبلاً فقط خود کارگاه مشمول این قانون بوده است، اما الان گفته است کارفرمایان و کشاورزان هم مشمول هستند.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌خواهند کارگاه‌های پنج نفری را تشویق کنند.

آقای مدرسی یزدی - قبلاً گفته بود که سهم بیمه‌ی کارگاه را دولت بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - قبلاً کارفرمایان و کشاورزان، خودشان سهم بیمه‌شان را می‌دادند.

آقای سلیمی - آن قانون هم کارگر از را از دادن سهم بیمه معاف می‌کرد و هم کارفرما را. کارفرما را که معاف کرده بود، یعنی [کارفرما موظف نبود که سهم بیمه‌ی کارگرش را بدهد].

آقای سوادکوهی - مهم کارفرماست که معاف شده بود.

آقای سلیمی - این را نگویند که قبلاً فقط خودش معاف شده بود و حالا کارگرانش هم معاف شده‌اند.

آقای رهپیک - الان کشاورزان را هم اضافه کرده‌اند.

آقای سوادکوهی - بله، کشاورزان را هم اضافه کرده‌اند.

آقای رهپیک - الان کشاورزان را هم اضافه کرده‌اند و می‌گویند حق بیمه‌شان را از این صندوق بدهید. قبلاً فقط کارفرمایان معاف بودند. آقایانی که می‌گویند این کار، توسعه‌ی مشمولان قانون است و خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۶) تا رأی آورد.

۱. نظر کارشناسی مجمع مشورتی حقوقی (پژوهشکده شورای نگهبان)، شماره ۹۳۱۰۳۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۹، صص ۲۵-۲۶، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/HkxAE

آقای هاشمی شاهرودی - حاج آقای یزدی، شما هم اشکال می‌گیرید؟ کشاورزان که اضافه شده است، دایره‌ی مشمولین را توسعه داده است.

آقای ره‌بیک - بله، کشاورزان هم اضافه شده است.

آقای مدرسی یزدی - تا الآن (۶) تا رأی دارد. قبلاً کارفرمایان کارگاه‌های کشاورزی بود، الآن کشاورزان را هم اضافه کرده است.

آقای سوادکوهی - قانون سابق، مصوب سال ۱۳۶۱، فقط معافیت کارفرمایان را گفته بود.

آقای هاشمی شاهرودی - حاج آقای یزدی هم رأی دادند. (۸) تا شد.

آقای مدرسی یزدی - در اینجا یک سؤالی هست؛ ممکن است واقعاً درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات میوه و سبزیجات برای این موضوع [= پرداخت حق بیمه‌ی کسانی که جدیداً اضافه شده‌اند] کافی باشد.

آقای یزدی - شاید منبع ذکر شده، کافی است.

آقای مدرسی یزدی - پس این‌طوری اشکال وارد می‌کنیم که اطلاق این ماده نسبت به حالتی که واردات کم باشد و [درآمد حاصل از آن ردیف برای پرداخت حق بیمه‌ی مشمولین جدید] کافی نباشد، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای ره‌بیک - عنوان آن ردیف قبلاً همین بوده است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - یک‌وقت می‌بینید که درآمد حاصل از این ردیف، زیاد می‌شود.

آقای ره‌بیک - ما که به آن موضوع ورود نمی‌کنیم.

آقای مدرسی یزدی - اطلاق این ماده را نسبت به این حالت، خلاف اصل (۷۵) اعلام کنید.

آقای ره‌بیک - ما که قبلاً هم به میزان درآمد، ورود پیدا نمی‌کردیم.

آقای مدرسی یزدی - باید حداقل (۷) تا رأی داشته باشد. ایراد را این‌طور بنویسید: اطلاق این ماده، نسبت به صورتی که واردات [کم باشد و درآمد حاصل از این ردیف برای پرداخت حق بیمه‌ی مشمولین جدید کافی نباشد، خلاف اصل (۷۵) است].

آقای مؤمن - الآن که (۸) تا رأی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، بالاخره الآن این ایراد، (۸) تا رأی دارد. اگر یک رأی هم کم شود، باز هم رأی می‌آورد.

آقای مؤمن - اگر آقای جنتی هم موافق این ایراد باشد، (۷) تا رأی می‌شود

آقای ره‌بیک - شما خودتان از حاج آقای جنتی رأی گرفتید.

آقای مؤمن - رأی خودش [= آقای مدرس یزدی] که باطل شد، رأی آقای جنتی هم باطل شد.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۰- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۶) قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی^(۱) الحاق می‌شود:

تبصره- در صورت امتناع هر یک از شهرداری‌ها از تأدیه نیم درصد (۰/۵٪) مذکور، وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) مکلف است بر اساس فهرست اعلامی از طرف دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مبالغ مربوطه را از سرجمع اعتبارات مربوط به درآمد شهرداری‌ها (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) و یا درآمد موضوع مواد (۳۸) و (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده،^(۲) از سهم همان شهر کسر و نسبت به پرداخت آن در وجه

۱. ماده (۶) قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۶- شهرداری‌ها مکلفند همه‌ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از درآمدهای خود را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.»

۲. مواد (۳۸) و (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۸- نرخ عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در رابطه با کالا و خدمات مشمول این قانون، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (۱۶) این قانون، به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف- کلیه کالاها و خدمات مشمول نرخ صدر ماده (۱۶) این قانون، یک و نیم درصد (۰/۵٪)

ب- انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (۰/۳٪)

ج- انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (۰/۱۰٪)

د- نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (۰/۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۰/۵٪).

تبصره ۱- واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط زیست را رعایت نمی‌نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست (تا پانزدهم اسفندماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، همچنین پالایشگاه‌های نفت و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد (۰/۱٪) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلاینده می‌باشند. حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به عوارض آلاینده‌گی موضوع این ماده قابل تسری نمی‌باشد. واحدهایی که در طی سال نسبت به رفع آلاینده‌گی اقدام نمایند، با درخواست واحد مزبور و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج می‌گردند. در این صورت، واحدهای یادشده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان مزبور به سازمان امور مالیاتی کشور، مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌گی نخواهند شد. واحدهایی که در طی سال بنا به

→

تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست به فهرست واحدهای آلاینده محیط زیست اضافه کردند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان حفاظت محیط زیست مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌گی خواهند بود. عوارض موضوع این تبصره در داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل استقرار واحد تولیدی و در خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود، تا بین دهیاری‌های همان شهرستان توزیع گردد.

تبصره ۲- در صورتی که واحدهای تولیدی به منظور ارتقای مهارت و سلامت کارکنان خود مراکز آموزشی و ورزشی ایجاد کرده و یا در این خصوص هزینه نمایند، با اعلام وزارت کار و امور اجتماعی می‌تواند ده درصد (۱۰٪) عوارض موضوع بند (الف) این ماده را تا سقف هزینه صورت گرفته درخواست استرداد نمایند، در صورت تأیید هزینه‌های مزبور توسط سازمان امور مالیاتی کشور، وجوه مربوط قابل تهاتر یا استرداد حسب مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره ۳- به منظور تأسیس و توسعه واحدهای آموزشی مورد نیاز در مناطق کمتر توسعه یافته، معادل نیم درصد (۵/۰٪) از عوارض وصولی بند (الف) این ماده در حساب مخصوص در خزانه به نام وزارت آموزش و پرورش واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار وزارت یادشده قرار خواهد گرفت تا توسط وزارت مزبور در امر توسعه و احداث مراکز آموزشی مورد نیاز در مناطق مزبور هزینه گردد. آیین‌نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، کشور و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. ماده ۳۹- مؤدیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حساب‌های رابطی که بنابه درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و یا تمرکز وجوه حسب مورد واریز نماید:

الف) عوارض وصولی بند (الف) ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور به منظور توزیع بین دهیاری‌های همان شهرستان بر اساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه‌یافتگی

ب) عوارض وصولی بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور. تبصره ۱- سه درصد (۳٪) از وجوه واریزی که به حساب‌های موضوع این ماده واریز می‌گردد، در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار سازمان مزبور که وظیفه شناسایی، رسیدگی، مطالبه و وصول این عوارض را عهده‌دار می‌باشد، قرار خواهد گرفت تا برای خرید تجهیزات، آموزش و تشویق کارکنان و حسابرسی هزینه نماید. وجوه پرداختی به استناد این بند به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

تبصره ۲- حساب تمرکز وجوه قیدشده در این ماده توسط خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت کشور

←

کتابخانه‌های عمومی همان شهر اقدام کند.»

آقای اسماعیلی - اینکه درست نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - قرار است این میزان را از شهرداری‌ها بگیرند.

آقای مؤمن - نه، این نیم درصد (۰/۵٪) را خود قانون گفته است که باید بدهند. ماده (۶) آن قانون را بخوانید.

آقای رهپیک - حکم این ماده هم مثل تأمین اجتماعی، قانون دارد.

آقای مؤمن - بله، نیم درصد (۰/۵٪) بایستی از طرف شهرداری‌ها داده شود.

آقای اسماعیلی - با اعلام دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نمی‌شود؛ باید حکم قضایی داشته باشند.

آقای رهپیک - نه دیگر، در بحث مربوط به تأمین اجتماعی هم چنین قانونی داریم که گفته اگر ندادند، خودشان بگیرند.

آقای مؤمن - اینجا گفته است اگر شهرداری‌ها ندادند، نیم درصد (۰/۵٪) را از طریق وزارت امور اقتصادی و دارایی از شهرداری‌ها بگیرید.

آقای هاشمی شاهرودی - از نظر حقوقی حکم قضایی می‌خواهد، ولی حالا در اینجا قانون‌گذار این‌طوری گفته است.

آقای اسماعیلی - خب حاج آقا این‌طور که نمی‌شود. اینجا دارد می‌گوید این میزان را از

→

افتتاح می‌شود. وجوه واریزی به حساب مزبور (به استثناء نحوه توزیع مذکور در قسمت‌های اخیر بند الف) این ماده و تبصره (۱) ماده (۳۸) این قانون) به نسبت بیست درصد (۲۰٪) کلان‌شهرها (شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت) بر اساس شاخص جمعیت، بر اساس شاخص جمعیت، شصت درصد (۶۰٪) سایر شهرها بر اساس شاخص کمتر توسعه‌یافتگی و جمعیت و بیست درصد (۲۰٪) دهیاری‌ها بر اساس شاخص جمعیت تحت نظر کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور و یک نفر ناظر به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی مطابق آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و شورای عالی استان‌ها به تصویب هیئت وزیران می‌رسد توزیع و توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها هزینه می‌شود. هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و وجوه موضوع ماده (۳۷)، تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۳۸) این قانون و تبصره (۱) این ماده ممنوع می‌باشد. وزارت کشور موظف است، گزارش عملکرد وجوه دریافتی را هر سه ماه یک‌بار به شورای عالی استان‌ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.»

شهرداری‌ها بگیرند؛ خب بروند بگیرند، اما حالا [اگر شهرداری نداد که نمی‌شود از اعتبارات او برداشت]. فرض کنید اگر در مبلغ این میزان، بین شهرداری و نهاد کتابخانه‌ها اختلاف به وجود آمده باشد و شهرداری بگوید که نیم درصد (۰/۵٪) این قدر است و نهاد کتابخانه‌ها می‌گوید فلان قدر است، [چگونه می‌توان این اعتبار را از حساب شهرداری‌ها برداشت و به کتابخانه‌های عمومی آن شهر پرداخت کرد].

آقای مؤمن - نه.

آقای مدرسی یزدی - این دعوای حقوقی است.

آقای اسماعیلی - می‌دانم، منظور من هم دعوای حقوقی است.

آقای هاشمی شاهرودی - فرض کنید مقدارش مشخص است؛ به هر حال، مجلس نمی‌تواند بگوید بروید از مال شهرداری بردارید، بلکه قاضی باید بگوید.

آقای اسماعیلی - همین‌طور است. من هم می‌گویم که حکم قضایی می‌خواهد.

آقای هاشمی شاهرودی - شهرداری‌ها که دولتی نیستند. شهرداری، یک نهاد عمومی [غیردولتی] است.

آقای اسماعیلی - فرض کنید آقای سلیمی، دبیرکل یک نهادی است و حالا دولت می‌آید می‌گوید این قدر از حساب آن نهاد بردارید و به من بدهید!

آقای مؤمن - نه، این‌طور نیست.

آقای اسماعیلی - این مسائل، رسیدگی قضایی می‌خواهد.

آقای مدرسی یزدی - می‌توانند عوارض بگیرند؟ حکم قانون است. در اینجا قانون می‌گوید اگر فلان‌جا عوارضش را پرداخت نکرد، بروید از فلان حسابش بردارید.

آقای اسماعیلی - چون اختلافی است، بدون حکم قضایی نمی‌توان دستور داد. اگر معلوم باشد [مشکلی نیست].

آقای رهپیک - میزان تخصیص، معلوم است؛ مثلاً طبق قانون، میزان تخصیص صد تومان است.

آقای مؤمن - بله، اینجا دارد می‌گوید اگر این صد تومان را ندادند، این مبلغ را از فلان حسابشان بردارید و بدهید.

آقای رهپیک - چون اگر هم ندهند، طبق تخصیصی که در آن قانون مشخص شده است، باید نیم درصد (۰/۵٪) را به نهاد کتابخانه‌ها بدهند.

آقای اسماعیلی - اینها برای چه آن را تصویب کردند؟ از خود نهاد کتابخانه‌ها آمدند و این مسئله را توضیح دادند.

آقای مؤمن - نه، اجازه بدهید. ماده (۶) را بخوانید. «ماده ۶- شهرداری‌ها مکلفند همه ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از درآمدهای خود را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه عمومی شهر قرار دهند.» حالا بعد می‌گوید اگر شهرداری‌ها ندادند، از سرجمع اعتبارات شهرداری‌ها بردارید و به این کار اختصاص دهید.

آقای هاشمی شاهرودی - گفته است بروید از جلوی شهرداری بردارید! خوب نمی‌شود که از جلوی شهرداری برداشت؛ حکم قضایی می‌خواهد. اگر ندادند، فرق می‌کند. اگر نداده باشند قاضی باید حکم کند که بدهند.

آقای مؤمن - گفته است وزارت امور اقتصادی به آنها ندهد.

آقای هاشمی شاهرودی - شخصیت هم مثل فرد است.

آقای رهپیک - همین الآن مشابه همین را دو سه جا در سایر قوانین تصویب کرده‌اند. الآن در خصوص تأمین اجتماعی، همین طور است؛ یعنی وقتی حق بیمه را پرداخت نمی‌کنند، می‌روند از حساب اینها برمی‌دارند. اینجا هم همین طور است که نیم درصد (۰/۵٪) پولی که به خزانه ریخته‌اند باید برای اداره‌ی کتابخانه‌های عمومی تخصیص داده شود. این نیم درصد (۰/۵٪) را چه کسی باید می‌داد؟ شهرداری باید می‌داده است. حالا که شهرداری نداده است، به خزانه‌داری می‌گویند بنا بر اعلامی که شده مراجعه کن و بین این نیم درصد (۰/۵٪) که باید پرداخت می‌شده، پرداخت شده است یا نه؟ اگر پرداخت نشده، خودت آن را از حساب شهرداری بردار و به کتابخانه‌ها بده. قانون این است. در دو سه مورد دیگر هم به همین گونه عمل کرده‌ایم.

آقای اسماعیلی - خود نهاد کتابخانه‌های عمومی آمدند و این موضوع را توضیح دادند و چون توضیح دادند من فهمیدم که حکم این ماده، کار اشتباهی است. قانون می‌گوید که نیم درصد (۰/۵٪) بگیرند. خوب بله، قانون گفته باید بگیرند، اما الآن کتابخانه‌ها و شهرداری‌ها دعوا دارند. کتابخانه‌ها می‌گویند نیم درصد (۰/۵٪) رقمش این قدر میلیارد است، ولی شهرداری‌ها می‌گویند این قدر است. اینها سر رقم با هم دعوا دارند.

آقای مؤمن - مصوبه این نیست.

آقای اسماعیلی - چرا.

آقای رهیک - نهاد کتابخانه‌ها فقط فهرست کسانی که نداده‌اند را اعلام می‌کند.

آقای اسماعیلی - الآن با این مصوبه می‌خواهند کاری کنند که همین که دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی - که یک مقام دولتی است - اعلام کرد این مقدار باید به من بدهی از حساب یک شهرداری بردارند و به آنها بدهند. این، درست نیست و حکم قضایی می‌خواهد. حتی اگر بنده از یک کسی طلبکار باشم، اگر طلبم مسلم هم باشد و همه‌ی مدارک را داشته باشم، باز دوباره باید بروم دادگاه و دادگاه به این موضوع رسیدگی کند و دادگاه حکم بدهد. مجوزی که این ماده می‌دهد خیلی مسئله ایجاد می‌کند و همه‌ی شهرها را به دعوا می‌کشد. حکم این ماده برای شهرداری‌های کل کشور است. الآن همه‌ی شهرداری‌ها با نهاد کتابخانه‌ها دعوا دارند. با تصویب این ماده تازه دعواها شروع می‌شود.

آقای یزدی - این ماده گفته در صورت امتناع، نهاد کتابخانه‌ها معلوم کند و اعلام کند که این مقدار طلب دارد و شهرداری نمی‌دهد.

آقای مدرسی یزدی - این ماده اصلاً متعرض صورت دعوا نیست.

آقای یزدی - چرا؛ گفته است در صورت امتناع از پرداخت.

آقای مدرسی یزدی - فرض این است که شهرداری‌ها از ادای حق ثابتی که برای کتابخانه‌ها تعیین شده، امتناع کرده است. لذا اینجا مسئله‌ی دعوا مطرح نیست. می‌گوید شهرداری از پرداخت آن حق ثابت امتناع می‌کند، حالا می‌گوییم این حق ثابت از کجا برای او ثابت شده بود؟ طبق قانون ثابت شده بوده است. قانون هم الآن می‌گوید چون آن حق ثابت را نداد، طبق همان قانون یک مرجع دیگری پرداخت کند. لذا حکم این ماده، نه از نظر شرعی و نه از نظر قضایی، هیچ مشکلی ندارد.

آقای اسماعیلی - فرض کنید الآن قانون شورای نگهبان را موظف کرده که باید یک حق مسلم بدون شرط را به من بدهد. خب اگر شورای نگهبان این حق را پرداخت نکرد و بنده رفته‌ام اعلام کردم که یک حق مسلم دارم، [می‌شود حکمی که در اینجا آمده است را قبول کرد؟]

آقای مؤمن - نه، اینجا مسئله‌ی اعلام کردن نیست.

آقای مدرسی یزدی - اگر قانون گفته بود می‌توانید بردارید، بردارید.

آقای رهپیک - خب اشکال شما، اشکال صلاحیت قوه‌ی قضائیه است.

آقای اسماعیلی - بله.

آقای رهپیک - آقایانی که اشکال مغایرت این ماده با صلاحیت قوه‌ی قضائیه، یعنی مغایرت با اصول (۱۵۶) و (۱۵۷) را دارند، بفرمایند.

آقای یزدی - معنای ظاهری عبارت «در صورت امتناع»، دعواست.

آقای رهپیک - آقایان ایراد صلاحیت قوه‌ی قضائیه دارند.

آقای هاشمی شاهرودی - اصل (۱۵۷) است.

آقای رهپیک - چند تا رأی دارد؟

آقای شبزنده‌دار - (۳) تا رأی دارد.

آقای رهپیک - حاج آقای شاهرودی و دکتر اسماعیلی رأی دادند. آقای شبزنده‌دار می‌گویند مخالف هستند.

آقای شبزنده‌دار - بله، (۲) تا رأی دارد.

آقای رهپیک - ماده‌ی بعدی را بخوانید.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۱- دولت مکلف است تا پایان تکالیف تعیین شده ذیل علاوه بر دریافت نرخ گاز، به ازای مصرف هر متر مکعب گاز طبیعی، ده درصد (۱۰٪) بهای گاز مصرفی به استثنای خوراک پتروشیمی‌ها را به‌عنوان عوارض از مشترکین دریافت و به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کند.

الف- هشتاد درصد (۸۰٪) وجوه دریافتی صرفاً برای احداث تأسیسات و خطوط لوله گازرسانی به شهرها و روستاها، با اولویت مناطق سردسیر، نفت‌خیز، گازخیز و استان‌هایی که برخوردار از آنها از گاز کمتر از متوسط کشور است، توسط شرکت ملی گاز ایران، هزینه می‌شود.

تبصره- شرکت ملی گاز ایران مکلف است خسارات وارده به معابر عمومی روستاها ناشی از عملیات گازرسانی را از محل منابع این بند جبران نماید.»

آقای مدرسی یزدی - این ماده، از نظر قانونی مشکل ندارد؟

آقای مؤمن - نمی‌دانم.

آقای هاشمی شاهرودی - شرکت نفت [مگر مشکل عدم تصویب اساسنامه نداشت]؟

منشی جلسه - حاج آقا، چهار شرکت از شرکت‌های اصلی تابعه‌ی وزارت نفت بودند که چنین مشکلی داشتند.

آقای مؤمن - شرکت ملی گاز هم بود؟

منشی جلسه - شرکت پتروشیمی بود، شرکت نفت، شرکت گاز و شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی هم هستند.

آقای مؤمن - فقط این شرکت‌ها باید بررسی شود؛ چون در قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت گفته‌اند اساسنامه‌ی شرکت‌های اصلی تابعه‌ی وزارت نفت باید به تصویب مجلس برسد.^(۱)

منشی جلسه - آقای دکتر [ره‌پیک]، وضعیت این بند چه شد؟ ابهام سابق را بگیریم؟
آقای مؤمن - نه، معلوم نیست [که شرکت ملی گاز، جزء آنهایی است که هنوز اساسنامه‌شان به تصویب نرسیده است]. باید بررسی شود که شرکت ملی گاز، اساسنامه‌ی مصوب دارد یا ندارد.

آقای ره‌پیک - نه، ندارد. آقایانی که نسبت به این موضوع ایراد دارند، رأی بدهند.^(۲)
آقای هاشمی شاهرودی - این بند ایراد اصل (۵۲) هم دارد.

منشی جلسه - «ب- بیست درصد (۲۰٪) از منابع مذکور به تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی و سرمایشی مدارس با اولویت مدارس روستاها، تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی مدارس و هنرستان‌ها در قالب ردیف مشخص در قوانین بودجه سنواتی و با مبادله موافقتنامه با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور اختصاص می‌یابد.

تبصره- منابع مذکور به عنوان درآمد شرکت تابعه ذی‌ربط وزارت نفت محسوب نمی‌شود و مشمول مالیات نیست.»

۱. ماده (۶) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۶- اساسنامه شرکت‌های اصلی تابعه وزارت نفت باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.»
۲. بند (۲۹) نظر شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۲۹- در بند (الف) ماده الحاقی (۳۱) و تبصره آن، عنوان «شرکت ملی گاز ایران»، همان ابهام معموله این شورا در خصوص لایحه بودجه سال‌های قبل کل کشور را دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.»

آقای رهپیک - کسانی که ایراد مخالفت با اصل (۵۲) دارند، بفرمایند. روشن است دیگر. ایراد این ماده شبیه همان موارد قبلی است. آقایانی که مخالف هستند، رأی بدهند. همان (۴) نفر قبلی رأی دادند. مشابه حکم تبصره ی بند (ب)، هر سال در قوانین بودجه‌ی سالانه بوده است.^(۱) این موضوع، هر سال در قانون بودجه هست.

منشی جلسه - آقای دکتر، (۴) تا رأی داشت؟

آقای رهپیک - بله، ایراد اصل (۵۲) رأی نیاورد.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۲ -

الف - حذف شد.

ب- درآمد حاصل از طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چهارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود با تأیید شورای پژوهشی مؤسسه پژوهشی یا آموزشی مربوطه، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌باشد. دستورالعمل اجرایی این ماده حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری دبیرخانه ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور و وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره- دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی موضوع این ماده مکلفند هر ساله گزارش این طرح‌ها را به وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا علوم، تحقیقات و فناوری ارائه و وزارتخانه‌های مذکور نیز این گزارش‌ها را به کمیسیون‌های

۱. بند (ح) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۶: «ح- وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط موظف است علاوه بر دریافت نرخ گاز، به ازای مصرف هر متر مکعب گاز طبیعی یکصد و سی (۱۳۰) ریال به عنوان عوارض ازم مشترکین دریافت و پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور عین وجوه دریافتی را تا سقف بیست و یکهزار و پانصد میلیارد (۲۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرفاً برای احداث تأسیسات و خطوط لوله گازرسانی به شهرها و روستاها، با اولویت مناطق سردسیر، نفت‌خیز، گازخیز و استان‌هایی که برخوردار از آنها از گاز کمتر از متوسط کشور است، هزینه نماید. منابع مذکور به عنوان درآمد شرکت‌های ذی‌ربط محسوب نمی‌گردد و مشمول مالیات نمی‌باشد.»

آموزش، تحقیقات و فناوری و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی تقدیم کنند.»

آقای مدرسی یزدی - قبلاً چنین حکمی بوده است؟

آقای رهپیک - نبوده است.

آقای مدرسی یزدی - نبوده است؟

آقای رهپیک - نخیر.

آقای مدرسی یزدی - پس مغایر اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک - تاکنون، چنین موضوعی مشمول مالیات با نرخ صفر نبوده است.

آقای سلیمی - درآمدش وجود داشته است؟

آقای رهپیک - بله، درآمد موضوع این بند بوده است، ولی دانشگاه‌ها مالیات آن را می‌داده‌اند. الآن به صورت دائمی می‌گویند مالیات با نرخ صفر محاسبه می‌شود. لذا مغایر اصل (۷۵) است.

آقای مدرسی یزدی - ایراد اصل (۷۵) دارد.

آقای اسماعیلی - (۶) تا رأی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - (۷) تا، (۸) تا رأی دارد.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۳- شرکت‌های مشمول اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی که واگذار شده و یا در حال واگذاری می‌باشند و یا در فهرست واگذاری قرار گرفته و یا می‌گیرند، موظفند برای ایثارگران شاغل در زمان واگذاری، از قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران تبعیت نمایند.»

آقای مؤمن - شرکت‌هایی که واگذار شده‌اند، چطور باید از قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران تبعیت کنند؟

آقای مدرسی یزدی - مثلاً موضوع استخدام است.

آقای مؤمن - بله؟

آقای مدرسی یزدی - مثلاً از جهت استخدام.

۱. بند (۳۰) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۳۰- بند (ب) ماده الحاقی

(۳۲)، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای مؤمن - نه، گفته است «شرکت‌های واگذار شده».

آقای مدرسی یزدی - می‌دانم، ولی اگر آن شرکت، می‌خواهد نیرو بگیرد [بر اساس این مصوبه، باید از قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران تبعیت نماید].

آقای مؤمن - نه، بحث گرفتن نیرو نیست. موضوع این است که در زمان واگذاری این شرکت‌ها، چنین قانونی وجود نداشته است.

آقای هاشمی شاهرودی - گفته است «در زمان واگذاری»؛ یعنی شرکت‌هایی که واگذار شده‌اند را در بر نمی‌گیرد.

آقای مؤمن - چرا؛ گفته است «واگذار شده یا در حال واگذاری می‌باشند».

آقای رهپیک - حالا این را ببینید حاج‌آقا.

آقای هاشمی شاهرودی - منظورش از «در زمان واگذاری»، یعنی از الآن به بعد، نه قبلاً.

آقای مدرسی یزدی - خوب ممکن است شرکت‌هایی که واگذار شده‌اند، مثلاً می‌خواهند نیرو بگیرند.

آقای ابراهیمیان - منظورش مثلاً [ایثارگری است که در یکی از این شرکت‌ها کار می‌کرده و] «حالت اشتغال» دارد.

آقای مؤمن - حکم این ماده برای همه‌ی شرکت‌های مشمول واگذاری است؛ چون می‌گوید «شرکت‌هایی که واگذار شده و یا در حال واگذاری می‌باشند و یا در فهرست واگذاری قرار گرفته‌اند»؛ هر سه را گفته است.

آقای مدرسی یزدی - راجع به این موضوع، تذکر بدهید.

آقای سلیمی - این ماده، عیبی ندارد.

آقای مؤمن - در اینجا آن شرکت‌هایی که واگذار شده‌اند را هم گفته‌اند. «در زمان واگذاری»، یعنی زمانی که این قانون نبوده است.

آقای اسماعیلی - این ماده این را می‌خواهد بگوید که الآن یک سری از ایثارگران در این شرکت‌ها که همه دولتی هستند، شاغل بوده‌اند.

آقای سلیمی - خوب این شرکت‌ها واگذار شده‌اند.

آقای اسماعیلی - می‌دانم؛ اصلاً شرکت‌های دولتی هستند که طبق اصل (۴۴) واگذار می‌شوند. این ماده می‌گوید ایثارگرانی که در این شرکت‌ها شاغل بوده‌اند و طبعاً از مزایای ایثارگری خود استفاده می‌کرده‌اند، حالا هم که واگذار شده‌اند، یا آنهایی که در

حال واگذاری هستند و هم آنهایی که بعداً واگذار می‌شوند، همان مزایا را داشته باشند و این مزایا را از آنها قطع نکنند.

آقای مؤمن - چه موقع؟

آقای اسماعیلی - بعد از آنکه واگذار می‌شوند.

آقای مؤمن - نه، اگر می‌گفت بعد از زمان واگذاری، حرف شما درست بود، اما گفته است در زمان واگذاری از قوانین مربوط به ایثارگران تبعیت می‌کند.

آقای اسماعیلی - نه، این ماده می‌خواهد بگوید ایثارگرانی که در این شرکت‌ها شاغل بوده‌اند، مزایایی که قانوناً می‌گرفته‌اند، بعد از واگذاری هم برقرار بماند.

آقای مؤمن - ببینید؛ گفته است «در زمان واگذاری»؛ می‌گوید در زمان واگذاری از قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران تبعیت نمایند، نه بعد از واگذاری. حالا اگر می‌گویید ایرادی ندارد، عیبی ندارد، ولی انجام حکم این ماده، امکان ندارد. حالا اگر می‌خواهید بگویید ایرادی ندارد، عیبی ندارد.

آقای رهپیک - نه. حاج‌آقا، این ماده مغایر اصل (۷۵) نیست. اگر بگویید چون این شرکت‌ها دارد به بخش خصوصی واگذار می‌شود و این فرد هم دارد به بخش خصوصی می‌رود، از این جهت [که در این ماده دارد برای بخش خصوصی تعیین تکلیف می‌کند] می‌توانید بگویید ایراد دارد؛ چون این ماده در مورد واگذاری به بخش خصوصی است و می‌گوید ایثارگرانی که در شرکت دولتی و سازمان دولتی شاغل بوده‌اند، حالا که این شرکت‌ها می‌خواهد به بخش خصوصی واگذار شود، آقای بخش خصوصی آن حمایت‌هایی که در قانون از ایثارگران شده ولو ایثارگر به بخش خصوصی بیاید، باید استمرار پیدا کند.

آقای شب‌زنده‌دار - اگر در قرارداد واگذاری شرط کنند [که باید از قوانین مربوطه، از جمله همین قانون تبعیت کنند، مشکل حل می‌شود].

آقای رهپیک - بله دیگر؛ یعنی هر شرکتی که می‌خواهد واگذار شود، [با این شرط واگذار می‌شود].

آقای هاشمی شاهرودی - خب شرکت‌های قبلی که واگذار شده‌اند را که دیگر نمی‌توانند به انجام این شرط الزام کنند؛ چون این شرط در قراردادهای واگذاری قبلی‌ها نبوده است.

آقای اسماعیلی - در واقع، این مصوبه، یک شرط به قراردادهای واگذاری اضافه کرده است. این دارد می گوید به هر شرکتی که ما واگذار می کنیم، یک شرط این چنینی با آن داریم.

آقای مؤمن - تکلیف شرکت های واگذار شده چه می شود؟

آقای هاشمی شاهرودی - قبلی ها چه می شود؟ آخر این ماده، واگذاری های قبلی را هم در بر می گیرد.

آقای اسماعیلی - خوب بله.

آقای هاشمی شاهرودی - این اشکال دارد؛ چون آنهایی که واگذار شده، بدون شرط واگذار شده و تمام شده است. بنابراین آن شرکت هایی که واگذاری آنها بدون شرط انجام شده است، حالا نمی توانیم شرط برای آن بگذاریم؛ مثل یک بیع است که بعد از بیع بخواهیم برای آن شرط بگذاریم! حاج آقای مؤمن در این خصوص وارد هستند. بالاخره مثل جایی است که قبلاً عقد بیع منعقد کرده ایم و حالا بخواهیم یک شرط اضافه برای آن بگذاریم! این که نمی شود.

آقای سوادکوهی - نه، حکم این ماده عطف به ماسبق نمی شود.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا بستگی دارد به تحمیلاتی که در قرارداد کار بین کارفرمایان وجود دارد. منتها شما در مورد قانون کار هم همین حرف را می زنید.

آقای سوادکوهی - نه، این ماده، واگذاری های قبلی را شامل نمی شود.

آقای هاشمی شاهرودی - خلاصه اینکه این ماده، از این جهت اشکال شرعی دارد.

آقای رهپیک - من یادم است که این موضوع قبلاً هم بوده است و بررسی شده است. احتمال می دهم که در قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران این حکم بوده است. چون یک چنین احتمالی هست، اجازه بدهید که این موضوع بررسی بشود.

آقای مؤمن - نه، این را تازه می خواهند الحاق کنند.

آقای رهپیک - بعضی از این احکام که می خواهند الحاق کنند، تکراری است.

آقای مؤمن - آقایان قم هم همین ایراد را به این ماده گرفته اند.^(۱)

۱. «اطلاق لزوم عمل به قوانین و مقررات مربوطه از جهت شمول نسبت به مثل قوانین و مقرراتی که مستلزم تحمیل هزینه اضافی به شرکت های واگذار شده قبل از تصویب این ماده است و چون این شرط قبلاً مصوب بوده است تحمیل هزینه اضافی بر آن صحیح نیست، مگر اینکه گفته شود که هنگام واگذاری این شرکت ها چه بسا شرط می شود که هر قانون و مقرراتی که در مورد این شرکت ها وضع

آقای رهپیک - می‌خواهید ایراد را به این شکل مطرح کنید که در صورتی که چنین حکمی برای واگذاری‌های قبلی وجود نداشته است، اشکال شرعی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، نسبت به شرکت‌هایی که قبلاً واگذار شده، ایراد دارد.

آقای مؤمن - فرض این است [که شامل واگذار شده‌های قبلی هم می‌شود].

آقای رهپیک - آقایانی که اشکال شرعی را وارد می‌دانند، نظر بدهند.

آقای مدرسی یزدی - (۵) تا رأی آورد.

آقای ابراهیمیان - عذر می‌خواهم. یعنی می‌فرمایید اگر مقررات کار هم در میان باشد باز همین اشکالات وجود دارد؟

آقای رهپیک - شرکت‌هایی که به بخش خصوصی واگذار شده است، نباید مکلف شوند [از قوانین مربوط به ایثارگران تبعیت کنند].

آقای مدرسی یزدی - البته این اشکال در خصوص شخصی‌ها مراد است.

آقای رهپیک - بله خب، این شرکت‌ها را به شخصی‌ها، یعنی بخش خصوصی واگذار می‌کنند.^(۱)

آقای رهپیک - «ماده الحاقی ۳۴- به‌منظور جلب مشارکت سرمایه‌گذاران و حمایت از سرمایه‌گذاری در امر توسعه حمل و نقل ریلی، به شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و شهرداری‌ها اجازه داده می‌شود تا در مقابل اخذ تضمین‌های لازم از محل منابع داخلی خود بدون ایجاد هرگونه تعهد برای بودجه عمومی دولت نسبت به تضمین اصل و سود تسهیلات مربوط به سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در این بخش و استفاده از ابزار کمک‌های فنی و اعتباری برای اقتصادی کردن طرح‌های مورد نظر و تضمین اثر نوسانات نرخ ارز در سرمایه‌گذاری‌های مزبور اقدام کنند.»

→

گردد لازم‌الاتباع می‌باشد که این احتمال نیز با توجه به اینکه اکنون این شرط وضع می‌شود صحیح نیست.» نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۹۳/ف/۲۳۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۶، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/fPUOU

۱. بند (۳۱) نظر شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۳۱- در ماده الحاقی (۳۳)، در صورتی که چنین حکمی در خصوص واگذاری‌های قبلی وجود نداشته باشد، خلاف موازین شرع می‌باشد.»

آقای هاشمی شاهرودی - چون گفته است «بدون ایجاد تعهد»، اشکالی ندارد.

آقای رهپیک - اصلاً از محل منابع داخلی خودشان است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

منشی جلسه - «ماده الحاقی (۳۵) حذف شد.

ماده الحاقی ۳۶- به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می‌شود در صورت درخواست مالکان اعیانی نسبت به واگذاری قطعی زمین‌های اجاره‌ای نود و نه ساله پروژه مسکن مهر به قیمت کارشناسی روز اقدام و درآمد حاصله را به حساب خزانه واریز نماید. صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصله از طریق بودجه سنواتی برای اجرای طرح‌های زیرساخت (تأسیسات زیربنایی و روبنایی) مسکن مهر با اولویت همان مجموعه‌ها و یا شهرهای جدید به مصرف می‌رسد.»

آقای هاشمی شاهرودی - خودشان دارند می‌گویند که اینها منبع تأمین هزینه نداشته است.

آقای مؤمن - گفته است «از طریق بودجه سنواتی».

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۷- حذف شد.

ماده الحاقی ۳۸- به دولت اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به وضع و اخذ عوارض از نوشیدنی‌های قندی تولید داخل، تولید مشترک داخلی، خارجی و نوشیدنی‌های وارداتی اقدام نماید. منابع حاصله به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و طی ردیفی که در قانون بودجه مشخص می‌شود به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیئت وزیران به منظور پیشگیری، آموزش، تغییر سبک زندگی و غربالگری بیماران دیابتی و بیماران قلبی و عروقی، کمک به تشکلهای غیردولتی ذی‌ربط، پیشگیری از بیماری‌های مشترک انسان و دام، توسعه، تکمیل و تجهیز اماکن ورزشی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها هزینه شود.

ب- به منظور ارتقای سلامت جامعه و کاهش مصرف دخانیات نسبت به وضع و اخذ عوارض از خُرده‌فروشی سیگار اقدام کند. درآمد حاصله به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و طی ردیفی که در بودجه‌های سنواتی مشخص می‌شود به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب دولت

به منظور کاهش مصرف دخانیات و آموزش، پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصله از مصرف آن و توسعه ورزش به خصوص ورزش همگانی در مدارس در اختیار دستگاه‌های ذی‌ربط قرار گیرد.

ماده الحاقی ۳۹- حذف شد.

ماده الحاقی ۴۰- حذف شد.

ماده الحاقی ۴۱- حذف شد.

ماده الحاقی ۴۲- به منظور نگهداری راه‌های کشور و تلاش در جهت تثبیت تعرفه حق دسترسی شبکه ریلی و کمک به احداث، توسعه ظرفیت و بهسازی خطوط، ناوگان و شبکه حمل و نقل ریلی برون‌شهری و نگهداری راه‌های کشور با هدف صرفه‌جویی در مصرف سوخت، کاهش آلاینده‌گی محیط زیست و کاهش تلفات ناشی از تصادفات جاده‌ای، بیست درصد (۲۰٪) قیمت نفت گاز (گازوییل) به‌استثنای مصارف بخش کشاورزی به عنوان عوارض توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران محاسبه و دریافت می‌شود.

منابع حاصله به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در قالب ردیف‌هایی که در قوانین بودجه سنواتی مشخص می‌شود به نسبت مساوی به توسعه، بهسازی خطوط و ناوگان شبکه حمل و نقل ریلی و نگهداری راه‌ها پس از مبادله موافقتنامه بین دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور اختصاص می‌یابد.»

آقای دکتر، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران هم از لحاظ اساسنامه باید بررسی شود؟

آقای ره‌بیک - به نظرم این شرکت، اساسنامه دارد.

آقای مدرسی یزدی - عبارت «تلاش در جهت تثبیت تعرفه حق دسترسی شبکه ریلی»، یعنی چه؟

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی تعرفه‌ها را زیاد نکنند.

آقای اسماعیلی - یعنی تعرفه‌ی حمل و نقل ریلی گران نشود.

آقای مدرسی یزدی - پس باید می‌گفت «تثبیت تعرفه شبکه ریلی»؛ خب این «حق

دسترسی» یعنی چه؟ تعبیرات عجیب و غریبی است!

آقای رهپیک - ایراد اصل (۵۲) که نمی‌گیرید؟ آقایان به این ماده، اشکال اصل (۵۲) ندارند؟

آقای هاشمی شاهرودی - نه. این اشکال را که اگر تکرار کنید، از کیسه‌تان رفته است.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۴۳ - شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان یک درصد

(۱٪) از سرجمع کل اعتبارات و تملک دارایی سرمایه‌ای استان را به منظور

احداث و توسعه و تجهیز به پایگاه‌های حوزه‌های مقاومت بسیج اختصاص دهد».

آقای هاشمی شاهرودی - این اشکال اصل (۵۲) دارد دیگر.

آقای شبزنده‌دار - این ماده یعنی شورای برنامه‌ریزی و توسعه‌ی استان این بودجه را

پیشنهاد کند.

آقای رهپیک - نه، در مواد قبلی گفتند که بودجه‌ی استان‌ها را شورای برنامه‌ریزی استان

توزیع کند. حالا این ماده می‌گوید شورای برنامه‌ریزی موظف است هر سال یک درصد

(۱٪) از بودجه‌ی تملک دارایی را برای ساخت و توسعه‌ی پایگاه‌های بسیج بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - ایراد اصل (۵۲) دارد؛ چون می‌گوید دولت ملزم است هر

ساله این بودجه را اختصاص بدهد.

آقای رهپیک - ما هم می‌گوییم خلاف اصل (۵۲) است، منتها آقایان که رأی نمی‌دهند.

لذا این ماده هم مثل بقیه می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - خب با این مصوبه، مگر دولت می‌تواند قبول نکند؟

آقای اسماعیلی - نه، به آن موادی ایراد اصل (۵۲) را می‌گرفتیم که می‌گفت در بودجه

می‌آورند.

آقای رهپیک - بله دیگر، قبلاً [در برخی موارد، به این موضوع] ایراد نگرفتیم. آقایان

ایراد نگرفتند.

آقای مدرسی یزدی - ما اصلش را ایراد می‌گرفتیم.

آقای اسماعیلی - اصل آن را ایراد می‌گرفتیم؛ چون در آن مواد گفته می‌شد که این

موارد در قانون بودجه می‌آید.

آقای مدرسی یزدی - نه، [در ماده‌ی الحاقی (۱)] گفته بودند شورای برنامه‌ریزی

استان، بودجه‌ی استانی را تقسیم می‌کند.

آقای ابراهیمیان - حاج‌آقا، عنوان‌های کلی را در قانون بودجه می‌آورند، بعد شورای

برنامه‌ریزی ریز آن را تقسیم می‌کند.

آقای رهپیک - آقایانی که این ماده را خلاف اصل (۵۲) می‌دانند، نظر بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر [آوردن این موضوع در لایحه‌ی بودجه برای دولت] الزامی باشد، بله این ماده با اصل (۵۲) مغایرت دارد.

آقای رهپیک - از نظر «الزام» که معلوم است حکم این ماده برای دولت الزامی است.

منشی جلسه - این اشکال، (۵) تا رأی دارد.

«ماده الحاقی ۴۴ - دولت مکلف است برای گسترش، تکمیل و پوشش کامل دیجیتالی شبکه‌های تلویزیونی کشور توسط سازمان صدا و سیما در مدت زمان شش ساله، نسبت به پیش‌بینی اعتبار لازم در قوانین بودجه سنواتی اقدام کند.»

آقای ابراهیمیان - این ماده، تقریباً دارای ماهیت برنامه‌ای است؛ منتها آیا تغییر قانون برنامه تلقی نمی‌شود؟

آقای مدرسی یزدی - ایراد اصل (۷۵) ندارد؟

آقای رهپیک - خلاف اصل (۷۵) است دیگر؛ چون دولت را مکلف کرده است و می‌گوید برود این چیزها را توسعه بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - ما قبلاً اصل (۷۵) را تفسیر کرده‌ایم و گفته‌ایم که استفاده از عبارت «پیش‌بینی در بودجه‌ی سنواتی»، منبع تأمین هزینه نیست.

آقای رهپیک - بله. الآن این ماده دولت را مکلف کرده است که شش ساله پخش دیجیتالی شبکه‌های تلویزیونی را گسترش بدهد. مخالفت با اصل (۷۵) را رأی می‌گیریم.

آقای سلیمی - (۳) تا رأی این طرف دارد، (۱) رأی هم آن طرف.

آقای رهپیک - (۵) تا رأی آورد.

آقای اسماعیلی - آقای دکتر [سوادکوهی]، شما رأی دادید؟

آقای رهپیک - آقای دکتر [اسماعیلی]، (۵) تا رأی دارد. آقای دکتر سوادکوهی که رأی ندادند.

آقای سلیمی - ما قبلاً در تفسیر اصل (۷۵) گفته‌ایم که حتی اگر در مصوبه‌ای بنویسند: «هزینه‌ی این کار را در بودجه‌ی سنواتی پیش‌بینی بکنند»، باز هم خلاف اصل (۷۵) است.

آقای ابراهیمیان - در مورد این ماده، یا ما باید بگوییم این ماده، ماهیت برنامه‌ای دارد یا ماهیت بودجه‌ای؟ اگر ماهیت برنامه‌ای داشته باشد، آیا نباید تابع نصاب مذکور در

قانون آیین‌نامه‌ی داخلی مجلس باشد؟^(۱) چون ما هنوز قانون برنامه‌ی پنجم را داریم.

آقای رهپیک - ما اصلاً نسبت به آن موضوع، ایرادی نگرفتیم؛ یعنی ما گفتیم که نمایندگان، آیین‌نامه‌ی داخلی را خودشان رعایت می‌کنند.

آقای ابراهیمیان - رعایت آن نصاب را که ما باید کنترل کنیم.

آقای رهپیک - نه، ما می‌گوییم ماهیت این ماده، در برنامه پنجم آمده است، نه اینکه این مصوبه، اصلاح برنامه‌ی پنجم باشد. در مواردی که مصوبه‌ای مربوط به اصلاح قانون برنامه باشد، در آیین‌نامه‌ی داخلی مجلس گفته‌اند که برای تصویب و اصلاح قانون برنامه باید نصاب دوسوم را رعایت کنند. در آن موارد هم ما فرضمان بر این است که نصاب دوسوم را رعایت کرده‌اند.

آقای ابراهیمیان - این ماده، اضافه کردن یک حکم به قانون برنامه‌ی قبلی است.

آقای رهپیک - نه، نیست.

آقای ابراهیمیان - شما نصاب مقرر در اصلاح قانون برنامه را باید کنترل کنید. اصل (۶۵) قانون اساسی می‌گوید در تصویب طرح‌ها و لوایح باید نصاب آیین‌نامه‌ی داخلی را رعایت کنند، مگر در مواردی که قانون اساسی گفته باشد نصاب دیگری باید رعایت شود.^(۲)

آقای رهپیک - وقتی مجلس چیزی را مصوب کرد، فرض بر این است که آیین‌نامه‌ی داخلی را رعایت کرده است.

آقای ابراهیمیان - نباید حمل بر صحت کنیم؛ باید بررسی کنیم.

آقای هاشمی شاهرودی - بحث این ماده را رها کنید. دیگر از آن رد شدیم.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۴۵ - دولت مکلف است:

۱. ماده (۲۱۵) قانون آیین‌نامه‌ی داخلی مجلس شورای اسلامی اصلاحی ۱۳۹۱/۲/۳۰: «ماده ۲۱۵ - اصلاح قانون برنامه توسعه در ضمن لایحه بودجه مبتنی بر آن برنامه و نیز دیگر طرح‌ها و لوایح، با رأی دوسوم نمایندگان حاضر پذیرفته می‌شود و هرگونه اصلاح نیز با رأی دوسوم نمایندگان، معتبر خواهد بود.»

۲. اصل شصت و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «پس از برگزاری انتخابات، جلسات مجلس شورای اسلامی با حضور دو سوم مجموع نمایندگان رسمیت می‌یابد و تصویب طرح‌ها و لوایح، طبق آیین‌نامه مصوب داخلی انجام می‌گیرد، مگر در مواردی که در قانون اساسی نصاب خاصی تعیین شده باشد. برای تصویب آیین‌نامه داخلی، موافقت دو سوم حاضران لازم است.»

الف- حداقل دو درصد (۲٪) از اعتبارات بودجه عمومی کشور را برای برنامه‌های تقویت بنیه دفاعی، در لوایح بودجه سالانه منظور نماید.

ب- برای تأمین سامانه‌های راداری و کمک‌ناوبری مدافعان هوایی پایگاه پدافند هوایی مهاجمان، ده درصد (۱۰٪) از درآمد حاصل از عوارض عبور هواپیماهای غیرنظامی و پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد حاصل از عبور هواپیماهای نظامی را که درآمد حاصل از ترانزیت هوایی است، به حساب اعتباری (۱۱۲۰۰۰) ارتش واریز کند.

پ- بدهی خود به کلیه بازنشستگان نیروهای مسلح را با احتساب مابه‌التفاوت آن، هر سال در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.»

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک - این ماده، هم خلاف اصل (۷۵) است و هم خلاف اصل (۵۲).

آقای هاشمی شاهرودی - بله، ایراد هر دو اصل را دارد.

آقای مدرسی یزدی - ایراد اصل (۵۲) را که ندارد.

آقای یزدی - چرا؛ گفته است دولت باید این موارد را هر ساله در بودجه بیاورد.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گویند این درآمدها را در فلان ردیف بگذارید؛ یعنی این درآمدها همیشه مخصوص آن ردیف می‌شود.

آقای یزدی - اعتبارات بودجه‌ی عمومی کشور، برای چه کارهایی است؟

آقای هاشمی شاهرودی - شاید دولت می‌خواهد این درآمدها را در بودجه‌ی سنواتی برای کار دیگری بگذارد.

آقای رهپیک - آقایانی که این ماده را خلاف اصل (۵۲) می‌دانند، بگویند.

آقای یزدی - به چنین مواردی، همیشه اشکال وارد می‌کردیم.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، رأی بدهید. (۶) تا رأی دارد؛ (۳) تا این طرف، (۳) تا آن طرف.

آقای رهپیک - الآن بودجه‌ی کارهای ذکرشده در بندهای (الف) و (ب)، دو درصد (۲٪) نیست. الآن این درآمد دارد جای دیگری مصرف می‌شود.

آقای یزدی - الآن این ماده دارد می‌گویند از پولی که از این محل‌ها به دست می‌آید، هر ساله در بودجه این چنین عمل کنید.

آقای هاشمی شاهرودی - این درآمدها که درآمد جدیدی برای دولت نیست؛ عوارض مربوط به ترانزیت را همیشه می‌گرفته‌اند.

آقای مؤمن - الان این ماده دارد می گوید آن پولها را در اینجاها مصرف کن.

آقای مدرسی یزدی - یعنی هزینه‌ی دولت، اضافه شده است.

آقای مؤمن - نه.

آقای یزدی - می گوید هر سال وقتی دارید بودجه می نویسد، باید این میزان از بودجه‌ی کل کشور را صرف مسائل دفاعی کنید.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای رهپیک - بله، می گوید هر سال این میزان را صرف کارهای دفاعی کنید؛ ولی الان این قدر نیست.

آقای مدرسی یزدی - الان چقدر است؟

آقای رهپیک - الان هشت دهم درصد (۸/۰٪) می دهند.

آقای مؤمن - خوب در این مصوبه دارند یک مقدار اضافه می کنند.

آقای رهپیک - الان کل درآمدهایی که در بند (ب) گفته است را به سازمان هواپیمایی می دهند.

آقای مؤمن - خوب حالا این ماده می گوید آن درآمدها را به ارتش بدهند.

آقای رهپیک - الان این مبلغ را برای تأمین سوخت، فرودگاه و غیره به سازمان هواپیمایی می دهند.

آقای مؤمن - خوب حالا این ماده می گوید یک مقدار از آن عوارض را به ارتش بدهند.

آقای رهپیک - ما کجاها ایراد اصل (۷۵) می گرفتیم؟

آقای مؤمن - آقا، این ماده یک تغییر برنامه است.

آقای مدرسی یزدی - ما نمی دانیم. واقعاً اگر محاسبه کرده‌اند و این مقدار هزینه برای امور دفاعی لازم است و شرعاً این میزان هزینه واجب است، اشکالی ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - پس اصل (۷۵) چه می شود؟ اصل (۷۵) باید کنار برود؟!

آقای مدرسی یزدی - باشد؛ وقتی چیزی شرعاً واجب بود...

آقای یزدی - من عذر می خواهم. اینکه این کار لازم است یا واجب است یا مستحب است، یک مسئله است و اینکه مجلس به دولت این گونه بگوید مسئله‌ی دیگری است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، این ماده خلاف اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک - دولت هم با این ماده مخالف است.

آقای هاشمی شاهرودی - دولت باید این ماده را در لایحه‌ی بودجه پیشنهاد بکند، نه اینکه مجلس به این صورت دولت را الزام بکند.

آقای یزدی - باید در بودجه‌نویسی دست دولت را باز گذاشت.

آقای رهپیک - واقعاً شما قبلاً چنین مواردی را ایراد اصل (۷۵) نمی‌گرفتید؟!

آقای مدرسی یزدی - اگر مربوط به کار واجبی بود، ایراد نمی‌گرفتیم.

آقای هاشمی شاهرودی - آقای مدرسی، اگر چیزی واجب باشد، بر دولت واجب است که برای آن لایحه بیاورد. در این موارد، اگر مجلس طرح بدهد [و طریق تأمین اعتبار آن را مشخص نکند]، خلاف قانون اساسی است.

آقای یزدی - خودتان همیشه اشکال وارد می‌کردید که مجلس نمی‌تواند دولت را موظف کند.

آقای هاشمی شاهرودی - با مبنای شما فردا مجلس هر چیزی را در قالب «طرح» تصویب می‌کند و می‌گوید من این را واجب می‌دانم [بدون اینکه اعتبار لازم برای آن را پیش‌بینی کند]!

آقای مدرسی یزدی - این چه حرف‌هایی است که می‌زنید.

آقای رهپیک - الآن دولت می‌گوید که من اعتبار کافی برای اجرای این ماده ندارم.

آقای هاشمی شاهرودی - کسی که مسئول است، واجب است مسئولیتش را انجام دهد؛ اما اگر کسی واجبی را انجام نداد، آیا دیگری حق دارد [که آن را انجام دهد]؟

آقای مدرسی یزدی - اگر می‌خواهید در این باره صحبت کنید بیایید با آرامش صحبت کنیم. اگر می‌خواهید مطلب روش شود، راه وجود دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - هر روز حرف‌های جدیدی زده می‌شود. هر روز یک بدعتی گذاشته می‌شود. قانون اساسی در اصل (۷۵) می‌گوید مجلس حق تصویب چنین طرحی را ندارد؛ آن وقت شما می‌گویید اصل (۴) می‌گوید مجلس چنین حقی را دارد؟!

آقای مؤمن - در مورد آنچه واجب است، مجلس این حق را دارد. اصل (۴) قانون اساسی،^(۱) [قید اصل (۷۵) است] و اطلاق اصل (۷۵) را از بین می‌برد.

۱. اصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر

آقای یزدی - مگر مجلس می‌تواند به دولت بگوید شما وقتی لایحه‌ی بودجه را تهیه می‌کنید، باید آن را این‌طوری تنظیم کنید؟ می‌تواند یا نمی‌تواند؟

آقای مؤمن - بله، می‌تواند.

آقای یزدی - قطعاً نمی‌تواند.

آقای مؤمن - چرا؛ می‌تواند.

آقای یزدی - نه. آیا مجلس می‌تواند به دولت بگوید وقتی لایحه‌ی بودجه را تهیه می‌کنی، می‌بایستی این مبلغ را برای این کار بگذاری؟

آقای مؤمن - نه، مجلس می‌تواند کیفیت بودجه‌نویسی را تصویب کند.

آقای ره‌پیک - به این ماده، ایراد اصل (۵۲) که نگرفتید، حالا آنهایی که این ماده را مخالف اصل (۷۵) می‌دانند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - بگذارید ما کمی در این باره صحبت بکنیم تا مسئله روشن بشود، بعد رأی بگیرید. ببینید اینجا دو تا مسئله است: یک بحث صغروی داریم و یک بحث کبروی. بحث کبروی چیست؟ اینکه اگر یک چیزی واجب باشد که انجام شود باید دولت، مجلس و همه، مقدمات آن را فراهم کنند. اگر ما تشخیص دادیم که امری لازم هست و واجب هست، فرقی ندارد [که بار مالی داشته باشد یا نداشته باشد]. در این موارد، ما نمی‌توانیم آن مصوبه را خلاف قانون اساسی اعلام کنیم.

آقای جنتی - نه، جایی غیر از شورای نگهبان باید این تشخیص را بدهد. شورای نگهبان حق ورود در تشخیص واجب و مستحب را ندارد.

آقای مؤمن - چرا حاج‌آقا؛ پس اصل (۴) برای چیست که گفته است تمام مقررات باید بر اساس موازین اسلامی باشد؟!

آقای مدرسی یزدی - ببینید، اگر بودجه‌ی شورای نگهبان را به اندازه‌ی کافی ندهند، [شورا نمی‌تواند کارش را به درستی انجام بدهد]. برای همین آقایان [= اعضای شورای نگهبان] گفته‌اند مجلس و دولت باید بودجه‌ی شورای نگهبان را هر چقدر که لازم است، بدهد.^(۱) مسئله‌ی دفاع و مقدمات آن هم یک چیزی است که حالا یا به صورت

→

عاهده فقهای شورای نگهبان است.»

۱. بند (۱۰) نظر شماره ۸۲/۳۰/۶۸۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه

←

و جوب شرعی و یا به صورت وجوب عقلی، واجب است. اگر دولت بودجه‌ی لازم برای این کار را در نظر نگرفت، مجلس باید آن را تصویب بکند.

آقای هاشمی شاهرودی - لابد اگر مجلس هم آن بودجه را تصویب نکرد، شورای نگهبان باید بکند! اگر مجلس این کار را نکرد، شورای نگهبان قانون وضع کند! اگر شورای نگهبان هم نکرد، حوزه‌ی عملیه وضع کند!

آقای مدرسی یزدی - موضوع دفاع، یک واجب کفایی است و اگر واقعاً روی زمین مانده است، هر کس توانست باید آن را انجام بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - ما این حرف را قبول نداریم.

آقای مدرسی یزدی - حالا اگر روی زمین مانده باشد باید انجام شود و نمی‌شود خلاف شرع مرتکب شد.

آقای هاشمی شاهرودی - با مبنای شما، اگر مجلس هم این هزینه را اختصاص نداد، باید حوزه‌ها در این خصوص قانون بگذارند! این حرف را قبول دارید؟!

آقای مدرسی یزدی - حالا بگذارید عرض من تمام بشود. اگر این کار [= تأمین هزینه‌ی امور دفاعی] از ردیف‌های بودجه و راه عادی انجام می‌شود، عیبی ندارد، از همان طریق انجام شود؛ ولی اگر از راه عادی این کار انجام نشد، فرض کنید دولتی با

→

سال ۱۳۸۳ کل کشور، مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۰ مجلس شورای اسلامی: «۱۰- با توجه به اینکه شورای نگهبان مطابق اصول متعدد قانون اساسی وظایف خطیری به عهده دارد و بدون تخصیص بودجه لازم قادر بر انجام وظایف نیست و نباید از جهت بودجه و امکانات تحت هیچ‌گونه فشار یا مضیقه‌ای قرار گیرد و مبلغ مندرج در لایحه بودجه با در نظر گرفتن منابع و مقدورات دولت بر اساس حداقل نیاز ضروری این نهاد برای انجام وظایف مصرح در قانون اساسی است که به تأیید دولت نیز رسیده است؛ لذا کاهش ردیف ۱۰۱۶۰۰ بودجه شورای نگهبان به یک چهارم لایحه دولت موجب اختلال جدی در وظایف شورای نگهبان است و مغایر اصول متعدد من جمله اصول (۹۴) و (۹۹) قانون اساسی شناخته شد.» گفتنی است علاوه بر این مورد، ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور اصلاحی ۱۳۷۷/۱/۲۲ نیز مقرر کرده است: «ماده ۶۶- در مورد بودجه شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت نظام، رعایت مقررات این قانون الزامی نیست و مصرف اعتبارات هر یک از آنها تابع آیین‌نامه داخلی خاص هر کدام خواهد بود و اعتبارات مزبور بر اساس درخواست وجه از طرف دبیر شورای نگهبان و رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و یا مقاماتی که از طرف ایشان مجاز هستند، توسط خزانه قابل پرداخت می‌باشد.»

این موضوع مخالفت می‌کند یا حتی مجلس هم مخالفت کرد، از هر راهی که شد، باید این کار انجام شود. چون موضوع دفاع، مهم است.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، برای این جور مواقع ولیّ فقیه داریم. او باید وارد عمل بشود.

آقای مدرسی یزدی - عیبی ندارد. وقتی واجب شد، ولیّ فقیه و غیر ولیّ فقیه ندارد. واجب، واجب است.

آقای هاشمی شاهرودی - از آن حرف‌ها می‌زنید!

آقای هاشمی شاهرودی - امور اجتماعی مربوط به ولیّ فقیه است؛ اگر قرار باشد هر کس خودش به میدان بیاید که نمی‌شود.

آقای مدرسی یزدی - وقتی فرض این است که یک چیزی به طور مطلق واجب است، بر همه واجب است.

آقای هاشمی شاهرودی - اینها چه فرض‌هایی است که شما می‌کنید!؟

آقای رهپیک - حاج‌آقا، حالا من یک نکته عرض کنم و رأی بگیرید.

آقای مدرسی یزدی - در این مورد، چند رقم می‌شود بحث کرد: یکی اینکه اصلاً این موضوع، برآورد خود مجلس بوده است، یا اینکه دولت حاضر است این بودجه را اختصاص دهد که از راه قانونی موضوع حل می‌شود، یا اینکه ولیّ فقیه خودش می‌خواهد این کار را تصدی کند. منتها ما الآن نمی‌دانیم وضعیت این مسئله به چه نحو است.

آقای رهپیک - حاج‌آقا، حالا ما باید یا اشکال قانون اساسی بگیریم یا اشکال شرعی.

آقای جنتی - حاج‌آقای مدرسی، اجازه می‌دهید که من صحبت کنم؟ دو مسئله را در نظر بگیرید: یکی اینکه اگر می‌خواهید این کار را بکنید از حالا قرار بگذارید که ما باید مصوبات مجلس را از سه نظر بررسی کنیم؛ یکی از لحاظ قانون اساسی، یکی از لحاظ شرع و یکی اینکه آیا آن موضوع، واجب است یا واجب نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - «شرع»، همان بحث واجب بودن یا نبودن است.

آقای مؤمن - واجب بودن یا نبودن، همان «شرع» است.

آقای جنتی - نه. مسئله‌ی دوم این است که الآن سازمان هواپیمایی خودش آمده است و می‌گوید که ما یک هزینه‌های بسیار واجب و لازمی مربوط به فرودگاه بین‌المللی امام خمینی داریم که زمین مانده است. این هم واجب است دیگر.

آقای مدرسی یزدی - راجع به آن، بحثی نداریم.

آقای جنتی - خب، [با مبنای شما] این هزینه‌ها هم واجب است دیگر. سازمان هواپیمایی می‌گوید ما کارهای بسیار واجب و زمین‌مانده داریم و اگر این ماده به این صورت تصویب بشود، تمام کارهای ما لنگ می‌شود. خب، با اینها چه کار کنیم؟

آقای مدرسی یزدی - من داشتم بحث دفاع را عرض می‌کردم.

آقای رهپیک - حالا آن هم موجب اشکال است. اگر می‌خواهید، بفرمایید اشکال شرعی بگیرید.

آقای مؤمن - اشکال قانون اساسی ندارد.

آقای رهپیک - خیلی خب، رأی بگیرید.

آقای مدرسی یزدی - اگر این مقدار برای دفاع لازم است، ولی آن را ندهند، واقعاً اشکال وارد است.

آقای مؤمن - آقای مدرسی اجازه بدهید؛ مگر اصل (۴) قانون اساسی ندارد که تمام اطلاعات قانون اساسی در هر جایی که خلاف شرع باشد، باید تقیید بخورد؟

آقای هاشمی شاهرودی - اصل (۴) می‌گوید هر قانونی که خلاف شرع است، اشکال دارد.

آقای مؤمن - فرقی نمی‌کند. هر چیزی را که مصداق واجب باشد و مجلس تصویب کند، اصل (۷۵) نمی‌تواند جلوی قانونی شدن آن را بگیرد.

آقای رهپیک - چرا؟

آقای مؤمن - برای اینکه خلاف شرع است. اصل (۷۵) اگر بگوید «فلان واجب شرعی نباید انجام بشود»، این «نباید»، خلاف شرع است.

آقای هاشمی شاهرودی - «قانون» که خلاف شرع نیست.

آقای مؤمن - چرا؛ قانون‌گذاری این موضوع، خلاف شرع می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - اصل (۴) که نگفته است فعل شورای نگهبان، خلاف شرع است.

آقای مؤمن - مقرراتی که می‌گوید فلان موضوع با وجود وجوب شرعی باید طبق اصل (۷۵) باشد، خلاف شرع است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، نیست.

آقای مؤمن - دارد جلوی تصویب یک واجب را می‌گیرد.

آقای مدرسی یزدی - هر قانونی که خلاف شرع است، شورای نگهبان جلوی آن را می‌گیرد.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر قانونی خلاف شرع بود، شورای نگهبان جلوی آن را

می‌گیرد؛ ولی اصل (۴) که نگفته است جلوی عدم خلاف شرع را بگیرد.

آقای رهپیک - آقایان، این موضوع را رأی بگیریم که اگر اصل (۷۵) را اینجا جاری کنیم، خلاف شرع است یا نه؟

آقای مؤمن - خلاف اصل (۷۵) بودن، وجهی ندارد.

آقای علیزاده - این ماده، ابهام دارد.

آقای رهپیک - الآن ما بالاخره چه چیزی را رأی بگیریم؟

آقای اسماعیلی - هیچ چیز.

آقای مدرسی یزدی - من می‌گویم از لحاظ کبروی، اگر یک چیزی واجب باشد، ولو خلاف اصل (۷۵) باشد، ما نمی‌توانیم نسبت به آن ایراد قانون اساسی بگیریم؛ چون اصل (۴) قانون اساسی در این موارد [حکومت موازین شرع بر اطلاق یا عموم قانون اساسی را] حکم داده است.

آقای رهپیک - پس الآن آقایان بگویند که این ماده خلاف شرع است یا نه.

آقای مدرسی یزدی - ما در این مورد، بحث داریم.

آقای رهپیک - پس می‌فرمایید در این موارد، ما نسبت به مغایرت مصوبه با اصل (۷۵) نمی‌توانیم رأی بگیریم.

آقای ابراهیمیان - رأی بگیرید که آیا می‌توانیم این ماده را خلاف اصل (۷۵) بگیریم یا نه. آقایان می‌گویند خلاف شرع است. آیا خلاف اصل (۷۵) است یا نه؟

آقای مؤمن - در جایی که [جاری کردن اصل (۷۵) مستلزم] خلاف شرع باشد، نمی‌توانیم این کار را بکنیم.

آقای رهپیک - یعنی اینجا باید اصل (۷۵) را تقیید بزنیم یا نه؟

آقای مؤمن - نمی‌توانیم اصل (۷۵) را جاری کنیم.

آقای رهپیک - آقایان باید رأی بدهند که این بند خلاف شرع است یا نه.

آقای مؤمن - نخیر، رأی نمی‌دهیم.

آقای مدرسی یزدی - ما فعلاً باید اینجا ابهام بگیریم تا معلوم شود آیا واقعاً این میزان بودجه، برای دفاع نیاز است یا نه؟

آقای ابراهیمیان - چه کسی باید این را به شما بگوید؟ مجلس خودش طرف دعوا با دولت است. مجلس می‌گوید این میزان نیاز است، اما دولت می‌گوید نیست. ما که

نمی‌توانیم به حرف یکی از آنها اکتفا کنیم، مگر اینکه خودمان فحص بکنیم. آن هم که کار ما نیست.

آقای جنتی - باید طرفین دعوت بشوند. آن وقت دلیلشان را بگویند که چرا اگر این بند تصویب شود، ضربه‌ی بزرگی برای آنها خواهد بود.

آقای مدرسی یزدی - من قبول دارم. این حرف، منطقی است.

آقای رهپیک - دو طرف آمده‌اند و صحبت هم کرده‌اند. هر دو طرف هم می‌گویند که این رقم برای ما لازم است.

آقای مدرسی یزدی - هر دو تا می‌گویند این موضوع لازم است؛ پس چرا ما خلاف اصل (۷۵) بگیریم.

آقای رهپیک - سازمان هواپیمایی می‌گوید من الآن به این درآمد نیاز دارم، قانون هم دارد [می‌گوید به من بدهید].

آقای مدرسی یزدی - آهان، هر دو طرف برای خودشان می‌گویند.

آقای اسماعیلی - بله، برای خودشان می‌گویند.

آقای رهپیک - بله، از آن طرف نظامی‌ها می‌گویند ما داریم هوافضا را تأمین نظامی می‌کنیم؛ ما هم به این درآمد نیاز داریم.

آقای مدرسی یزدی - آقای دکتر، ما الآن داریم راجع به آن دو درصد (۰.۲٪) بودجه‌ی دفاعی بحث می‌کنیم؛ کاری به بحث سازمان هواپیمایی نداریم.

آقای رهپیک - وزارت دفاع می‌گوید بنیه‌ی دفاعی خوابیده است؛ من دو درصد (۰.۲٪) [از درآمدهای عمومی دولت] را برای احیای آن می‌خواهم. خود دولت با این حرف مخالف است و می‌گوید من [هشت‌دهم درصد (۰.۰۸٪) درصد را برای مسائل دفاعی کافی می‌دانم] و یک خرده‌ای درصد را هم به جاهای دیگر داده‌ام. با این وضعیت ما الآن بگوییم چه کسی کارشناس است؟

آقای مدرسی یزدی - ما اینجا باید خودمان درک کنیم.

آقای ابراهیمیان - واقعاً این امر دشوار است و ما ابزار این وضوح‌سنجی و کنترل را نداریم.

آقای مدرسی یزدی - چرا نداریم؟

آقای ابراهیمیان - از یک طرف بحث نظامی است؛ یک طرف می‌آید می‌گوید خیلی خوب من برای کنترل مرزها این رقم را لازم دارم، از آن طرف وزارت اقتصاد می‌آید

می گوید اگر من نتوانم امنیت داخلی را با کنترل اقتصاد تأمین کنم، کنترل مرزها هم به هوا می رود.

آقای مدرسی یزدی - عیبی ندارد؛ بررسی می کنیم ببینیم این حرف راست است یا نه. بررسی می کنیم.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، شما هیچ ابزاری برای این کار ندارید.

آقای مدرسی یزدی - کارشناس دعوت می کنیم، صحبت می کنیم.

آقای رهپیک - ما از نظر قانون اساسی می گوئیم این حکم قبلاً در قوانین بودجه نبوده است، بنابراین الآن که اضافه شده است، آیا از نظر قانون اساسی اشکال دارد یا نه؟ ما این را داریم می گوئیم.

آقای مدرسی یزدی - ما که نمی دانیم؛ چون احتمال می دهیم که این بودجه برای دفاع لازم باشد. آقای دکتر، بعضی ها در کله شان این طور است که اصلاً ما نباید به مسائل دفاعی بها بدهیم.

آقای یزدی - این بعضی ها چه کسانی هستند؟

آقای مدرسی یزدی - هستند دیگر.

آقای رهپیک - بفرمایید که ما مغایرت با اصل (۷۵) را رأی بگیریم یا نه؟

آقای هاشمی شاهرودی - مثل بقیه ی موارد، رأی بگیرید.

آقای یزدی - جواب من را بفرمایید. من می گویم که آیا مجلس می تواند دولت را مکلف کند که بودجه را این طور تنظیم کن یا اینکه خود دولت باید لایحه ی بودجه را تنظیم کند؟

آقای مدرسی یزدی - حالا آن یک حرف دیگری است.

آقای هاشمی شاهرودی - هر که می خواهد رأی ندهد دیگر.

آقای یزدی - موضوع این است که مجلس فقط می تواند لایحه ی دولت را کم و زیاد کند و شورای نگهبان هم فقط می تواند آن را تأیید یا رد کند. شما جواب من را بفرمایید که آیا مجلس می تواند دولت را مکلف کند که بودجه را فلان طور تنظیم کند یا نه؟

آقای مدرسی یزدی - بله می تواند؛ به صورت کلی می تواند [تکالیفی را برای دولت] مقرر کند.

آقای یزدی - صد بار شما گفته اید مجلس نمی تواند این کار را بکند.

آقای مدرسی یزدی - ما همیشه گفتیم می تواند.

آقای یزدی - شما می گویند اول باید دولت لایحه‌ی بودجه را بیاورد؛ بعد مجلس آن بودجه را بالا و پایین کند.

آقای مدرسی یزدی - شما فرمودید به صورت کلی می تواند این کار را بکند، من هم عرض کردم، بله.

آقای رهپیک - شاید اصلاً مغایرت با اصل (۷۵) رأی نیاورد. بحث را تمام کنید تا جلوتر برویم. آقایانی که می گویند این ماده، خلاف اصل (۷۵) است بفرمایند.

آقای هاشمی شاهرودی - رأی بگیرید. این ماده، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای مدرسی یزدی - من واقعاً این مسئله را درست نمی فهمم.

آقای رهپیک - خب شما رأی ندهید دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - آقای یزدی، شما رأی نمی دهید که این ماده خلاف اصل (۷۵) است؟

آقای یزدی - من می گویم این [حکم را باید خود دولت طی لایحه بیاورد].

آقای مدرسی یزدی - چه ساده‌اید! بحث سرنوشت کشور است. آقای دکتر، ما می خواهیم بررسی این یک ماده را تمام کنیم و جلوتر برویم، در حالی که شما می گویند الآن این رقم دو دهم درصد (۰/۲٪) است که اینجا آن را تبدیل به دو درصد (۰/۲٪) کرده‌اند!

آقای رهپیک - نه، الآن هشت دهم درصد (۰/۸٪) است.

آقای مدرسی یزدی - خب، هشت دهم درصد (۰/۸٪) با دو درصد (۰/۲٪) از زمین تا آسمان تفاوت دارد. آن وقت ما به سادگی اینجا دستمان را بالا می بریم و رأی می دهیم.

آقای یزدی - بحث این است که آن هشت دهم درصد (۰/۸٪) الآن کفایت می کند یا نمی کند. اینها اگر می خواهند این رقم را اضافه کنند، باید لایحه اش را به مجلس بدهند و مجلس هم تصویب بکند.

آقای رهپیک - مغایرت با اصل (۷۵) رأی آورد؟

آقای مدرسی یزدی - برای کل ماده دارید می گویند؟

آقای رهپیک - نه، برای بندهای (الف) و (ب).

آقای مؤمن - در بند (ب) که دیگر چیزی اضافه نکرده‌اند.

آقای رهپیک - بندهای (الف) و (ب) بار مالی دارد.

آقای مؤمن - بند (ب) را چرا می‌گویید خلاف اصل (۷۵) است؟!؟

آقای رهپیک - نه حاج آقا، شما بند (پ) را می‌فرمایید. بندهای (الف) و (ب) است که بار مالی دارد. به بند (پ) که کاری نداریم.

آقای مدرسی یزدی - آقا، بند (پ) را ایشان نوشته‌اند. برای بند (پ) رأی نگرفتیم.

آقای رهپیک - بند (پ) اشکالی ندارد؛ گفته است دولت باید بدهی‌هایش را به بازنشستگان نیروهای مسلح بدهد.

آقای مدرسی یزدی - بند (پ) که می‌گویید بدهی‌ها را هر سال بدهند، ممکن است دولت پول نداشته باشد که الآن بدهی‌ها را بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - مابه‌التفاوت بدهی را باید هر سال بدهند.

آقای مؤمن - از محل آن پولی که می‌گیرند، بدهی‌هایشان را به بسیج بدهند.

آقای مدرسی یزدی - خب، دولت ممکن است بگوید دو سال دیگر این بدهی را می‌دهیم.

منشی جلسه - حاج آقا، به بند (پ) اشکال نگرفتیم.

آقای مدرسی یزدی - گفتیم که بند (پ) مغایر اصل (۷۵) نیست.

آقای رهپیک - بله، گفتیم بند (پ) اشکالی ندارد.

آقای مؤمن - بند (پ) را نخوانده بودید.

منشی جلسه - بندهای (الف) و (ب) را رأی گرفتیم؟

آقای مدرسی یزدی - بند (پ) اشکال دارد؛ به خاطر اینکه می‌گوید دولت هر سال هر

چه بدهی به بازنشستگان نیروهای مسلح دارد، باید همه را بدهد؛ خب ممکن است گاهی اعتبار کافی برای آن وجود نداشته باشد.

آقای مؤمن - از آن درآمدهای بندهای قبلی بدهند.

آقای رهپیک - گفته است اعتبار لازم را در بودجه‌ی سنواتی پیش‌بینی کنند.

آقای مؤمن - بله.

آقای رهپیک - بدهی را باید خُرد خُرد از بودجه بدهند.

آقای مدرسی یزدی - بله، درست است؛ ولی حالا اگر یک سال نداشت، می‌گوییم

«المفلس فی امان الله».

آقای رهپیک - بالاخره بدهی است و بر عهده‌ی دولت است.

آقای مدرسی یزدی - هر سال باید بدهد؛ ولی حالا ممکن است یک وقت نداشته باشد.
آقای رهپیک - اگر نداشته باشد، برای سال بعد می‌گذارد. طبق قانون باید دیونش را به سال بعد منتقل کند.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۴۶ - حذف شد.

ماده الحاقی ۴۷ - در کلیه دستگاه‌های اجرایی، کمک‌هزینه فوت و ازدواج، (۶۵۰۰) امتیاز و حساب پس‌انداز کارکنان دولت (سهم دولت)، (۱۵۰۰) امتیاز تعیین و پرداخت می‌شود.»

آقای سوادکوهی - این [۱۵۰] امتیاز فعلی که سهم دولت در حساب پس‌انداز کارکنان دولت بوده است] را، مثل اینکه اضافه کرده‌اند.^(۲)

آقای رهپیک - به نظرم می‌رسد اینجا یک اشتباهی کرده‌اند. منظورشان باید همان (۱۵۰) امتیاز باشد؛ چون (۱۵۰۰) امتیاز، رقم خیلی زیادی می‌شود. به نظرم باید تذکر بدهیم که اصلاح کنند.

آقای سلیمی - عدد اول درست است؟

آقای رهپیک - بله، آن درست است ولی دومی را باید تذکر بدهیم؛ چون (۱۵۰۰) امتیاز، هر ماه معادل صد و هشتاد هزار (۱۸۰,۰۰۰) تومان می‌شود.

منشی جلسه - آقای دکتر، تذکر است یا ابهام؟

آقای هاشمی شاهرودی - اصلاً این ماده در مورد چیست؟

آقای رهپیک - باید بگوییم در این ماده (۱۵۰) صحیح است یا (۱۵۰۰)؟ همین را بررسی کنند.

آقای مدرسی یزدی - به این ماده هم ایراد اصل (۷۵) بگیریم؟

آقای رهپیک - نه، اگر منظورشان (۱۵۰۰) باشد، هزینه‌ی دولت اضافه می‌شود.

آقای مؤمن - چه فرقی می‌کند سال قبل چقدر بوده است؟

۱. بند (۳۲) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۳۲- بندهای (الف) و (ب) ماده الحاقی (۴۵)، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. بند (ب) تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۶ مجلس شورای اسلامی: «ب- در تمامی دستگاه‌های اجرایی، امتیاز کمک‌هزینه فوت برای بازماندگان متوفی و ازدواج، (۶۵۰۰) و امتیاز حساب پس‌انداز کارکنان دولت (سهم دولت)، (۱۵۰) تعیین و پرداخت می‌شود.»

منشی جلسه - نه، آقای دکتر می‌گویند ایراد بگیریم.

آقای مؤمن - اگر رقمی اضافه بشود، به هر دو جا [= این قانون و قانون بودجه] قرار است اضافه بشود.

آقای رهپیک - نه حاج آقا، الان سهم دولت معادل (۱۵۰) امتیاز است؛ یعنی دولت دارد یک سهمی را به عنوان سهم حساب پس انداز کارکنان می‌پردازد. (۱۵۰) امتیاز فعلی معادل هجده هزار (۱۸,۰۰۰) تومان می‌شود؛ ولی (۱۵۰۰) امتیاز برای هر کارمند، صد و هشتاد هزار (۱۸۰,۰۰۰) تومان می‌شود.

آقای مؤمن - خب، الان این قانون دارد آن امتیاز را اضافه می‌کند و می‌گوید دولت سهمش را معادل (۱۵۰۰) امتیاز بدهد. اگر قبلاً (۱۵۰) امتیاز بوده است، حالا دارد یک چیزی به آن اضافه می‌کند.

آقای رهپیک - بله، پس بار مالی دارد دیگر.

آقای مؤمن - الان دارد اضافه می‌کند. می‌گوید امتیاز سهم دولت این قدر تعیین می‌شود، نه اینکه قبلاً چیزی بوده است.

آقای رهپیک - نه، الان سهم دولت، معادل (۱۵۰) امتیاز است.

آقای مؤمن - (۱۵۰) نیست. اینکه می‌گوید «این میزان تعیین و پرداخت می‌شود»، یعنی تا حالا چیزی نبوده است [و الان تازه دارد تعیین می‌شود].

منشی جلسه - حاج آقا، سهم دولت قبلاً به این میزان بوده است.

آقای مؤمن - اگر بوده است، چرا دوباره آورده‌اند؟

آقای هاشمی شاهرودی - قبلاً (۱۵۰) امتیاز بوده است.

آقای رهپیک - این خودش، قرینه‌ای بر این است که می‌خواهند اضافه بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - درست است؛ قبلاً این عدد، (۱۵۰) بوده است.

آقای مؤمن - اگر قبلاً بوده است، پس چرا گفته است: «تعیین و پرداخت می‌شود».

آقای رهپیک - همین قرینه‌ی این است که احتمالاً سهم دولت را اضافه کرده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - پس اشکال اصل (۷۵) دارد.

آقای سوادکوهی - البته اگر منظورشان (۱۵۰۰) باشد.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر (۱۵۰۰) هم نبوده است، خب می‌شود اشکال مغایرت با اصل (۷۵) گرفت.

آقای رهپیک - بگویم اگر عدد (۱۵۰۰) اشتباه نیست، سهم دولت افزایش پیدا کرده است و بنابراین مغایر اصل (۷۵) است.

آقای مؤمن - (۶۵۰۰) چطور؟

آقای رهپیک - به آن کاری نداریم؛ چون (۶۵۰۰) الآن هم در قانون بودجه هست.

آقای مؤمن - گفته است این قدر تعیین می شود.

آقای رهپیک - خب داریم می گویم (۱۵۰۰) اشکال دارد. این حکم قبلاً در قوانین بودجه می آمده است، ولی حالا می خواهند آن را دائمی کنند. در قانون بودجه‌ی سال ۱۳۹۳، امتیازها به ترتیب (۶۵۰۰) و (۱۵۰) بوده است. پس اگر امتیاز سهم دولت، به (۱۵۰۰) افزایش پیدا کرده باشد، خلاف اصل (۷۵) است.

منشی جلسه - آقای دکتر، بگویم اگر این امتیاز (۱۵۰) نبوده است ایراد دارد، یا بگویم کلاً این ماده ایراد دارد؟

آقای رهپیک - نه، اگر منظورشان همین عدد بوده باشد که قطعاً اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - [اگر منظورشان (۱۵۰۰) بوده باشد]، هجده هزار (۱۸,۰۰۰) تومان فعلی که برای هر کارمند می دهند، به صد و هشتاد هزار (۱۸۰,۰۰۰) تومان برای هر کس در هر ماه افزایش پیدا می کند. خب این اشکال دارد.^(۱)

آقای رهپیک - «ماده الحاقی ۴۸ - سقف افزایش حقوق و مزایا و سایر پرداختی‌های نقدی و غیر نقدی شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی، بانک‌ها و بیمه‌ها موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، به کارکنان و مدیران خود سالانه توسط هیئت وزیران تعیین می شود. از ابتدای هر سال، اجرای بودجه شرکت‌های مذکور در سقف یادشده امکان پذیر است. در اصلاحیه بودجه سالانه عناوین مذکور، افزایش پرداخت نقدی و غیر نقدی از قبیل حقوق و مزایا، پاداش تحت هر عنوان، عیدی و نظایر آن و همچنین کمک‌های نقدی و غیر نقدی به کارکنان و مدیران و اعضای هیئت مدیره

۱. بند (۳۳) نظر شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۳۳- در ماده الحاقی (۴۷)، در صورت افزایش حساب پس‌انداز کارکنان (سهم دولت) به (۱۵۰۰) امتیاز، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی و شرکتهای دولتی و شرکتهایی که شمول قانون در مورد آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، علاوه بر پرداختهای قانونی منظور شده در سقف بودجه مصوب سالانه دستگاههای مذکور، ممنوع است.»

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۴۹- به شهرداریهای کشور و سازمانهای وابسته به آن، اجازه داده می شود به طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی و تأیید وزارت کشور تا سقف مبالغی که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می شود، اوراق مشارکت با تضمین خود و تعهد پرداخت اصل و سود توسط شهرداریها، با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر نمایند.

ماده الحاقی ۵۰- حذف شد.

ماده الحاقی ۵۱- حذف شد.

ماده الحاقی ۵۲- به منظور تأمین اعتبار برای پرداخت تسهیلات به زندانیان نیازمند در محکومیتهای مالی مانند دیه و امثال آن که ناشی از قتل و یا جرح غیر عمدی است و محکومین مالی نیازمند غیر کلاهبرداری، مبلغی که در قوانین بودجه سالانه تعیین می شود، از محل وجوه قرض الحسنه بانکها اختصاص می یابد و در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند قرار می گیرد تا با نظارت وزارت دادگستری اقدام کند. آیین نامه اجرایی پرداخت تسهیلات مذکور توسط وزارت دادگستری و ستاد دیه تهیه می شود و به تصویب هیئت وزیران می رسد. دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات اعطایی این ماده اقدام نماید.»

آقای هاشمی شاهرودی - طبق این ماده، بانک خصوصی ملزم می شود که بیاورد به زندانیان، تسهیلات قرض الحسنه بدهد؛ ولی الزام بانکهای خصوصی به دادن قرض الحسنه، خلاف شرع است.

آقای جنتی - نه، دولت یک اختیاراتی در مورد این بانکها دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - آخر در اینجا بانک خصوصی را الزام کرده اند.

آقای مدرسی یزدی - بانکهای خصوصی هم باید قوانین بانک مرکزی را رعایت کنند.

آقای رهپیک - حاج آقا ببینید؛ دولت وقتی که سیاست گذاری می کند، به بانکها می گوید یک درصدی از تسهیلاتتان برای قرض الحسنه است، یک درصدی برای

تسهیلات مشارکتی است و یک درصدی برای فلان مورد است. این الزامها برای همه‌ی بانکها هست.

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده می‌گوید بانکها باید مبلغی را برای دادن قرض الحسنه به زندانیان، در اختیار ستاد دیه بگذارند. خوب شاید یک بانک خصوصی نمی‌خواهد این مبلغ را در اختیار زندانیان بگذارد. الزام به دادن این مبلغ به ستاد دیه، مثل این است که بانک را ملزم کنند به شخص خاصی قرض الحسنه بدهد.

آقای مؤمن - در مورد بانکها این‌طور نیست. همه‌جا بانکها را ملزم می‌کنند که قوانین بانکی را رعایت کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - قوانین بانکی می‌گوید اگر می‌خواهی به کسی قرض بدهی، این کار را بکن یا آن کار را بکن؟!

آقای مؤمن - فرقی نمی‌کند.

آقای ره‌پیک - حاج آقا این ماده می‌گوید «از محل وجوه قرض الحسنه» این مبلغ را بدهند؛ یعنی آن بیست درصدی (۲۰٪) را که بانکها طبق سیاست‌گذاری بانک مرکزی، برای قرض الحسنه کنار می‌گذارند، از آن محل باید این تسهیلات را بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - خوب یک بانک خصوصی می‌گوید نمی‌خواهم این وام را به ستاد دیه بدهم؛ چون وقتی می‌خواهند وام را پس بگیرند، اقساط وام را پس نمی‌دهند. آن بانک می‌خواهد وام قرض الحسنه را به شخص دیگری بدهد.

آقای مؤمن - پرداخت همه‌ی تسهیلاتها با تضمین است.

آقای هاشمی شاهرودی - پس دادن آن را که تضمین نکرده‌اند.

آقای مؤمن - دولت همه‌اش را تضمین می‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - تضمین نکرده است.

آقای مؤمن - چرا؛ در آخر ماده گفته است: «دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات اعطایی این ماده اقدام نماید.»

آقای سلیمی - بله. یک اشکال دیگری هم این ماده دارد و آن اینکه فقط مرتکبین جرم کلاهبرداری را [از شمول دریافت‌کنندگان وام قرض الحسنه موضوع این ماده] استثنا کرده است.

آقای ره‌پیک - بله، آن هم یک اشکال دیگر است. این ماده دو تا اشکال عبارتی دارد: یکی

اینکه گفته است: «ناشی از قتل و یا جرح غیر عمدی»، حرف «واو» باید حذف شود.

آقای هاشمی شاهرودی - هر دو مورد هم «غیر عمدی» باید باشد.

آقای رهپیک - آن «واو» وسط را باید بردارند.

آقای هاشمی شاهرودی - قید «غیر عمدی»، به هر دو برمی گردد.

آقای رهپیک - همین طور است دیگر؛ ولی «واو» را که آورده اند، موجب فصل و جدا شدن این دو کلمه از هم است.

آقای هاشمی شاهرودی - قید «غیر عمدی» برای هر دو است دیگر.

آقای رهپیک - معمولاً عبارت «و یا» [برای فصل و جدا کردن استفاده می شود].

آقای مدرسی یزدی - این جوری دیگر قتل «غیر عمدی» مقصود نیست دیگر.

آقای مؤمن - قتل عمدی که اعدام دارد.

آقای مدرسی یزدی - حالا ابهام بگیرید؛ عیبی ندارد.

آقای مؤمن - ابهام ندارد.

آقای مدرسی یزدی - من اشکال را قبول دارم؛ ولی با ابهام گرفتن، یک احتیاطی هم کرده ایم.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکال آقای سلیمی، واردتر است؛ این ماده فقط مرتکبین «کلاهبرداری» را استثنا کرده است!

آقای رهپیک - آن هم هست؛ آن هم یک اشکال دیگر این ماده است.

آقای هاشمی شاهرودی - افعال مجرمانه‌ی دیگر مثل اختلاس هم هست که جزء محکومین مالی هستند.

آقای رهپیک - به غیر از کلاهبرداری، ارتشاء و اختلاس را هم داریم.

آقای هاشمی شاهرودی - این طوری محکومین مالی مثل اختلاس و ارتشا [می توانند تسهیلات قرض الحسنه بگیرند]!

آقای رهپیک - باید بگوییم آنها را هم استثنا کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - آنها را هم باید از شمول این ماده خارج کنند.

آقای مؤمن - تصرف غیر مجاز در اموال دولتی هم باید ذکر شود.

آقای مدرسی یزدی - همه‌ی اینها را باید بگویند. فقط محکومین مالی دارای عذر [می توانند مشمول این ماده باشند].

آقای رهپیک - می‌خواهید دو تا اشکال را به صورت ابهام مطرح کنیم تا هر دو را درست کنند. یکی اینکه بگوییم غیر از کلاهبرداری، تکلیف موارد دیگر مثل اختلاس و ارتشاء چه می‌شود؟

آقای هاشمی شاهرودی - ارتشاء و اختلاس و مفسد اقتصادی و مواردی از این قبیل را هم باید استثنا کنند.

آقای رهپیک - بگوییم نسبت به جرایم غیر از کلاهبرداری، مانند ارتشاء، اختلاس، سرقت و امثال آن، حکم چیست؟

آقای یزدی - آقای دکتر اجازه بدهید. این ستادی که الآن وجود دارد، یک ستاد مردمی برای کمک به کسانی است که به خاطر عدم توانایی در پرداخت دیه زندانی هستند، نه برای کمک به کسانی که به هر دلیل زندانی شده‌اند؛ یعنی مثلاً برای کسانی که به خاطر مهریه یا برای بدهکاری و اختلاس زندانی هستند، چنین ستادی وجود ندارد. این ستادی که الآن هست و مردمی هم هست و مقرراتی دارد و سال‌هاست دارد کار می‌کند، سال به سال هم مردم به این ستاد کمک می‌کنند و جلوتر می‌آیند، فقط برای بدهی‌های مربوط به دیه کمک می‌کنند، نه برای پرداخت هر نوع دیون مالی.

آقای مؤمن - این ستاد، برای امور دیه است.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب؛ ولی الآن این ماده به ستاد این اجازه‌ها را هم داده است.

آقای رهپیک - نه حاج‌آقا، این ماده می‌گوید «محکومیت‌های مالی مانند دیه و امثال آن».

آقای یزدی - اینجا می‌گوید: «... مبلغی که در قوانین بودجه سالانه تعیین می‌شود، از محل وجوه قرض‌الحسنه بانک‌ها اختصاص می‌یابد و در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند قرار می‌گیرد تا با نظارت وزارت دادگستری اقدام کند»، نه برای کمک به کسی که به علت اختلاس زندانی شده است.

آقای رهپیک - نه، گفته است «محکومیت‌های مالی مانند دیه و امثال آن»، یعنی سایر محکومیت‌های مالی را هم اضافه کرده است.

آقای هاشمی شاهرودی - محکومین مالی نیازمند غیر از کسی است که کلاهبردار است. اینجا فقط کلاهبرداری را استثنا کرده است.

آقای ابراهیمیان - تبعیض نارواست.

آقای رهپیک - آقایانی که می‌گویند این ماده، نسبت به جرایم غیر از کلاهبرداری ابهام دارد و بایستی نسبت به آنها هم تعیین تکلیف بشود، بفرمایند.

آقای مؤمن - نسبت به عبارت «امثال آن» هم باید تعیین تکلیف بشود.

آقای رهپیک - در مورد «امثال آن» که تعیین تکلیف شده است دیگر.

آقای جنتی - خیلی خب، این ابهام رأی کافی دارد دیگر.

آقای رهپیک - بله، رأی کافی دارد.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۵۳- به منظور برقراری عدالت آموزشی و اجرای اصل سی‌ام (۳۰) قانون اساسی و تجهیز کلیه آموزشگاه‌های آموزش و پرورش با اولویت مناطق محروم و روستاها، آستان قدس رضوی و آن دسته از مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام و سایر دستگاه‌های اجرایی که تا زمان تصویب این قانون مالیات پرداخت نکرده‌اند، موظف به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند. منابع حاصله صرفاً جهت توسعه عدالت آموزشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌گیرد تا بر اساس آیین‌نامه‌ای که به این منظور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، هزینه نماید.»

آقای رهپیک - ظاهراً بنا بر فرمایش «آقا» [= مقام معظم رهبری]، اینها از سال (۸۳) یا (۸۴)، مالیات بر ارزش افزوده و غیره خودشان را می‌پردازند. یک نامه‌ای هم از طرف آقای مخبر، رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) برای شورای نگهبان آمده است که ایشان می‌گویند ما هم داریم مالیاتمان را می‌پردازیم.^(۲) حالا چرا در این ماده نوشته‌اند که این نهادها تا حالا مالیات نپرداخته‌اند!؟

آقای مؤمن - ببینید حاج‌آقا، من یک نکته‌ای را عرض کنم. این مؤسسات و بنگاه‌های

۱. بند (۳۴) نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۳۴- در ماده الحاقی (۵۲)، حرف (و) از عبارت «قتل و یا جرح غیر عمدی» حذف گردد. همچنین لازم است در این ماده نسبت به جرایم غیر کلاهبرداری امثال ارتشاء، اختلاس، سرقت، خیانت در امانت تعیین تکلیف شود.»

۲. نامه‌ی شماره ۷۰/۱۴۹۲/س/م مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۷ رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام رضوان‌الله تعالی علیه (اجرای اصل (۴۹) قانون اساسی) به شورای نگهبان.

اقتصادی که در این ماده گفته شده است، وضعیت یکسانی ندارند. در مورد آستان قدس یک موقعی حضرت امام(ره) فرموده بودند که مالیات ندهند.^(۱) بعد از آن، «آقا» [= مقام معظم رهبری] فرمودند یک بخش‌هایی از فعالیت‌هایشان را نباید مالیات بدهند، ولی یک بخشی را باید بدهند. به ستاد اجرایی فرمان امام(ره) هم فرموده‌اند که باید مالیات بدهند و آنها هم دارند می‌دهند. این معافیت‌ها در قانون هم آمده است.^(۲) این مؤسسات و بنگاه‌ها وضعیت یکسانی ندارند؛ لذا این جور نوشتن و اطلاق اینکه همه‌ی اینها مالیات نمی‌دهند، درست نیست. بعد هم اینکه الآن معلوم نیست منظورشان از اینکه اینها مالیات نمی‌دهند، این است که طبق قانون باید می‌دادند و تا الآن مالیات پرداخت نکرده‌اند یا اینکه معاف بوده‌اند و مالیات نمی‌داده‌اند؟ خوب، خیلی از این مؤسسات و بنگاه‌ها مثل ستاد اجرایی برای پرداخت مالیات، قانون داشته‌اند و می‌گویند مالیاتمان را هم داده‌ایم. در مورد اینها هم ممکن است بگویند تو مالیات نمی‌دادی.

آقای یزدی - مثلاً واحدهای اکتسابی و تجاری آستان قدس رضوی چون دامداری دارد، نساجی دارد، صنایع غذایی دارد، کارخانجات متعدد دارد [که اینها مشمول مالیات است]، اما مسئله‌ی درآمد نذورات و صدقات را هم دارد که این موضوع نذورات و صدقه یک مسئله‌ی جدایی است [که اینها نباید مشمول مالیات باشد].

آقای رهپیک - «آقا» [= مقام معظم رهبری] این موارد را جدا کرده‌اند؟

آقای یزدی - «آقا» هم فرموده‌اند آستان قدس نباید مالیات بدهد؛ اما چرا واحدهای تجاری و صنعتی آستان قدس نباید مالیات بدهند؟

آقای رهپیک - نه، اینها که می‌گویند ما داریم مالیات می‌دهیم. «آقا» فرموده‌اند که اینها باید مالیات بدهند و آنها هم دارند می‌دهند.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا عذر می‌خواهم. این ماده یک چیز دیگری گفته است؛

۱. نامه‌ی مورخ ۱۳۶۸/۱/۲۰ امام خمینی (ره) در پاسخ به نامه‌ی مورخ ۱۳۶۸/۱/۱۰ تولید آستان قدس رضوی: «همان‌طور که قبلاً گفته‌ام آستان قدس رضوی و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته، از پرداخت هرگونه مالیاتی معاف می‌باشند. نظر اینجانب را به مقامات ذی‌ربط ابلاغ نمایید.» (موسوی خمینی، سید روح‌الله، صحیفه امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، ج ۵، ۱۳۸۹، ج ۲۱، ص ۳۴۸)

۲. تبصره (۳) ماده (۲) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی: «تبصره ۳- معافیت مالیاتی این ماده برای مواردی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند، بر اساس نظر مقام معظم رهبری است.»

می‌گوید اینهایی که موظف به پرداخت مالیات بوده‌اند، ولی مالیات پرداخت نکرده‌اند، باید مالیات بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - این قید اشکال دارد؛ چون بعضی جاها مالیات می‌داده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - ما بگوییم اطلاق این ماده، اشکال دارد.

آقای مؤمن - اجازه بدهید. بر اساس نامه‌ی شماره‌ی فلان مورخ فلان [= نامه‌ی شماره ۱/۲۲۶۶۳ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۱] از دفتر مقام معظم رهبری و نامه‌ی شماره فلان مورخ فلان [= نامه‌ی شماره ۷۰/۱۴۹۲/س/م مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۷] از ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره)، اینها می‌گویند ما داریم مالیات می‌دهیم. بنابراین این ماده باید اصلاح شود.

آقای رهپیک - حالا بگوییم با توجه به نظرات مقام معظم رهبری، این ماده باید اصلاح شود.

آقای مؤمن - نه، ارجاع بدهیم به نامه‌ای که از طرف دفتر مقام معظم رهبری آمده است. بگوییم بر اساس نامه‌ی فلان، شماره‌ی فلان، این ماده باید اصلاح شود.

آقای رهپیک - آقایانی که موافق هستند، رأی بدهند.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا ببخشید؛ اینکه گفته است «مالیات پرداخت نکرده‌اند» لزوماً به این معنا نیست که مشمول مالیات نبوده‌اند؛ یعنی ممکن است قانون گفته باشد که شما باید مالیات پرداخت کنید، ولی این مؤسسات و بنگاه‌ها مالیات نداده‌اند و هنوز بدهی دارند. لذا اینها حق داشته‌اند این‌طوری بنویسند.

آقای رهپیک - [خب، از آنهایی که مشمول مالیات بوده‌اند و نداده‌اند، بگیرند. برخی از اینها که اصلاً مشمول حکم مالیات نبوده‌اند. آقایانی که موافق هستند ما بنویسیم که این ماده خلاف اصل (۵۷) قانون اساسی است، بفرمایند.

آقای جنتی - خلاف شرع است.

آقای رهپیک - خلاف اصل (۱۱۰) هم هست. هر کدام از این نهادها وضعیتشان فرق می‌کند و باید مطابق با نظراتی که «آقا» [= مقام معظم رهبری]، در آن نامه‌ها ارائه داده‌اند، تعیین تکلیف بشوند که چه کسانی و کجاها باید مالیات بدهند و چه کسانی نباید مالیات بدهند. این ماده باید اصلاح بشود.

آقای مؤمن - شماره‌ی آن دو نامه را هم بنویسید.

آقای مدرسی یزدی - نه، گفتن آنها لازم نیست. اصلاً خودمان بنویسیم فی‌الجمله مالیات این نهادها پرداخت می‌شده است و بعد، مجوز عدم پرداخت مالیات [در آن

موارد خاص را بنویسیم].

آقای رهپیک - ما باید بگوییم طبق ضابطه‌ای که «آقا» گذاشته‌اند، باید موضوع مالیات این نهادها تعیین تکلیف شود.

منشی جلسه - من عذر می‌خواهم. ما یک پیشنهاد دیگری داریم. می‌توانیم یک طور دیگر بگوییم. می‌توانیم به یک نحوی ابهام بگیریم که اصلاً به آن نامه‌ها هم اشاره نکنیم؛ بگوییم حسب اطلاع واصله، برخی از این نهادها یا تمام این نهادها قبلاً مالیات می‌داده‌اند. حالا مراد از صدور حکم مجدد برای پرداخت مالیات در این ماده، روشن نیست، منظورتان را برای ما تبیین کنید. اما اگر استناد به آن نامه‌ها را بنویسید، برخی می‌آیند و این‌طور تبلیغ می‌کنند که «آقا» دستور داده است که از این نهادها مالیات نگیرید.

آقای رهپیک - ما باید بر اساس همان حکمی که از سوی مقام معظم رهبری صادر شده است، بگوییم که این ماده را تنظیم کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - بر اساس حکم صادرشده، مالیات گرفته می‌شده و الآن هم بر اساس همان حکم، از درآمد این نهادها، مالیات کم می‌شود.

آقای رهپیک - می‌گوییم به همان احکام مراجعه کنید و بر اساس همان‌ها تعیین تکلیف کنید.

آقای مؤمن - بله.

آقای رهپیک - آقایانی که موافق هستند، رأی بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - همه موافقت.

آقای جنتی - بله.

آقای مدرسی یزدی - البته من نمی‌دانم که «آقا» [= مقام معظم رهبری] چه فرموده‌اند، ولی اطلاق این ماده [که شامل همه‌ی دارایی‌های این نهادها می‌شود] در مورد چیزهایی که وقف بوده است، اشکال دارد.

آقای رهپیک - «آقا» موارد مختلف را تفکیک کرده‌اند.

آقای مؤمن - گفته‌اند که از موقوفات نباید بگیرند؛ چون مالیات را دولت وضع می‌کند.

آقای مدرسی یزدی - از این نهادها چند تا مالیات می‌گیرند؟

آقای رهپیک - همین چیزی که نوشتیم خوب است دیگر. هر چه «آقا» فرموده‌اند، طبق

آن اصلاح کنند.^(۱)

«ماده الحاقی ۵۴ - کمیته امداد امام خمینی (ره) می تواند از محل منابع قابل پرداخت به خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره)، تمام یا بخشی از حق بیمه سهم کارفرما را بر اساس حداقل حقوق و دستمزد هر سال برای اشتغال یک نفر از اعضای خانوارهای تحت پوشش، به کارفرمایانی که حاضر به جذب عضو خانواده باشند، پرداخت نمایند.

ماده الحاقی ۵۵ - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است بر اساس نظر ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور، متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست محیطی، به منظور رعایت پراکندگی در استقرار تأسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال پادگانهای مراکز نظامی و کارخانههای بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به ویژه تهران اقدام و به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برساند.

دولت مجاز است نسبت به تأمین و واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری در چهارچوب مقررات و طرحهای جامع و تفصیلی و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز، اقدامات لازم را به عمل آورد. اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده بازپرداخت می شود.»

آقای مؤمن - این عبارت «به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برساند» شاید یک مقدار با رعایت اکرامی که لازم است نسبت به مقام معظم رهبری بشود، مناسب نباشد. بهتر است بنویسند: «پیشنهاد کنند که ایشان تأیید کند»، نه اینکه به تصویب برساند.

آقای سلیمی - بگویند: «پس از تصویب ایشان، اقدام کنند».

آقای مؤمن - یا «پس از تصویب فرماندهی کل قوا، اقدام لازم را انجام دهند».

۱. بند (۳۵) نظر شماره ۹۳/۱۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۳۵- در ماده الحاقی (۵۳)، چون وضعیت مؤسسات و بنگاههای اقتصادی مذکور یکسان نیست، باید طبق ضوابط تعیین شده توسط مقام معظم رهبری (مدّ ظلّه العالی) که در نامه های شماره ۱/۲۲۶۶۳ مورخ ۱۳۹۲/۱/۲۱ دفتر مقام معظم رهبری، شماره ۵/۶۰۶۱۷ مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۷ معاونت نظارت و حسابرسی دفتر مقام معظم رهبری و شماره ۷۰/۱۴۹۲/س/م مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۷ رئیس ستاد فرمان اجرایی حضرت امام (رحمه الله علیه) ذکر گردیده، اصلاح شود و آلا مغایر اصول (۵۷) و (۱۱۰) قانون اساسی می باشد.»

آقای رهپیک - تذکر بدهیم دیگر.

آقای ابراهیمیان - در مورد انتقال پادگان‌های نظامی هم اشکال قانون اساسی مربوط به «حُسن اداره» قابل طرح است؛ چون انتقال پادگان‌ها به خارج از شهر یک نوع «سوء اداره» است. وجود پادگان‌های نظامی در مراکز شهرها خودش یک مسئله‌ای دارد و فلسفه‌ی آن برای تأمین امنیت شهرهاست.

آقای رهپیک - اینکه دستور خود «آقا» [= مقام معظم رهبری] است که پادگان‌های نظامی از شهر خارج بشوند. الآن هم دارند همین کار را می‌کنند.^(۱)

«ماده الحاقی ۵۶- وزارتخانه‌های نیرو، نفت و ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلفند نسبت به تأمین آب، برق، گاز و امکانات مخابراتی شهرک‌ها و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تا درب واحدهای صنعتی و معدنی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و معدنی و منطقه ویژه اقتصادی اقدام کنند.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف است اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی به این منظور پیش‌بینی کند.»

آقای مؤمن - اینجا ممکن است معاونت برنامه‌ریزی بگوید ما مصلحت نمی‌دانیم که این موضوع را در لوایح بودجه‌ی سنواتی پیش‌بینی کنیم.

آقای هاشمی شاهرودی - چرا؛ این کار را می‌کنند.

آقای مؤمن - اینجا که به دولت گفته است باید در بودجه این موضوع را پیش‌بینی کنی، چرا ایراد نمی‌گیری؟

آقای رهپیک - آقایانی که می‌گویند این ماده خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند. رأی ندارد. **منشی جلسه -** «ماده الحاقی ۵۷- کلیه بانک‌ها موظفند مانده وجوه اداره‌شده و یارانه سود تسهیلاتی را که حداکثر یک سال از تاریخ واریز به حساب بانک عامل گذشته و به متقاضیان پرداخت نشده، با احتساب سود سپرده دوره ماندگاری وجوه نزد بانک، به حساب ردیف درآمدی که در قانون بودجه منظور می‌شود، واریز

۱. بند (۷) از تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۳/۱۰۰/۳۲۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۱ شورای نگهبان: «۷- در ماده الحاقی (۵۵)، عبارت اخیر فراز اول باید به این نحو اصلاح گردد که پس از تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح اقدام نمایند.»

کنند. به کمیته‌ای مرکب از معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود وجوه لازم را از طریق معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور برای اجرای طرح‌های کشاورزی و منابع طبیعی، صنعت، معدن و تجارت و یا افزایش سرمایه بانک‌های دولتی پس از تصویب مرجع قانونی ذی‌ربط و یا پرداخت وجوه اداره‌شده جهت توسعه و تبدیل زمین‌های شیب‌دار به باغات مثمر، توسعه عملیات آبخیزداری، جنگل‌کاری، احیاء جنگل‌ها و توسعه عملیات آب و خاک کشاورزی اختصاص دهد.»

آقای ره‌پیک - ایراد مغایرت با اصل (۵۲) رأی ندارد.

آقای شب‌زنده‌دار - در مجمع مشورتی فقهی، جهت فقهی این ماده مورد بحث بود که آقایان گفتند وجه فقهی این ماده چیست؟^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - اشکالی ندارد.

آقای شب‌زنده‌دار - این ماده می‌گوید کلیه بانک‌ها موظفند مانده وجوه اداره‌شده و یارانه سود تسهیلاتی را که حداکثر یک سال از تاریخ واریز به حساب بانک عامل گذشته و به متقاضیان پرداخت نشده، با احتساب سود به حساب دولت واریز کنند؛ یعنی وجوهی که در بانک گذاشته شده و بانک با آن تسهیلاتی نپرداخته است، حتماً باید در ازای آنها سود بدهند؛ در حالی اصلاً این پول‌ها در کار گردش نداشته است. همین‌طور این پول پیش بانک مانده است و تسهیلات نداده است، اما حالا می‌گوید بانک باید اصل آن پول را با سودش پس بدهد.

۱. «نظر بعضی از اعضاء این بود که قرارداد شرعی که بر اساس آن اعطاء سود سپرده گنجاده شود، معتقد نشده است و چه بسا بانک‌ها با این وجود سودآوری انجام نداده باشند و لذا اخذ سود از ایشان، اکل مال بالباطل بوده و حرام می‌باشد. در مقابل، نظر اکثر اعضاء این بود که وجوه مذکور به بانک تملیک شده است و بانک با آن وجوه یا معادل آن، عملیات سودآوری انجام داده است و درآمد به‌دست آورده است و لذا الزام به اعطاء مقداری از این سود و درآمد به دولت، که اصل پول را داده است، خلاف شرع نمی‌باشد.» نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۲۳۶/ف/۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۶، قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/fPUOU

آقای مؤمن - اشکالی ندارد.

آقای شب‌زنده‌دار - اگر بخواهیم همین طوری بگوییم اشکالی ندارد، من نمی‌دانم پیش خدا چه جوابی بدهم. واقعاً چه گرفتاری بزرگی است! بانک اصلاً با این پول کار نکرده است. وقتی با آن کار نکرده است، چطوری می‌خواهیم بگوییم که از او سود بگیرند؟

آقای مؤمن - بانک‌ها با پول‌های ما هم کار می‌کنند.

آقای ابراهیمیان - میزان خواب پول را اگر بخواهید بررسی کنید، باید بر اساس نرخ بانک مرکزی حساب کنید.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گوید این وجوه را در این تسهیلات به کار بیندازید. شما [در ماده‌ی الحاقی (۵۲)] می‌گفتید دولت می‌تواند به بانک‌ها تحمیل کند که به اشخاص خاصی قرض‌الحسنه بدهد، اما حالا می‌گویید تسهیلات را نمی‌تواند بدهد؟! به طریق اولی در اینجا می‌تواند این کار را بکند. در این ماده می‌گوید با این پول‌ها مضاربه کنید، اینجا سرمایه‌گذاری کنید و...

آقای مدرسی یزدی - نه، سؤال ایشان در اینجا این است که می‌گویند در صورتی که این پول را در بانک گذاشته‌اند، ولی بانک با آن کار نکرده است، [تجویز و الزام پرداخت سود به آن پول، چگونه قابل پذیرش است]؟

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خب، دارد می‌گوید آن پول‌ها را در اینجاها به کار بگیر.

آقای مدرسی یزدی - می‌گوید پول سپرده را با احتساب سودش، به حساب فلان بریزد؛ در حالی که ممکن است [با آن پول، سرمایه‌گذاری نشده باشد و لذا آن پول، اصلاً] سودی نداشته است.

آقای مؤمن - یعنی بانک با پولی که در اختیارش بوده، کاری نکرده است؟!

آقای مدرسی یزدی - بله، مثل اینکه ما پولی را از کسی قرض می‌کنیم، ولی با آن کار نمی‌کنیم.

آقای مؤمن - حرف‌هایی می‌زنید! این فرض، غیر واقعی است.

آقای مدرسی یزدی - باشد؛ به هر حال اطلاق این ماده اشکال دارد.

آقای مؤمن - خب، شما به آن اشکال وارد کنید.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گوید این پول‌ها را برای این کار اختصاص دهند، نه «بدون سود»، بلکه «با سود». سودش را هم می‌گیرند و به دولت می‌دهند دیگر.

آقای مدرسی یزدی - اصطلاحاً معنای این ماده این است که این پول‌ها هر چقدر بوده

و هر جا بوده است، به علاوه‌ی بیست درصد (۲۰٪) سود به حساب دولت ریخته شود. خب ممکن است بانک با این پول‌ها برای خودش کار کرده باشد که در این صورت، می‌شود از او سود هم گرفت.

آقای مؤمن - همه‌ی آن سپرده برای دولت بوده است. حالا هم می‌گوید سود این پول‌ها را به دولت بده. این اشکالی که جناب آقای شب زنده‌دار فرمودند، برخی از آقایان در مجمع مشورتی فقهی قم گفتند که تقریباً نظر یک نفر و نصفی این بوده است، که آن نصف هم خود آقای شب زنده‌دار بودند.

آقای یزدی - [سودی که قرار است بدهند] از این بانک به آن بانک می‌دهند؛ یعنی قرار است از دولت به دولت بدهند. آخر دوباره این سود به خود بانک داده می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - دوره ماندگاری وجوه نزد بانک که خود به خود سود ندارد، مگر اینکه این پول‌ها در یک حسابی بوده باشد که طبق قانون با آن حساب کار کنند.

آقای مؤمن - خب در اینجا هم همین‌طور است.

آقای ره‌پیک - به بانک می‌گوید شما باید با این پول‌ها تسهیلات می‌دادید و ندادید. حالا این پول‌ها را که قرار بود ما با آنها به بخش کشاورزی تسهیلات بدهیم و او با سود به ما برگرداند، شما همراه با سود برگردان.

آقای مدرسی یزدی - لااقل اگر این الزام برای بانک‌های خصوصی باشد، الزام به ریاست.^(۱)

۱. بررسی این مصوبه در جلسه‌ی عصر مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ شورای نگهبان ادامه یافته است.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۹۲/۸/۸)

«یکی از چیزهایی که شاید بنده قبلاً هم عرض کرده‌ام... انتشاره‌اکرات شوراست. این خیلی چیز خوبی است... فرض
بفرمایید در قانون مجازات ماده چندم این قانون، ممکن است دو نظر مخالف یا سه نظر مخالف وجود داشته باشد. خیلی خوب
است که در انتشاره‌اکرات، این نظرات مخالف ذکر شود... یعنی این می‌شود یک مستندی، این یک سبانه‌ای است.
این سوابق مهم است. اینکه مثلاً شورای نگهبان بتواند در سال هزار و چهارصد و فلان بگوید که این حکم و این بنا مثلاً در نگاه سال
پیش در شورای نگهبان بحث شد و این حرف‌ها گفته شد و این نظر از بحث‌ها درآمد خود این یک مستند و یک پشتوانه تقویت
علمی است برای آرای شورا. بنابراین انتشاره‌اکرات هم به نظر من خیلی خوب است.»

پژوهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قمری،

کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵

تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir